ANUL XXIII - NR. 20 (988) - 11 MAI 1974

flacăra

ei își poartă prin lume omenia ce ne caracterizează, mîndria de a fi români

lupta pentru România toare ● eroi ai zilelor astre ● inteligența ro- ânească în acțiune ● de- ocrația noastră de fie- re zi ● seriale flacăra

«În anul 1950 familia mea — ne scrie **Bogdănescu Emilia** din Checea numărul 271, județul Timiș — a intrat în C.A.P. care se înființa, cu pămîntul primit la reforma din 1945, altul nu aveam. Mama, Bogdănescu Emilia, din comuna Cenei, satul Checea,numărul 271, județul Timiș, a lucrat alături de tatăl meu pînă prin 1962. În 1963 și 1964 nu a mai putut lucra, fiind bolnavă, și a primit un ajutor medical. În prezent are 62 de ani, e bolnavă, dar de pensie nu poate beneficia. În anii aceia de început,evidența zilelor muncă nu s-a ținut pe fiecare membru al C.A.P. (depinde de cîtă carte știa cel care făcea pontajele). Toate zilele-muncă realizate de mama și frații mei au fost trecute pe numele tatălui meu. În acest fel mama mea nu îndeplinește condițiile de pensionare, deși toată echipa cu care a lucrat, brigadierul de atunci, șeful de echipă și chiar și președintele C.A.P. știu și pot să dea declarații. Din discuția pe care am avut-o cu șeful serviciului Filialei județului Timiș a Casei de pensii a C.A.P. a rezultat că asemenea cazuri sînt foarte multe pe raza județului, deficiențele în evidența zilelor-muncă fiind caracteristice pentru multe C.A.P.-uri din Banat în anii de început. În asemenea cazuri, organele de conducere ale C.A.P. n-ar putea stabili ce vechime s-ar putea acorda celor în cauză, fără precizarea numărului de zile-muncă — deoarece e imposibil să se precizeze o cifră — și elibera adeverințe de vechime măcar pentru prima treaptă — aceea de 5 ani?»

*

Pînă la apariția decretului nr. 292/1959, mecanicii de locomotivă beneficiau toți de aceeași încadrare la pensionare, scrie **Damian Gheorghe,** domiciliat în Brașov, Aleea Crîngului bl. 27, sc. B, ap. 22. Pornind de la premisa că munca de mecanic pe locomotivă electrică și diesel electrică este mai ușoară decît cea pe locomotivele cu aburi, odată cu apariția acestui decret de încadrare în grupa a II-a de muncă au beneficiat numai mecanicii de pe locomotivele cu aburi. Avîndu-se în vedere plusul de încordare și de răspundere al mecanicilor de pe locomotive electrice, prin Ordinul nr. 59 din 18.III. 1969 al Ministerului Muncii și Ministerului Sănătății (publicat în Buletinul Oficial nr. 36/1969) ei beneficiază de încadrarea în grupa de muncă a II-a. Această rectificare, pe deplin întemeiată, nu este însă însoțită de o prevedere în sensul recalculării drepturilor la pensie pentru intervalul de aplicare al Decretului 292/1959. Datorită acestui lucru — încheie Damian Gheorghe — noi, mecanicii de locomotive diesel electrice, ieșiți la pensie înainte de 18 martie 1969 nu putem beneficia de încadrarea în grupa a II-a de muncă.

*

Neațu I. Dumitru din Hunedoara, str. A. Iancu nr. 4 ne scrie: În țara noastră se fabrică biciclete de foarte bună calitate, însă dinamurile sînt foarte proaste, atît rotorul cît și bobina nu funcționează nici măcar o lună. Propun cooperativei Tehnometalica — întreprinderea producătoare — să studieze această problemă și să găsească o soluție de îmbunătățire și, chiar dacă prețul lui se va ridica de la 50 de lei la 100, să funcționeze nu o lună, ci cîțiva ani. Mulți biciclești folosesc acum lanterna cu baterie. Organele de miliție pe bună dreptate mai dau cîte o amendă egală cu prețul unui dinam de bicicletă.

*

Nania R. din Oltenița își exprimă în scrisoarea sa revolta față de comportarea huliganică a unor tineri care circulă cu trenul pe ruta București-Oltenița. În ziua de 25 februarie au frînat trenul de cîteva ori, aruncînd apoi cu pietre, spărgînd geamurile, silind călătorii să-și pună, ca să se apere, hainele în cap sau să se întindă pe podelele compartimentelor. Acești tineri «cu pletele vîlvoi și ochii injectați de băutură», care obișnuiesc să înjure cu cele mai murdare cuvinte, să umble cu cuțite în mînă sau în dinți, amenințînd în stînga și în dreapta, pun în primejdie integritatea corporală a celorlalți călători, le calcă în picioare demnitatea. Nania R. cere să se ia măsuri imediate împotriva lor.

Răspunsul Regionalei de căi ferate București; divizia comercială. Cele semnalate de tovarășul Nania R. sînt adevărate. Încă mai sînt călători care consumă băuturi alcoolice se dedau la acte de huliganism, culminate cu bătăi, jignesc și bruschează personalul de tren și nu permit o călătorie normală oamenilor muncii care se deplasează de la domiciliu la locul de muncă și invers. Nu rare sînt cazurile, în special pe secția Titan-Oltenița, cînd astfel de elemente provoacă frînări de trenuri, fapt ce poate conduce la evenimente de cale ferată cu urmări grave pentru publicul călător. Pentru a preveni astfel de manifestări, Regionala C.F. București a făcut apel la marile întreprinderi din județele Ilfov, Dîmbovița, Prahova etc., pentru a se prelucra cu navetiștii consecințele aplicării Decretului nr. 329/1966 și H.C.M. 2507/1969 privitor la contravențiile săvîrșite în trenuri și stații. Totodată au fost luate măsuri și sînt în curs de tipărire extrase din legi, precum și consecințele încălcării acestora, ce vor fi difuzate în trenuri și la casele de bilete C.F.R. Eforturile salariaților căilor ferate pentru luarea de măsuri împotriva călătorilor de felul celor arătați în scrisoarea tovarășului Nania R. au fost susținute de organele de miliție din Inspectoratul județului Ilfov, care au reținut și întocmit dosare la următorii: Stan Ștefan, comuna Tînganu, județul Ilfov; Voicu Gheorghe, comuna Bălăceanca, județul Ilfov; Radu Gh. (zis «Kiki»), comuna Bălăceanca, județul Ilfov — care au bătut un călător în trenul 8325 din 14. III. 1974. Numitul Ilie Marian, comuna. Cernica, județul Ilfov, care a spart patru geamuri la trenul 8325 din 25.III. 1974; numiții Radu Constantin, Radu Nicolae, Turcu Marian, Calciu Constantin și Călin Eugen, toți din comuna Tămădău, sat Plumbuita, care au provocat scandal și au bătut călători pașnici în trenul 8107 din 13.III. 1974. Numitul Manea Gheorghe, din comuna Mitreni, județul Ilfov, a frînat trenul 8312 din 12.II. a.c.; numitul Năstase Gheorghe, din comuna Mitreni, județul Ilfov, a frînat trenul 8036 din 18.III.a.c. Numitul Oancea Cornel din comuna Soldanu, Ilfov, a frînat trenul 8314 din 10.I.a.c. Numiții Isac Gheorghe, luga Vasile, din comuna Plătărești, județul Ilfov, și Mihalcea Atanase din comuna Mitreni, județul Ilfov, au provocat numeroase frînări la trenurile în circulație pe secția Titan-Oltenița. Tot pentru frînări repetate ale trenului 8033 din 13 și 14.III. 1974 au fost reținuți și sancționați numiții Nițu Mircea și Tănase Petre, din comuna Suhatu, județul Ilfov, și Eftimie Ion din comuna Vasilați, județul Ilfov. Au mai provocat frînări la trenurile de călători Badea Ion și Bunea Gheorghe din comuna Curcani, județul Ilfov, frînarea făcîndu-se la trenul 8318 din 28.III. a.c., și Anton Ștefan din Fundeni, Frunzănești, la trenul 8324 din aceeași dată.

Menționăm că toți cei arătați au fost reținuți de organele de miliție.

Arătîndu-vă aspectele și indicîndu-vă o parte din răufăcători, considerăm că luarea de poziție împotriva acestora și crearea opiniei de masă este posibilă și cu sprijinul dumneavoastră, prin publicarea celor arătați mai sus.

*

«Mă numesc **Neagu Nicolae** din comuna Bucov, județul Prahova, și scriu în numele mai multor mari pasionați ai «sportului alb». În comuna noastră, dacă vrei să joci tenis de cîmp, trebuie să-ți improvizezi un teren pe șosea. La cererea mai multor tineri, tovarășul primar a răspuns că avem teren de fotbal, ce ne mai trebuie și teren de tenis. Sau să ne ducem să jucăm pe terenul de volei al școlii generale. Dar dacă mergem să jucăm tenis pe terenul școlii, tovarășul director ne izgonește spunîndu-ne că «terenul de volei nu-i teren de tenis». Deci tot șoseaua ne rămîne. Am dori să ni se repartizeze un loc unde noi, tinerii, să ne putem amenaja un teren de tenis, ori să ni se dea voie să jucăm pe terenul de volei al școlii».

*

Luca M. din comuna Grumăzești, județul Neamț, arată că a poposit în mai multe rînduri, pentru tratament, în stațiunea Slănic Moldova. Cu cîțiva ani în urmă, afirmă dumnealui, o mînă de oameni inimoși și talentați, conduși de soții Cimponeriu, foarte buni specialiști ai muncii culturale, pregăteau frumoase spectacole, cu piese de teatru, programe de satiră și umor, seri literare, distractive etc. Cititorul nostru a revenit la Slănic Moldova după o absență de trei ani. Nu a găsit o casă de cultură nouă, iar pe cea veche pacienții n-o mai frecventau cu plăcere, activitatea culturală nemaifiind la nivelul de odinioară. Luca M. a aflat că soții Cimponeriu nu mai sînt la conducerea Casei de cultură din Slănic Moldova. Cimponeriu Marin a fost mutat la Orăștie, și nu într-o activitate cultural-educativă, potrivit pregătirii sale, în timp ce soția lui, Cimponeriu Adriana și copilul au rămas la Slănic.

Din răspunsul Consiliului popular al județului Bacău: «Din verificările efectuate s-a constatat că tovarășul Marin Cimponeriu nu a fost scos din funcția de director al Casei de cultură din Slănic Moldova. La cererea Casei de cultură din Mangalia i s-a dat transferul acolo, în urma insistențelor celor doi soți. Revenind în județul Bacău, Cimponeriu Marin a fost numit director al Casei de cultură din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, post din care a demisionat. Adrianei Cimponeriu i s-a oferit postul de bibliotecar la Complexul U.G.S.R. din Slănic Moldova, unde funcționează și acum.

În ceea ce privește activitatea soților Cimponeriu pe linie profesională vă comunicăm că, fără îndoială, sînt oameni talentați și experimentați profesioniști ai muncii culturale. Au activat mai bine de 10 ani, pregătind un număr de șapte programe de teatru și estradă împreună cu un număr de acțiuni cultural-educative specifice, pe care le prezentau fiecărei serii de pacienți. Sigur, organele locale nu sînt mulțumite în prezent de calitatea tuturor activităților culturale și artistice prezentate de Casa de cultură. La recenta plenară a Comitetului orășenesc de cultură și educație socialistă din Slănic Moldova s-au analizat cu spirit de răspundere lipsurile din activitate. Perspectiva construirii unui nou local este mai îndepărtată. Considerăm că localul actual oferă suficiente condiții pentru acțiuni culturale și artistice frumoase și variate.

*

Adresîndu-ni-se în numele unor locuitori, în special vîrstnici și bolnavi, din zona Filaret-Cuțitul de Argint, București, **Kasapu Marin** și **Tudor Sandu,** de pe str. Veniamin Costache nr. 16 A, propun ca în localul, fostă bodegă, de pe str. Veniamin Costache colț cu str. Cuțitul de Argint, să se deschidă un magazin alimentar. După desființarea bodegii a funcționat aici un centru de primire a sticlelor și borcanelor. Acum a mai rămas doar firma. Alături exista un atelier de reparat încălțăminte, care s-a desființat, în locul lui apărînd o presă pentru confecționat pungi din plastic. «Dacă vrem să ne reparăm pantofii sau să cumpărăm lapte ori articole de băcănie, trebuie să mergem cu tramvaiul pe 11 lunie sau pe Calea Șerban Vodă, în ambele direcții cîte două stații lungi, cărînd cu noi, în aglomerație, plasele».

*

Ne scrie **Studioul teritorial de radioteleviziune Timișoara:** Într-unul din ultimele numere ale revistei «Flacăra» a apărut o interesantă notă privind emisiunea de radio «Mioriță», semnată de distinsul folclorist H. Brauner. Apreciind strădaniile redactorului acestei emisiuni, H. Brauner spune că este, după cîte știe domnia-sa, «singura» care de 15 ani contribuie în acest mod specific, de largă penetrație în masele de ascultători, la perpetuarea creației noastre populare. Dorim să vă informăm că Studioul de radio și televiziune din Timișoara difuzează de aproape un deceniu, bilunar, emisiunea de folclor «Izvoare fermecate» pe spațiul de 30 de minute. Preocupîndu-ne de creația populară din județele Arad, Caraș-Severin, Timiș, la care s-a adăugat în ultimii doi ani și județul Hunedoara, primim pe adresa acestei emisiuni nenumărate scrisori de la ascultătorii noștri care, apreciindu-ne, ne cheamă mereu să dezvăluie datini străvechi, cîntece și versuri din bătrîni etc.

Ne-ar bucura ca toți cititorii revistei «Flacăra» să știe că «Mioriță» nu este, cum nici n-a fost, singură...

Grecu Elena din Cîmpulung Argeș, str. Richard nr. 29, județul Argeș, are 20 de ani și a urmat timp de trei ani cursurile Liceului economic special din acest oraș. În ultimul an a fost transferată la Liceul economic special din Miercurea Ciuc, județul Harghita. În iulie 1973 a primit diploma de absolvire, cu specialitatea planificare-contabilitate, fără a primi însă și o repartiție. «M-am prezentat în august 1973 la Oficiul forțe de muncă din Cîmpulung Argeș, scrie Grecu Elena, pentru a primi o repartiție corespunzătoare pregătirii mele. Pînă în februarie 1974 m-am tot dus la Oficiul forțe de muncă și pe la întreprinderile și unitățile economice din Cîmpulung Argeș, fără să mă pot angaja. Mi s-a spus că asemenea posturi nu există și că ar fi bine să mă calific în altă meserie. Eu nu mă pot califica în producție, deoarece de mică sufăr de plămîni, boala revenind în 1972, cînd am fost internată la Sanatoriul T.B.C. din Miercurea Ciuc. Acasă sîntem șapte frați, dintre care unul e căsătorit și ceilalți în întreținerea părinților, muncitori la Întreprinderea mecanică-Muscel».

Din răspunsul Comitetului orășenesc Cîmpulung Argeș al P.C.R.: Din cercetările efectuate a reieșit că Grecu Elena este de profesie contabilă, absolventă a Liceului economic special, și cererea sa pentru încadrarea în cîmpul muncii este îndreptățită, astfel că a fost repartizată, cu repartiția nr. 4 455 din 15.III. 1974, în funcția de contabilă la serviciul financiar din cadrul Întreprinderii mecanice-Muscel.

*

La Liceul «Unirea» din Tîrgu Mureș s-a înființat un cenaclu de literatură științifico-fantastică și fenomene O.Z.N., avînd denumirea «TAU-CETI». Cenaclul are pînă în prezent peste douăzeci de membri, elevi ai Liceului «Unirea», precum și colegi de la liceele «Al. Papiu Ilarian» și Liceul de construcții. Pînă în prezent au avut loc două ședințe, la care au participat invitați de la Institutul pedagogic și de la Radio Tîrgu Mureș. Cenaclul și-a propus descoperirea a noi talente literare, precum și un studiu amănunțit al fenomenelor O.Z.N. observate la noi în țară și în străinătate. Vă rugăm să publicați aceste rînduri, cu mențiunea că dorim să avem printre membri și tineri elevi din alte localități din țară. Anunțăm totodată că «TAU-CETI» este singurul cenaclu de acest fel al elevilor din țară. Semnează conducătorii cenaclului: **Leb Peter** și **Berbecaru Emil.**

*

În ziua de 22 decembrie 1972, în timp ce mă deplasam de la domiciliu la locul de muncă din comuna Filipeștii de Pădure, județul Prahova, cu autobuzul I.T.A. nr. 31-PH-115 am suferit un grav accident, fractură deschisă la gamba stîngă a ambelor oase, scrie **Simion I. Ion,** din comuna Iedera de Jos, județul Dîmbovița. «Cercetările întreprinse de organele în drept nu s-au încheiat nici pînă la jumătatea lunii ianuarie 1974, deși, adresîndu-mă Procuraturii județene Prahova, au fost date termene de definitivare a cercetărilor la 15 noiembrie și 25 decembrie 1973. Doresc să cunosc de ce nu s-au definitivat cercetările».

Răspunsul Procuraturii Generale a Republicii Socialiste România: La 22 decembrie 1972 a avut loc un accident de circulație soldat cu vătămarea corporală a petiționarului și a conducătorului auto, Popoiag Petre, ultimul suferind leziuni craniene ce au necesitat un tratament medical îndelungat și ca atare nu a putut fi ascultat ca învinuit de către organele de urmărire penală.

După vindecarea învinuitului Popoiag Petre, cercetările au putut fi definitivate și, stabilindu-se vinovăția sa prin rechizitoriul Procuraturii locale Cîmpina din 23 ianuarie 1974, a fost trimis în judecată pentru infracțiunile de vătămare corporală din culpă și neglijență în serviciu.

*

Noi, **Capotescu Mihai, Unoka Carol, Bulejan Alexandru, Messman Iuliu, Anghel Nicolae, Ursu Simion, Stoianov Jiva** (zețari), un grup de tipografi de la Întreprinderea poligrafică «Banat»-Timișoara care, după ani îndelungați, ajunși cu tîmplele albe tot aplecați pe casele cu litere din plumb, fiind în preajma pensionării, ni se creează greutăți în stabilirea toxicității muncii noastre.

Cînd noi am intrat pe porțile tipografiilor acum 30-40 ani pentru a învăța nobila meserie de tipograf, nu ni s-a spus culegător (zețar) sau tipăritor (mașinist), ci pur și simplu tipograf. Cu această denumire, «tipograf», am fost înregistrați și în acte, ca astăzi, după atîția ani, făcînd aceeași muncă de culegători (zețari) sau tipăritori (mașiniști), prin faptul că în acte sîntem trecuți tipografi nu ni se recunoaște pentru pensie munca în mediu toxic, fiind trecuți în grupa III, «netoxic». Dorim a se îndrepta o greșeală a trecutului, prin care ni se face o nedreptate.

*

Un răspuns de la Teatrul Național Craiova: Referitor la scrisoarea semnată de Ionescu Marilena din Craiova, apărută în nr. 14 din 30 martie 1974 al revistei, vă facem cunoscut următoarele:

La procurarea biletelor pentru turneele din Capitală au prioritate abonații teatrului, în număr de 280. Adăugînd obligațiile pe care le avem față de difuzorii din întreprinderi cu care avem încheiate contracte permanente, biletele care se vînd direct prin casa agenției nu depășesc numărul de 80-100 la ambele spectacole, matineu și seara. Precizăm că sala are o capacitate de 589 de locuri. Sesizarea semnată de Ionescu Marilena poate fi îndreptățită doar în parte, deoarece spectacolul cu piesa: «Vrăjitoarele din Salem» face parte din repertoriul nostru.

În ceea ce privește spectacolul Teatrului «Giulești», biletele s-au pus în vînzare în ziua de 5 februarie, ora 10,30. Corespondenta susține că a venit la agenție la ora 11,00. Fără să ridicăm obiecțiuni în legătură cu ora (putea să fie și după ora 11), ținînd seamă de numărul mic al biletelor puse în vînzare și de numărul mare al solicitanților, era firesc ca după această oră să nu mai putem răspunde favorabil cererii.

Pentru a evita în viitor asemenea situații, sugerăm tovarășei Ionescu Marilena — care ne lasă să înțelegem că este o consecventă spectatoare — să se aboneze la spectacolele teatrului nostru, av asigurate bilete și pentru toate turneele.

*

Tomescu Constantin din București, s nr. 6, ne scrie: «În multe cartiere din Buc făcut de curînd marcaje pe trotuare pentru bicicliștilor. Nu e cazul să subliniez aici i tea acestei lucrări. Vreau numai să fac o La capătul marcajelor, adică acolo unde este întrerupt de partea carosabilă a stră rale să se pună borduri teșite. În felul ac rea se face lin atît pentru biciclete, dar pentru cărucioarele de copii, triciclete și b copii. Sînt sigur că, personal, ați avut oca deți cît de greu se manevrează la trecerea tuar pe partea carosabilă, în genere de soane vîrstnice (bunici, bunice), cărucioare lalte vehicule folosite de copii. Dacă se in porțiune potrivit dimensionată de bordu greutatea este înlăturată.

*

Filimon Liviu, conferențiar doctor la pedagogic Bacău, ne scrie: «Revista «Fl informează în prima pagină a numărului școala din Vlădeni «din 1 030 elevi, 102 amenințați cu corigența la sfîrșitul trim iar 43 cu repetența». Cauza acestei sit atribuită de autor faptului că «din 9 profes navetiști».

Fără a lua apărarea navetiștilor care justificat să-și stabilească domiciliul în funcționează (n-au familie,cu soțul încadr localitate), opinăm că între navetă și insu lare nu se poate pune semnul egal. Ilus datele obținute de noi în urma inventarie puse în anul 1973 unui număr de 950 elevi scoli din Bacău: 24% corigenți în trime Vlădeni sînt numai 9%), 14% la sfîrș și 4% repetenți în urma examinărilor re în septembrie.

Avem dreptul, la rîndul nostru, să afirm școlile din Bacău cauza corigenței este a vetismului?

Dorim să se evite pe viitor criticile făcut general (toți navetiștii nu-și fac datoria...) ziile trase pe baza analizei unilaterale a fe (repetența este «cauzată de navetism»).

*

Draghia Nicolae, învățător pensionar Gorganu, comuna Călinești, județul Arge că în satul său«s-a dat în folosință în un local de școală cu șapte săli de clasă. a fost construit prin contribuție voluntară patriotică, iar localul vechi de școală, c în mijlocul satului, urma să fie reparat și tămîntului. Încă din 1968, devizul a fost acest scop, dar de atunci nu s-a făcut al repararea acoperișului. Organele comuna ducere au închiriat localul întreprinderii «I Topoloveni, dar fără să se continue repar că la ora actuală clădirea se găsește într nedescris: sălii de la intrare i s-au scos pomii din grădină tăiați și puși pe foc, de asemenea, de neconceput din punct igienic.

În comună sînt organele puterii locale, nitare, care cunosc această situație din nu au luat nici o măsură de a scoate ace starea în care se află».

*

«Sînt **Olteanu I. Neculai,** domicilia rești, bd. Metalurgiei nr. 23, et. III, ap. 23 «Flacăra» nr. 16 din 13 aprilie 1974 (ru căra la dispoziția dumneavoastră») a fost notă sub semnătura mamei mele, Elena din satul Secuia, comuna Munteni de Vaslui.

Absolut toate afirmațiile din scrisoarea sînt false. După decesul tatălui meu, Ion în aprilie 1969, am fost citat — ca uni Notariatul de Stat Vaslui în vederea formelor succesorale. Am declarat că avem și locul — doresc să rămînă în intreg mele. În luna aprilie 1973 am fost chem la Secuia de mama, care a spus că vre casa lui Ion V. Modoranu, acesta luîndu-ca mama să locuiască într-o cameră fă nimic. În ziua de 3 aprilie 1973, împreun și Ion V. Modoranu, am mers la Notariat Vaslui. Mama a declarat că vinde casa și toți banii. În aceeași zi a depus la C. 12 000 lei, 3 000 lei, și-a oprit pentru unel turi personale, iar restul mi i-a dat mie, față de martori pentru actele apartame prietate personală în București. Mama pr sie de la C.A.P. Secuia 150 lei lunar; eu lunar cîte 200 lei, de la moartea tatălui în prezent, mama avînd în ultimul an, din la 1 aprilie 1974, circa 1 200 lei la o singu pe lună».

*

«Mă numesc **Secrieriu Gh. Mihai** ș ciliul în comuna Suhărău, satul Smîra Botoșani. Am fost elev în anul I H al șco nale de construcții industriale Popești Le în toamna anului 1973 n-am mai put școala din motive de sănătate. Am fost un spital din București, Colțea, dar fă pentru că prezint la ambele urechi otită congenital. Și nu am mai auzit. Direct m-a dat afară. Am vrut să mă internez în pentru tratament, dar nu am putut, pentr eram elev. Aș vrea să știu dacă așa tr întîmple, școala să te dea afară pentru că și să nu te poți îngriji pentru că nu m Am 17 ani, aș vrea și eu să am o ocupa înțeles, să mă tratez. Nu mai pot sta p rinților».

Răspunsul Consiliului popular al Botoșani, Direcția pentru probleme și ocrotiri sociale: S-au dat indicaț Secrieriu Mihai în vederea formării dosa a se califica prin sistemul profesional de special din subordinea Ministerului Mun

«FLACĂRA» nu ia în considerație scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

uncim mai bine, să trăim mai bine

orbă cu NICOLAE MATEI, secretar al Comitetului municipal reşti al P.C.R., secretar al Consiliului municipal al F.U.S.

varăşe secretar, am venit la dumnea- pentru a discuta despre problemele lor şi despre rezolvarea acestora, pen- interviu despre bucureşteni, despre rea- şi strădaniile lor, despre viaţa lor de zi. Am venit pentru asta, dar mi-e foarte găsesc prima întrebare. Pentru a plasa noastră într-un cadru corespunzător, a urni acest interviu, v-aş ruga să ne ce-au însemnat primele luni ale anului locuitorii Bucureştiului?

cureştenii sînt puternic angajaţi în le edificare a societăţii socialiste mul- dezvoltate, operă cu profunde valori ce la care participă întregul popor. rarea progresului economic şi social ei a dinamizat energiile şi potenţialul tivitate al făuritorilor de bunuri mate- spirituale din Capitală, hotărîţi să dă cu cinste misiunii de ridicare a ei în rîndul ţărilor celor mai avansate ort economic. Antrenaţi în marea în- pentru onorarea cuvîntului dat, co- i, toţi oamenii muncii din Bucureşti t raporta o producţie industrială su- ară de aproape treisprezece miliarde obţinută în perioada 1971-1973, peste e iniţiale ale cincinalului. Numai anul producţia industrială a crescut într-un paisprezece la sută, cu cinci procente tate mai mult decît era prevăzut în , producţia realizată peste plan cifrîn- stfel la opt miliarde de lei.

pă cum se ştie, conducerea partidului ui nostru a dat o înaltă apreciere bilan- ctuos al colectivelor bucureştene, acor- numărate distincţii unor întreprinderi ute de cercetare din Capitală. Organiza- artid a municipiului a primit Ordinul Republicii Socialiste România», clasa I, re a ocupării locului întîi în întrecerea trecut dintre organizaţiile judeţene de industrie, investiţii, transporturi şi a mărfurilor. Ce a reprezentat — şi ce tă — această distincţie pentru noi toţi, locuitorii Bucureştiului?

a cum era şi firesc, acordarea înaltei i a constituit un puternic imbold obţinerea unor realizări sporite, pen- terea continuă a eficienţei economice. ă răspund cu exactitate la întrebarea eaori, trebuie să subliniez că pe pri- i ale acestui an colectivele de muncă tene au obţinut peste prevederile o producţie globală în valoare de tru sute de milioane de lei şi o pro- narfă de peste cinci sute cincizeci ane. Aceste cifre, adăugate faptului eastă perioadă au fost puse în func- cisprezece capacităţi industriale noi, trează elocvent înaltele virtuţi patrio- oamenilor muncii, atestă pe deplin capacitatea organizaţiilor de partid, a colectivelor de muncă, de a valorifica, cu maximă exigenţă, pe baza unei permanente analize ştiinţifice a realităţii, resursele umane şi materiale de care dispunem. Vorbind despre semnificaţia acestor rezultate, trebuie să menţionez faptul că în conştiinţa cetăţenilor se înrădăcinează tot mai adînc legătura nemijlocită dintre accelerarea dezvoltării economice a ţării şi creşterea continuă a nivelului de trai material şi spiritual al întregului popor. Acesta este sensul muncii noastre de fiecare zi: totul pentru om. Muncim mai bine, ca să trăim mai bine. Valoarea fundamentală a societăţii noastre socialiste şi, în acelaşi timp, ţelul suprem al politicii partidului, raţiunea însăşi a construcţiei noii orînduiri, toate aceste comandamente sînt legate de ridicarea gradului de civilizaţie şi bunăstare al oamenilor.

— Ce semnificaţie au toate acestea pentru bucureşteanul de rînd?

— Case noi şi confortabile, cămine încăpătoare, noi şcoli, noi grădiniţe, noi săli de sport şi aşa mai departe. Ca urmare a succeselor repurtate în economie, Capitala trece printr-un proces înnoitor, de ample prefaceri, anul trecut construindu-se în Bucureşti douăzeci şi patru de mii apartamente, cifră care urmează să fie sporită în 1974, cu alte douăzeci şi şapte de mii. Dintre acestea, au fost date în folosinţă pînă la 1 Mai peste cinci mii, ansamblurile moderne de locuinţe înălţîndu-se acum în conformitate cu prevederile schiţei de sistematizare, în zone mai apropiate de centrul oraşului, pe Mihai Bravu, la Obor, lîngă Parcul tineretului, de exemplu, sau în preajma arterelor de penetraţie în oraş, pe şoseaua Colentina, Pantelimon, etc.

— V-am văzut nu demult în incinta Pieţei Dorobanţi, amplu complex de servire a populaţiei. Scriam atunci în revista noastră că Piaţa Dorobanţi este un loc în care ţi-e mai mare dragul să cumperi şi să vinzi. Abundenţă de mărfuri, vitrine aranjate cu gust, personal amabil şi calificat, toate acestea înlesnesc viaţa de fiecare zi a cetăţeanului, a omului de rînd care, se ştie, oricît ar avea de lucru la locul lui de muncă, trebuie să intre, zilnic, într-o alimentară, într-o mercerie, într-o tutungerie, şi aşa mai departe. Din acest punct de vedere, ce au adus nou primele patru luni ale anului 1974?

— După cum poate constata cu uşurinţă fiecare dintre noi, în Bucureşti se construieşte în mod constant şi în ritm rapid. Se fac importante eforturi materiale pentru dezvoltarea reţelei comerciale, se reamenajează zona Lipscani–Curtea Veche, reuşită îmbinare între tradiţie şi modern, între util şi frumos, se dau în folosinţă complexe comerciale în noile cartiere, într-un cuvînt, dezvoltarea social-edilitară a oraşului continuă în ritmuri înalte. Ca să mă folosesc de o nouă cifră, notaţi că în primele patru luni populaţia a primit unităţi comerciale noi însumînd peste unsprezece mii de metri patraţi, dintr-o suprafaţă totală de patruzeci şi opt de mii prevăzută a fi inaugurată pînă la sfîrşitul anului. De asemenea, într-un stadiu avansat se află construirea unor obiective de largă utilitate cetăţenească, cum ar fi Sala polivalentă din Dealul Piscului, trei hoteluri de mare capacitate, un parc de agrement, noi creşe, cămine muncitoreşti, grădiniţe. Toate acestea subliniază grija faţă de om a societăţii noastre socialiste.

— Tocmai pe linia îmbunătăţirii aprovizionării şi a serviciilor către populaţie au fost înfiinţate, cu ani în urmă, echipe de control obştesc, trecute prin legea numărul şase din 1972 pe lîngă consiliile Frontului Unităţii Socialiste. Aş vrea să ne spuneţi cîteva cuvinte despre activitatea acestor echipe şi despre eficienţa muncii lor.

— După cum subliniază Documentele de partid, se pune un accent tot mai mare pe participarea largă a maselor la conducerea ţării, pe dezvoltarea democraţiei socialiste, pe consultarea diferitelor categorii de oameni ai muncii şi pe centralizarea propunerilor lor, în aşa fel încît acestea să fie cît mai profund studiate şi luate în considerare în vederea perfecţionării şi definitivării hotărîrilor şi reglementărilor. Consiliul F.U.S. al municipiului urmează cu fidelitate această linie înţeleaptă, căutînd — şi izbutind — o coordonare cît mai strînsă a activităţii desfăşurate de organizaţiile componente, pentru îmbunătăţirea în continuare a conducerii activităţii economice, politico-ideologice şi cultural-educative desfăşurate în vederea mobilizării mai active a maselor largi de cetăţeni ai Capitalei la înfăptuirea hotărîrilor de partid şi de stat, în întîmpinarea cu noi şi însemnate succese a Congresului al XI-lea al partidului şi a celei de a XXX-a aniversări a eliberării patriei de sub dominaţia fascistă. În această idee, pe lîngă consiliile F.U.S., municipal şi ale sectoarelor, funcţionează cu bune rezultate comisii pentru coordonarea şi îndrumarea activităţii de control obştesc, organisme din care fac parte reprezentanţi ai sindicatelor, ai comisiilor şi comitetelor de femei, ai organizaţiilor U.T.C., de Cruce Roşie şi ai altor organizaţii. La nivelul municipiului, înţelegînd prin aceasta şi comunele suburbane, au fost supuse controlului obştesc aproape nouă mii de unităţi, nominalizate în acest scop, operaţia efectuîndu-se cu peste trei mii cinci sute de echipe, instruite în mod diferenţiat, pe profil de activitate, în vederea cunoaşterii prevederilor legii de care vorbeaţi şi a modului de acţiune pentru aplicarea riguroasă a reglementărilor în vigoare. După statisticile noastre, la asemenea controale au participat peste şaptesprezece mii de membri, de diferite categorii sociale, oameni cu prestigiu şi autoritate în munca de fiecare zi, muncitori, tehnicieni, funcţionari, intelectuali, pensionari, cetăţeni din cartiere, care au astfel prilejul să participe în mod activ la rezolvarea unor probleme concrete din viaţa oraşului în care trăim.

— Evident, Congresul Frontului Unităţii Socialiste care se va desfăşura în această lună va face un bilanţ al activităţii generale a echipelor de control obştesc. Cum au activat — şi activează — ele pe teritoriul Bucureştiului şi cît de eficientă este acţiunea lor?

— Echipele nu s-au rezumat numai la constatări şi consemnări, ci au exercitat un rol activ în soluţionarea lipsurilor existente, contribuind direct la repartizarea mai judicioasă a fondurilor de mărfuri, la creşterea operativităţii în servirea populaţiei, eficienţa acţiunii acestor echipe de control obştesc fiind evidentă în circulaţia mărfurilor, în sănătatea publică şi în sectorul prestărilor de servicii către populaţie.

— Observaţiile şi sugestiile acestor comisii şi-au găsit aplicare în practică?

— Fără îndoială, aportul controlului obştesc la îmbunătăţirea aprovizionării şi a serviciilor către populaţie este tot mai substanţial, cu rezultate imediate şi vizibile în activitatea cotidiană. Astfel, ca să recurg din nou la cifre, cele o sută treizeci şi două de mii de controale efectuate după trecerea acestor comisii în organizarea şi conducerea Frontului Unităţii Socialiste s-au soldat cu aproape şaizeci şi nouă de mii de propuneri, eficiente, utile. Evident, apar uneori şi manifestări de formalism în activitatea echipelor sau de lipsă de receptivitate din partea unităţilor controlate faţă de observaţiile critice, dar în general controlul obştesc are un rol important în rezolvarea problemelor oamenilor. Pentru creşterea eficienţei lui, Consiliul municipal F.U.S. iniţiază acţiuni sub numele de «Săptămîna controlului obştesc», la care participă toate echipele şi factorii de răspundere din sectoarele respective.

— Deşi sînteţi extrem de ocupat, deşi acum sînteţi pe şantierul Sălii polivalente, acum la blocurile de pe Colentina, acum la Uzina «Vulcan» sau în alt loc, v-am răpit destul timp pentru această discuţie. Vă spuneam, la venire, că nu ştiu exact cum să încep dialogul. Mulţumindu-vă pentru interviu, pentru toate informaţiile oferite cititorilor bucureşteni ai revistei «Flacăra», trebuie să recunosc că nu ştiu nici cum să închei. De aceea, vă dau cuvîntul, pentru ultimul răspuns al interviului, un răspuns fără întrebare.

— Desigur că această discuţie nu realizează decît o succintă trecere în revistă a realităţilor şi succeselor Capitalei, un rezumat pe care fiecare bucureştean îl poate completa cu propria sa experienţă de viaţă. În final, aş dori să amintesc că toţi cetăţenii Capitalei, comuniştii în primul rînd, sînt hotărîţi să sporească neîntrerupt succesele repurtate în economie, ştiinţă şi cultură, în realizarea obiectivelor sociale din ţară. În acest an, marcat de evenimente cu rezonanţă istorică în viaţa patriei, oamenii muncii din Bucureşti îşi exprimă, în fiecare zi, prin fiecare fapt de muncă, voinţa unanimă de a îndeplini exemplar sarcinile de plan şi angajamentele privind realizarea cincinalului cu şase luni mai devreme, contribuind astfel la înscrierea României pe noi trepte de civilizaţie şi progres, la creşterea bunăstării întregului popor. Trebuie să muncim mai bine ca să trăim mai bine. Acesta este, repet, sensul muncii noastre de fiecare zi: totul pentru om.

OVIDIU IOANIŢOAIA

OFEŢIM, CE PROFESĂM

înăr vrea să reconstituie biografiile romantice ale brigadierilor

znesc să vă scriu despre un gînd mai meu — spui în scrisoarea pe care mi-o , tinere prieten hunedorean Valeriu — acela de a încerca să reconstitui prin o biografie a celor mai de seamă bri- Ca să vă mărturisesc sincer, ideea a un contur precis după ce am citit anul «Flacăra» o tabletă a dumneavoastră şi sîngele epocii». Este un titlu formi- etic şi deosebit de adevărat aş spune modest slujitor al poeziei. Trăind în ra, nu-mi este greu acest lucru. Aş hiar cu Ştefan Tripşa. Însă vreau să vă e dumneavoastră, care aţi scris mult rigadieri, credeţi că aş putea realiza d frumos — pentru care şi la care mea se gîndeşte cu stimă nu de puţine transcrie adevărul acelor zile — fan- entru noi — şi chiar pentru cei ce it».

că, dragă prietene, o asemenea idee partea unui hunedorean nu mă sur- eloc, nici din punct de vedere literar, nici moral. Hunedoara a fost de cînd o ştiu eu — şi o ştiu de vreo douăzeci de ani — nu numai o vatră în care s-a plămădit oţelul, ci şi o seamă de caractere exemplare, între care şi unii publicişti şi scriitori. Cazul popularului scriitor şi ziarist Nicuţă Tănase, afirmat întîi ca talent chiar în ambianţa romantică a acelor ani pe care vrei să-i evoci, e de pe acum de notorietatea istoriei literare. Dar cunosc exemple şi mai recente de tineri care poartă pecetea de foc a Hunedoarei pe scrisul lor publicistic. Nu mai departe decît chiar în aceste pagini ale revistei «Flacăra» semnează viguroase pagini de reportaj elevul hunedorean care venea altădată cu versuri la cenaclul local cu nume simbolic «Flacăra». Este vorba de Victor Niţă, fiu de sînge al Hunedoarei. Tot la Hunedoara l-am cunoscut în urmă cu poate două decenii pe reporterul cineast de televiziune, Horia Vasiloni, şi el poet pe atunci şi maistru în combinatul siderurgic.

Sînt bucuros aşadar că flacăra acestei tradiţii nu s-a stins şi că tocmai un hunedorean se face expresia aspiraţiei generaţiei tinere de azi de a dialoga cu un trecut revoluţionar care, deşi nu prea depărtat, a căpătat aura legendei. Fiind tovarăş de generaţie cu mulţi dintre cei despre care am scris — poate niciodată cu verbul ales care s-ar impune, dar întotdeauna cu un entuziasm izvorît din însăşi cunoaşterea acestor oameni — înţeleg pe deplin cît de salutar ar fi actul literar şi politic pe care vrei să-l întreprinzi. Cu toate că despre Hunedoara s-a scris relativ ceva mai mult, nu se poate spune că mai ales promoţiile mai noi de tineri ştiu atît de bine cum s-a născut, cu preţul cărui eroism, colosul siderurgic de astăzi. Dealtfel, oricît de romantice au fost începuturile, n-aş putea spune că bătălia pentru oţel e mai puţin dramatică, chiar dacă azi se dă uneori într-o linişte de necrezut şi pentru cei mai familiarizaţi cu acest univers de muncă. Ştefan Tripşa, eroul pe care-l iubim şi stimăm cu toţii, înainte de a fi cucerit această linişte care domneşte în preaima clocotului incandescentei magme din cuptoare a trebuit să dea lupte mari pentru stăpînirea complicatei ştiinţe a utilizării la maximum, şi optim, a vetrelor.

Fie ea mai depărtată sau mai recentă, istoria Hunedoarei şi a oamenilor ei e într-adevăr o temă care nu poate să nu seducă pe un tînăr dornic deopotrivă să trăiască şi să scrie cu adevărat. O încercare — dacă e să mă refer la Hunedoara din epoca şantierelor tineretului — s-a şi făcut, de a reconstitui cronica acelor zile chiar de către foşti brigadieri, unii dintre ei rămaşi în continuare credincioşi oţelului, la Hunedoara sau în alte locuri unde s-a simţit nevoia prezenţei lor de oameni căliţi la şcoala eroismului şi romantismului revoluţionar. Încearcă deci să le dai de urmă, trecînd din om în om cum se spune, şi pornind chiar cu cei care-ţi sînt concetăţeni. E un semn bun că ţi-a venit un asemenea gînd frumos, întîmpinat cu bucurie, nu mă îndoiesc, de cei pentru care îl nutreşti, tinerii născuţi în bătălie, cum spune poetul.

NICULAE STOIAN

● Sala polivalentă este o valoare pentru inginerimea română. Ar putea face epocă în construcții.

●● Noi luptăm cu timpul, nu cu lucrarea — este convins maistrul Constantin Tosun.

●●● Un parc este o sculptură la nivel gigantic. În Parcul Tineretului, dalta nu s-a pus jos încă dar statuia se simte. Perfectă, vie, durabilă.

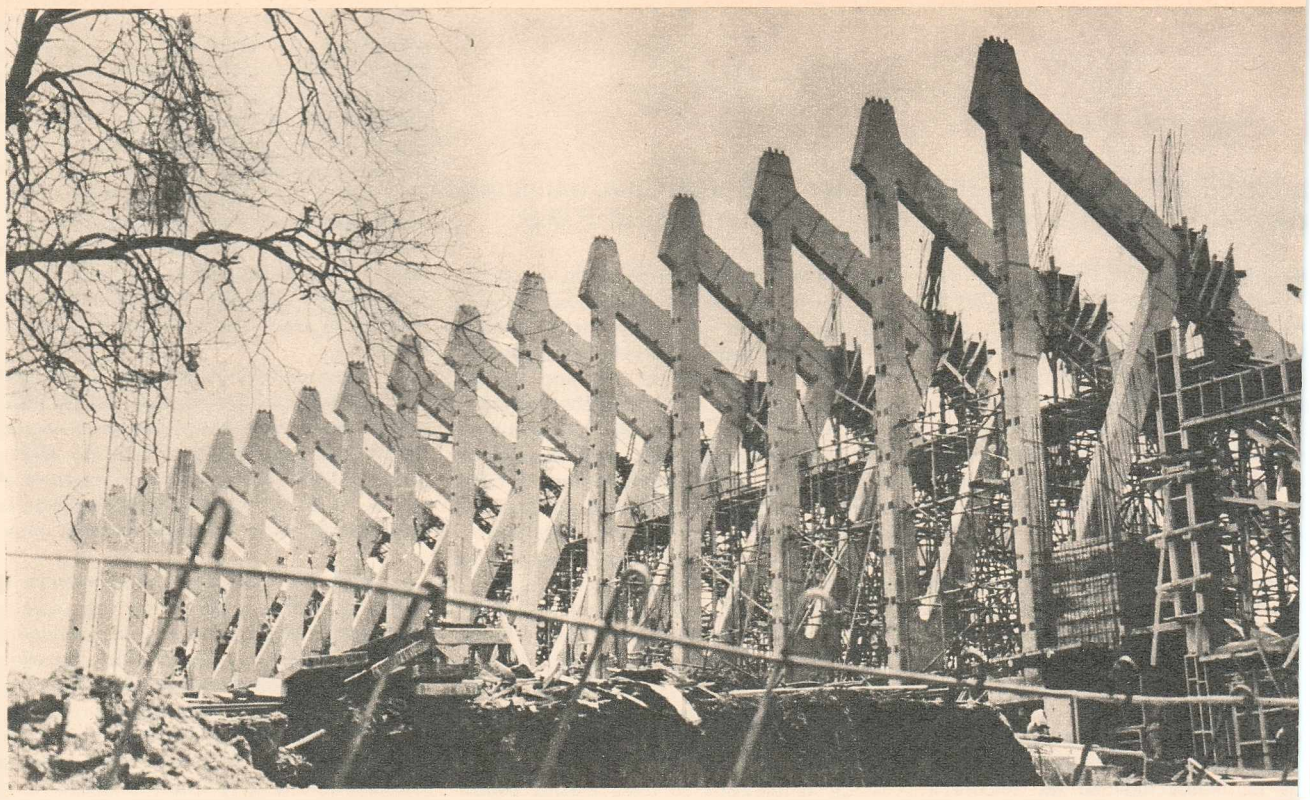

25 aprilie: se termină conturul rosariumului. Dale mari de piatră roz, verde, albastru pal se joacă în rafinate geometrii în jurul și printre cele patru hectare. I.C.E.D.-ul și-a mai onorat o lucrare (poate cea mai frumoasă din Parcul Tineretului). Și mai important este data scadenței. Fără amînări, derogări și subterfugii (cum se mai întîmplă).

27 și 28 aprilie: delirante zile de primăvară. Cu soare și, în sfîrșit, fără ploaie. Muncă patriotică în parc. 600 de tineri din Capitală, revărsați ca un simbol în parcul lor. Au făcut treabă serioasă. Elevii, mai ales. Nu s-au mai consumat doar orele și nu s-a mai compromis, ca alte dăți, ideea muncii voluntare. Au fost cu adevărat ore de muncă. Să nu compromitem niciodată marile noastre idei mari. Mă gîndesc la ziua de 18 aprilie, acea zi despre care am scris, cînd două camioane de studenți

la început a fost o foaie albă de hîrtie

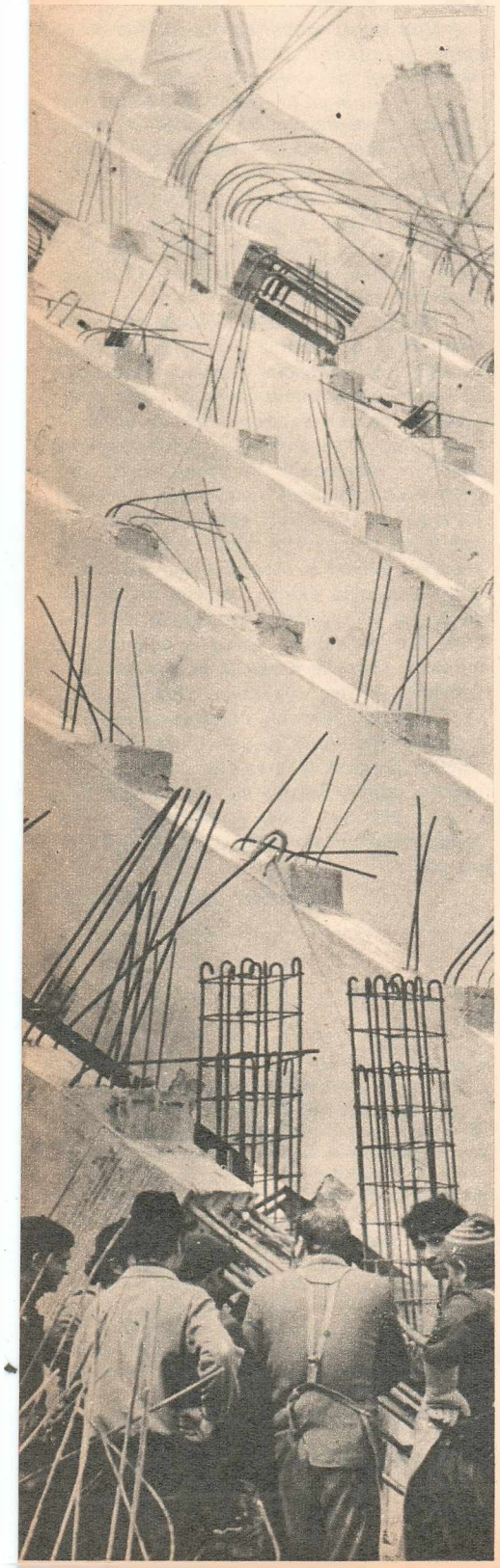

de la facultățile de limbi romanice au fost trimiși acasă de la sală, fiindcă nu-i ardea nimănui să se gîndească, să vadă ce-ar putea face niște studenți acolo. Și nu prea era de ei. Cine i-o fi îndrumat acolo? Cu ce sentimente s-or fi întors acasă?

Iarăși 28 aprilie: la sală s-a terminat montajul prefabricatelor – 32 de piese mari în 10 zile. Să montezi 4-5 coloși de beton prefabricat pe zi nu-i lucru de nimic. În continuare macaragii Vaida și Dumitrică de pe fantastica P. H. sînt la înălțime. Ca și echipa de montori a lui Constantin Chiriac. Au stat zi-lumină, 10 și 12 ore pe șantier. Nu se pot monta decît pe zi-lumină. Și cu dăruire. Nu cu gîndul la orele fixe de program. Așezarea lor e presantă. De ele depinde deschiderea frontului de lucru pentru atîția alți oameni, atîtea alte meserii. Șantierul sălii e un furnicar. Atacată din toate părțile, într-o zonă se toarnă betoane, 100 metri cubi pe zi – un mare record — în alta se decofrează betoane – au început finisajele la subsol – pe dreapta sălii se asamblează schela pentru montajul celorlalte 16 perechi de prefabricate. Nimeni nu se îndoiește că pe 30 iunie nu va fi gata.

30 aprilie, orele 10,45: începe montajul. Iarăși emoții? Stăpînite de siguranța experienței și a reușitei de pînă acum. E calm, și mai puțină asistență. La macara tot Dumitrică (omul prin mîinile și ochii căruia au crescut toate combinatele chimice din țară), iar sus pe planșeu tot Chiriac. Lîngă el, inginerii Mircea Stoenescu, șeful de lot, și Mircea Ștefănescu, șeful șantierului. Cronometrez. Luarea grinzii de la sol și așezarea ei pe eșafodajul de montare durează 30 de minute, după care intervin sudorii. Uluitor de repede, uluitoare precizie. Calculele inginerilor sînt fără fisuri. Cum s-ar fi putut altfel? În construcții – cum ar trebui să fie pretutindeni – nu se admit erori. Aici o eroare de calcul înseamnă un acoperiș prăvălit, o construcție care ar lua-o la vale, spus direct, înseamnă riscuri mari și chiar dezastre mari. Remarcam în primul crochiu că sala este unicat. Un unicat fiindcă nu avem încă în țară, în Capitală, o sală de dimensiunile acesteia, cu multiplele ei utilizări – de la congres la sporturile cu ample desfășurări de teren – cu dotările ei. Un unicat prin soluțiile ei constructive și marcam, mai ales, folosirea, pentru prima dată la noi, într-o construcție cu destinațiile acesteia ca elemente de structură, piese de mare tonaj din prefabricate, turnate direct pe șantier. Dar spuneam prea puțin. Unicitatea ei, constînd de fapt în concepția ei.

30 aprilie: discuție îndelungă, discuție capitală în jurul montării planșeului de televiziune. Între inginerii proiectanți de la ISART – Constantin Pavelescu, Eugen Georgescu, Gh. Gheorghiu și inginerii executanți Mircea Ștefănescu și Ion Barză. De ce? E vorba din nou de timp. Soluția pare prea complicată? Laborioasă? Nu tocmai modernă? Să amesteci într-o lucrare ultramodernă, din prefabricate, beton monolit? Ar fi mai bună o construcție metalică? Tot felul de supoziții, tot felul de sugestii și unele imixtiuni lăturalnice în treburi de concepție originală. Dar termenele presează. Inginerii se înțeleg între ei. Executanții confirmă tacit că soluția cu beton monolit e bună, dacă nu întîrzie lucrul. Dă front de lucru în jur și deasupra? Cît durează execuția lui? Inginerul Ștefănescu, operativ, face grafice, notează tehnologiile, ordinea lor, simultaneitățile, decalări, etape... Și mereu întrebarea «Altă soluție ca să începem mai repede nu există?» Inginerul Pavelescu întoarce: «Crezi că o soluție metalică e bună? E o confecție mai grea decît cea cu beton. Jur că mîine vin cu o soluție metalică gata dar, o să vedeți că nu-i mai simplă, că se execută într-un timp mai mare». Deci betonul rămîne. Intrebînd de ce, și intru într-un act de creație. Aflu de fapt că sala, sala aceasta numită polivalentă, are valoare pentru inginerimea română, că ar putea să facă epocă în construcții. În cele industriale mai ales. Și trebuie să notăm asta. Trebuie neapărat fiindcă, precum afirma inginerul Eugen Georgescu «la început ți se dă în față o foaie albă de hîrtie» pe care trebuie să pui ceva. «Ceva care să rămînă, să te reprezinte în meserie și dacă se poate, să fie original». Și sala polivalentă din punct de vedere ingineresc este o creație originală, al cărui patent revine colectivului de proiectanți condus de inginerul Pavelescu și mai revine unor îndelungi preocupări, de 10-12 ani, ale inginerului Nicolae Laszlo, directorul tehnic al ISART și ale inginerului Pavelescu pentru construcții pe cable suspendate. Primele realizări — copiii mai mici ai acesteia — sînt patinoarul 23 August și marele cinematograf de la Mangalia.

O îndelungă discuție tehnică demnă de pagina științifică a revistei îmi clarifică originalitatea acestei structuri a sălii și mai ales avantajele construcțiilor pe cable suspendate. Tehnicieni ori profani ne interesează însă, ce aduce durabil noutatea? «Față de toate celelalte sisteme de structură pentru acoperiș, acestea pe cable, adaptate de noi, mă lămurește inginerul Pavelescu, prin curbura concavă, duc la o stabilitate mult mai mare, făcînd față oricăror solicitări din partea factorilor naturali exteriori (vînt, cutremure etc.). Al doilea avantaj – economia de manoperă – timp, schelă pentru montaj. Pentru un acoperiș-boltă e nevoie de un an de lucru; acesta pe cable se montează în două săptămîni. Și economia netă de oțel. Cablele sînt din oțel nobil din care se fac și corzile de pian». Așadar vom avea deasupra capului piane, enorm de multe piane, care ne vor șopti, poate, și despre anii de studiu și nopțile nedormite și despre emoțiile inginerului Constantin Pavelescu pînă a ajuns să găsească soluțiile de prindere a acestor cable, pînă a finalizat proiectul. «Noi ne gîndim să le dăm o largă utilizare, dar unde? Săli de cinematograf și de sport nu facem la tot pasul. Sînt rapide, economice, sigure. Ar putea fi folosite în construcții industriale. O hală, în loc să se facă în nu știu cîți ani, în maximum un an ar intra în producție. Dar pentru asta ar trebui să ni le comande cineva. Mă întreb, ministerele n-or fi auzit de performanțele I.S.A.R.T.? Și mă mai gîndesc la experimentații noștri constructori, capabili să preia din mers noul. Mă gîndesc la ceea ce spunea maistrul Tosun, sef de lot, că «noi am învățat construcția din mers, deși gradul ei de noutate este mare, nu cu lucrarea luptăm noi, ci cu timpul. S-o sfîrșim la 30 iunie, așa cum am promis conducerii partidului nostru!

1 Mai: Acest 1 Mai 1974 pe care l-torit prin muncă. Se lucrează la sală, s la parc, în împrejurimi, la drumuri, al trafo, dotări. De-aici, de la cota săl se deschide ca o floare, ca un omagiu O iau cu privirile prin arhitectura lui crată, operă rafinată – e cu siguran delicat și mai armonios parc bucu de autor, a singurului arhitect pe care îl avem, Valentin Donose, și la ziua de ieri, la discuția despre creat Tineretului este și el – fără să jucăm cu marele cuvînt – o creație origin l-am întrebat pe arhitectul Donose conceput acest parc? De ce i-ați plasa rium în stînga și o fîntînă aproape și cele opt bazine la intrarea central lează, uluindu-mă, motivații psiholog tice și da, nu bagatelizez, filozofic n-am avut vreodată că în afara fact turali și a criteriilor estetice mai și alte motivații, mai profunde, de parc. Și aflu că un parc se creează ca o de artă cu idei și cu trudă. Aflu c «este o sculptură la nivel gigantic.»

Parcuri pot fi de toate felurile – de distracții, de copii, dendrologice Noua grădină a Capitalei este gîndi odihnă și de la acest prim dat i s-a o altă foaie albă de hîrtie, conturu nului de 81 de hectare i s-a dat o delare. «Am plecat de la ideea unor largi, mochete verzi de gazon care d o anumită stare de degajare, de ger de libertate interioară și calm, de cu toții nevoie. Este un parc pentru v factorii stressanți e posibil să creasc nostru de viață în accelerare, poluar atunci trebuia gîndit modern. Aces central, cu deschidere mare prin c metri pătrați de bazine cu apă ne sibilitatea să intrăm gradat în atmo vizibilitate de ansamblu a întregu detaliile se pun în relații unele cu aceea sînt aici zilnic și nu permit să s un copac altfel decît în proiect. În trală a parcului se găsește fîntîna trul de 30 de metri și cu o coloană 20 de metri înălțime. (Fîntînă al căr a fost concurs la Institutul Proiect și pentru care arhitectul Donose a premii n.a.) De ce am plasat-o la i celor două axe centrale ale parcul a tăia, pe verticală, orizontalele a puteau deveni monotone, pentru un punct de interes dinamic, atît noaptea.

Și mai departe, îmi explică, rosari cleul în jurul căruia gravitează int tare peisageră a parcului, vizibil din ori al lui. Disc floral ușor adîncit, uș spre lac, ca o farfurie zburătoare în va scălda mereu fața în razele soa undele apei.

Și mă gîndesc la ce nu m-am gîndit fiindcă n-am avut prilejul: cîte idei se pentru un parc! Și e bine că le ave putem cheltui în opere durabile.

V. GHERGHI

ada

rei simon

:ureşti, la întretăierea străzilor Dru-
:rei şi Bistra, mai există încă o porţiune
sălbatic pe care nu s-a construit nimic.
'el de păşune care se întinde în directa
e a blocului-bară OS-1 şi a altor blocuri
păşune pe care ani la rînd a păscut o
oi şi care, tot ani la rînd, a reprezentat
ă în urban mostră de rai campestru
opiii care locuiau în blocurile de beton
Şi, parcă special ca să-i dea şi mai multă
:ate acestui ondulat mioritic la propriu
;hi de pămînt, într-o parte a lui se află
ucţie solitară şi în total dezacord cu
oderne ale macrocartierului de blocuri
un turn de apă, din cărămidă roşie.
strada Bistra urma să se prelungească
est cîmp, ştiam că pînă la urmă acolo
onstrui blocuri şi, credeţi-mă, şi mie şi
:ăţeni care simpatizau turnul ăla —
entru că dădea o notă aparte locului
i pentru că uniformizarea chiar cea
ortabilă naşte în noi o foame de «note
— ne era pur şi simplu frică să nu fie
Repet, mi-a fost întotdeauna simpatic
:ta, dar acum — după ce în încăperea
:terul lui l-am cunoscut pe Andrei Si-
e încă patru constructori dintre acei
nceput, cam odată cu zilele acestui an,
re cu zidiri orăşeneşti şi peticul acela
it de ţară uitat în plin oraş — mă simt
gat de turnul de apă desuet. Dar, ca să
i înţelege, e obligatoriu să vă vorbesc
ei Simon.

oară am auzit de Andrei Simon prin
anului trecut, cînd mă aflam, tot cu
gazetăreşti, în judeţul Harghita. Se
arghitenii că dulgherii cei mai buni ai
ornit de pe melagurile lor. Şi dădeau
ficare: într-un judeţ al pădurilor orice
poate începe altfel să făptuiască decît
briceagul un obiect oarecare — spiţă
sau fluier — din lemn. Iar printre nu-
menilor Harghitei rostite atunci cu
a fost şi cel al lui Andrei Simon: «Cel
ondus pe toţi dulgherii care au făcut
ntinentalul», la dumneavoastră,la Bucu-

oară am auzit de Andrei Simon exact
l turn de apă de care v-am vorbit, turn
cărui ziduri constructorii lotului 14
ului nr. 1 al Întreprinderii Construcţii
nr. 4, şi-au amenajat un fel de coman-
Stăteam de vorbă cu Constantin Cioară,
lot,şi cu maiştrii Traian Gurău, Arhip
nu şi Ştefan Alexandru. Vorbeam cu
or despre lucrarea pe care o execută
un grup de patru blocuri, fiecare cu
10 etaje şi fiecare cuprinzînd cîte 132
niere; dar Andrei Simon, cu toate că
unţat că «e» un ziarist care ţine să-l
nu cobora de sus, de la «cota realizată»
ucţiei pe care se afla. Vorbeam cu dum-
espre caracterul special şi pretenţios
lucrări, menită să primească şi să găz-
în chip exemplar pe participanţii la
ţa mondială a populaţiei, care va avea loc
:, la Bucureşti; dar Andrei Simon, cu
ne trimisese vorbă că vine, nu apărea.
cu dumnealor despre ritmul deosebit
tării acestui grup de blocuri, a căror
ucţură a fost începută la mijlocul lui
i care vor fi complet terminate la 30
ar Andrei Simon, cu toate că timpul
ot nu intra pe uşa deschisă a turnului
Vorbeam cu dumnealor despre reali-
ntierului 1, care, în primul trimestru
i an,a produs cu circa 500 la sută mai
ît în acelaşi trimestru al anului trecut,
:is vreo 400 de apartamente faţă de
in primele trei luni ale anului '73; dar
imon tot nu se ivea. Ba chiar vorbeam
nealor despre însuşi Andrei Simon,
participarea sa, ca şef de brigadă, la
:ea multor blocuri din magistrala Nord-
i din Drumul Taberei, apoi la construi-
inelor şi cantinei studenţeşti de la
oi la construirea hotelului «Intercon-
, a Teatrului Naţional, a supermaga-
:Cocor», precum şi a unui număr de
i, dintre care cel mai înalt cu 28 de
la Frankfurt pe Main; dar el tot nu
orbeam cu dumnealor despre greută-
i de constructor, încercînd să stabilim
nent, faţă de viaţa minerilor, a marina-
cursă lungă şi a ţăranilor; dar Andrei
ırcă se amuza întîrziind şi pregătindu-şi
teatrală.
te de orice efect spectaculos, m-am
odată că Andrei Simon se afla lîngă
rat în turn pe nesimţite, tăcînd modest,
l să vadă de ce l-am coborît de pe înăl-
uncii dumisale.
ce ne-am strîns mîna, Andrei Simon
şi-a cerut un fel de scuze pentru întîrziere, dar a făcut-o într-un chip foarte indirect şi foarte abrupt, criticîndu-i în masă pe arhitecţi care «nu ţin seama că manipularea panourilor mari — binevenite în lumea construcţiilor — se face foarte greu, atunci cînd construcţiile sînt concepute în zig-zag». Aşa a început, în cele din urmă, dialogul meu cu Andrei Simon.

— Din care colţ al Harghitei sînteţi?

— Comuna Plăieşii, dar am plecat de mult; în întreprinderea aceasta lucrez din '59.

— Care v-au fost bucuriile de pe urma muncii acesteia, constante?

— Ştiu că au ieşit de sub mîna mea construcţii bune şi la timp; ştiu că am crescut tineri şi i-am cîştigat pentru meseria asta, mai ales acum cînd tineretul preferă fabrica, şantierului; ştiu că am condus cum trebuie 80 de dulgheri la lucrările de la «Intercontinental»; ştiu că am ieşit de 12 ori fruntaş în întrecerea socialistă, că mi s-au dat 12 diplome şi 12 insigne, că mi s-a dat Medalia Muncii şi încă alte două medalii; ştiu că am fost primit în partid; ştiu că cîştig prost, ba dimpotrivă; ştiu că mi-am luat o casă; ştiu că nemţii ne-au admirat că am lucrat repede şi bine şi că, la sfîrşitul lucrării din Saxen Haussenberg din Frankfurt pe Main, ne-au dat o diplomă de onoare pentru lucrări de calitate, cîte o cană de ceramică pe care-i o inscripţie, ba chiar ne-au oferit şi-o masă la care s-au desfundat 5 butoaie cu bere.

— Pot să trag concluzia că necazurile v-au ocolit?

— Ei, asta-i! Îmi place teatrul, dar n-am timp cînd să mă duc. Viaţa mea-i pe şantier şi-acasă, atît. Noroc de televizor. Cînd conduci pe alţii înseamnă că trebuie să dai exemplu: eu vin pe şantier înainte de 7 dimineaţa şi plec la 8 seara. Cei de la sindicat ne-au promis o excursie în Bulgaria, dar nu s-au ţinut de cuvînt şi oamenii zic că-s mincinoşi. Am fost propus de vreo două ori pentru Ordinul Muncii, dar nu ştiu cum s-a făcut că a ajuns la alţii. Pe şantier suferim pentru că nu avem destule macarale cu gabarit mare. Şi n-avem nici aparate de recepţie-emisie şi ne rupem plămînii strigînd. Dar ce mă supără cel mai mult e că încă mai construim haotic; încă nu ne coordonăm cu cei care fac drumurile şi canalizările, în sensul de a-şi termina ei lucrările ş-apoi să venim noi; şi asta ne provoacă mari greutăţi şi provoacă mari pierderi. Dar, peste toate, trebuie ştiut că noi, cei de pe şantiere, nu ne lăsăm depăşiţi de greutăţi. Pînă la urmă noi avem ultimul cuvînt. Iar construcţiile la care aţi aflat că am participat, ca şi cele multe la care pînă şi eu am uitat că am lucrat, sînt dovada noastră, o dovadă care va spune celor de după noi exact acelaşi lucru, sau poate mai multe, pe care vi l-a spus dumneavoastră turnul acesta de apă — bătrîn, şi frumos, şi puternic — pentru care aţi tremurat să nu fie dărîmat şi uitat.

NELU IONESCU ■

sînt mulţumit, dar nu mă sfiesc să vă spun că doresc să fiu fericit

Deşi în acest cartier îşi duce viaţa de 90 de ani şi cunoscuta întreprindere de săpun «Stela», într-o mare zonă a Colentinei, mai exact spus, chiar în apropierea Întreprinderii pomenite, nu bîntuie niciodată miresme care să te ducă cu gîndul la celebrităţi olfactive de genul **Chanel, Dior, Arden, Men's Club** ori **Weill**. Nici măcar a «Lux» nu adie, nici măcar a «Rexona». Şi asta tocmai din cauza STELEI, deşi întreprinderea a lansat de curînd cîteva săpunuri fine — **Roxana, Mamaia, Margareta** — care stîrnesc cozi interminabile şi nemulţumite la magazinul de prezentare din Calea Griviţei nr. 105. Deocamdată, în împrejurările **Stelei** miroase nu a produsele întreprinderii ci a materii prime pe care le foloseşte. Aşa după cum îmi spunea Valeriu Gh. Pascu, el nu este numai secretarul comitetului de partid al întreprinderii, ci şi maistru, «**şef de atelier în secţia Glicerină**». Dacă STELA împlineşte în decembrie 90 de ani, Valeriu Gh. Pascu a împlinit 41, iar pe 16 mai va sărbători 20 de ani de muncă în secţia GLICERINA. Înainte de a se angaja aici, terminase cursurile unei şcoli tehnice sanitare şi ale uneia de tehnică a industriei alimentare. După patru ani de la angajare la **Stela**, Valeriu Gh. Pascu, printr-o aprobare a ministrului de resort, a susţinut un proiect şi a obţinut diploma de maistru. De atunci — şi pentru că proiectul era în legătură cu fabricarea «glicerinei» — a lucrat neîntrerupt la «GLICERINĂ». De fapt nu neîntrerupt, îmi spune, mai scădeţi un an, timpul în care «m-am ocupat» cu un ulcer. Vizităm — pe cît mă ţin puterile — secţia condusă de Valeriu Gh. Pascu şi aflu următoarele lucruri, pe care doresc să le aduc la cunoştinţa tuturor, dar mai ales a persoanelor cu epidermă fină şi gusturi rafinate:

— Căldura din secţie este iarna de 30 grade, iar vara între 40° şi 45°.

— Grăsimile animale (untură, seu) şi cele vegetale (ulei de ricin, ulei de cocos) nu miros tocmai plăcut.

— Oamenii lucrează cu aparate, în care presiunea se ridică uneori mult peste o sută de atmosfere şi pentru asta trebuie să fie foarte atenţi. Cînd simt că obosesc, oamenii aceştia, deci şi Valeriu Gh. Pascu, îşi bagă capetele sub robinetele cu apă rece pentru a «se trezi».

Cu toate acestea, Valeriu Gh. Pascu n-a vrut şi nici nu doreşte să părăsească această secţie, deşi la celelalte două — SĂPUN DE RUFE şi SĂPUN DE TOALETĂ — e mult mai plăcut şi mai uşor. Şi pentru că siguranţa lui Valeriu Gh. Pascu mi se pare, pentru o clipă, «făcută», îl întreb despre înfrîngeri. Despre înfrîngerile sale.

«N-am avut. Poate sînt norocos, poate sînt echilibrat, poate sînt calm, poate sînt puternic, poate sînt toate astea la un loc, dar n-am avut. Am o familie exemplară, doi băieţi dintre care cel mare seamănă cu maică-sa, adică e blond, iar cel mic seamănă cu mine, e mai dinspre carnea mea, mai ocheşel. Pînă şi soacră-mea e o femeie nemaipomenită, iar mama e mama. N-a vrut să se mute cu noi în bloc. De, n-are blocul gard peste care să mai schimbi şi tu o vorbă.»

Cu nevasta, Elena Pascu, soţul ei, Valeriu Gh. Pascu, se înţelege bine. Numai cu stearina mai sînt discuţii. «Păi nu vă miraţi. Noi ne-am cunoscut aici, la STELA, ne-am îndrăgostit, ne-am căsătorit, am făcut doi băieţi, dar eu sînt la GLICERINĂ şi nevastă-mea la LABORATOR. Eu am necazuri cu nişte instalaţii vechi, de prin '38 şi, cînd trimit probele de stearină la laborator, ea, nevastă-mea, îmi dă numai răspunsuri de-astea: ba că sînt sub indicele de iod, ba că sînt peste. Nu mă iartă şi n-am ce-i face».

Îi spun lui Valeriu Gh. Pascu:«După cum văd eu că muncesc oamenii, nu-nţeleg de ce n-avem nu cele mai bune săpunuri din lume, dar măcar unele foarte bune».

— Oamenii muncesc şi nu pentru că v-au văzut pe dumneavoastră azi, ori pe altcineva ieri. Numai că avem unele probleme, le zic unele ca să nu par alarmist, că nici nu sînt. Mai întîi parfumurile, care sînt scumpe şi de import. Şi un săpun bun fără un parfum bun nu se poate. Apoi, noi nu avem pînă acum o industrie de divizare a grăsimilor. Acum se face o fabrică pe platforma Dudeşti şi după aceea mai vorbim noi. Pe urmă este problema transportului de grăsimi. Gîndiţi-vă că dintr-o sută de mii de kilograme de carne de vită se obţin abia 7 tone de seu. Păi, pînă strîngi un vagon de seu la Satu Mare, pînă-l trimiţi la noi, prinde un miros greu, iar noi trebuie să trimitem pe piaţă cele mai frumos mirositoare săpunuri. Am mai aflat de la Valeriu Gh. Pascu, şi nu numai pentru mine, că: săpunurile speciale produse acum la STELA sînt parfumate cu esenţă olandeză Narden, aceeaşi folosită de alţii, în altă parte la fabricarea celebrului «LUX», fapt care a făcut ca, de pildă, săpunul «ROXANA» să fie cumpărat de speculanţi şi vîndut drept «REXONA» la negru. Dar întreprinderea speră că va putea produce în curînd cantităţi cu care să satisfacă piaţa internă. Tot de la Valeriu Gh. Pascu am mai aflat că el deocamdată este fidel săpunului PALMIER, «pentru că este discret parfumat şi se comportă bine la timp» dar că el, Valeriu Gh. Pascu se va bucura dacă STELA va produce şi săpunuri mai bune, că diferenţa între săpunul de faţă şi cel de corp este aceea că ultimul este mai agresiv, adică are o alcalinitate mai mare, pentru că pe faţă te speli mai des şi pe trup mai rar, că oamenii de la secţia GLICERINA sînt cei mai frecvent supuşi bolilor dentare şi celor gastro-intestinale din cauza acţiunii, evident nefaste, a produsului numit acroleină, dar că, se speră, prin ajutorul laptelui şi al apei minerale la care au dreptul muncitorii, se va mai îmbunătăţi situaţia, că săpunul MONA LISA, deşi este frumos ambalat şi bun, nu a atins celebritatea tabloului cu acelaşi nume, că lui Valeriu Gh. Pascu nu-i plac artificiile de dragul artificiilor şi că un săpun e mai bine să fie bun, decît să aibă încrustat pe el tot felul de briz-brizuri, că ţine cu «Dinamo» şi că suferă pentru gafa lui Dinu din meciul cu Rapid şi mai ales că, după el, Valeriu Gh. Pascu, săpunul ideal fabricat la STELA va fi acela cu mare putere de spumare, de spălare, cu miros discret dar persistent prezentat într-un ambalaj simplu dar atractiv, cu o culoare violet-pal, şi că săpunul acesta ideal n-ar dori să se numească IDEAL, ci LILIAC. Înainte de a ne despărţi m-a rugat să nu uit să-i pomenesc măcar pe cîţiva oameni: Boian Ion, Mircea Ilie, Arvunescu Silvia, Opriş Ştefan, Iordoc Alexandru (pe care-l şi cunoscusem ca director comercial şi ca om) şi pe Nistor Cezar «nu pentru că e tovarăşul director, ci pentru că e un om cu mare suflet».

În final, Valeriu Gh. Pascu mi-a mărturisit încă o dată, că e un om mulţumit dar că nu se sfieşte să-mi spună că doreşte să fie fericit.

DORIN TUDORAN ■

ambiţie înseamnă ceva mai mult decît voinţă

Albia Crişului, Oneşti, Borzeşti, Oradea, Făgăraş, Brazi, Slatina, Tg. Mureş, Tr. Măgurele, Drobeta-Turnu Severin, Craiova, Filiaşi, Alba, Sebeş Alba, Bacău... şi încă nu le-am enumerat pe toate.

Pe-aici, prin aceste locuri, şi multe altele prin aceste oraşe mari şi mici, întinse pe toată geografia ţării, **Gheorghe Dumitrică** n-a poposit ca turist şi nici atras de miraje. Ele adună la un loc 21 de ani de muncă din cei 38 pe care îi are cu toţii.O viaţă de constructor. O viaţă de om. Cu casa în spate, cu statornicia meseriei în suflet, cu ambiţia de a face din meserie o virtute, macaragiul Gheorghe Dumitrică simte că n-a trecut «degeaba prin viaţă». Prin ochii şi prin braţele sale s-au ridicat combinate chimice, rafinării, fabrici de hîrtie şi celuloză, combinatul de aluminiu , fabrici de porţelan. Fiecare în felul lui un unicat şi o aspiraţie a industriei româneşti. Dacă noi ştim foarte bine că fără macarale însăşi ideea de construcţie este amputată de simbol, Dumitrică ştie că «fără ambiţia de a avea pretenţii de la tine nu ajungi un meseriaş bun, un macaragiu bun, nu ajungi să te urci pe un P.H.»

Copilul de ţărani din Breaza Buzăului a plecat acum 23 de ani din sat, la şcoala de ucenici unde s-a calificat într-o meserie despre care nu ştia şi n-auzise nimic: excavatorist. Aşa a început itinerarul lui prin viaţă, prin ţară şi prin aspiraţii. A săpat Albia Crişului, ca să se facă un mare lac de acumulare, iar în sufletul lui a strîns satisfacţia aceasta inegalabilă de a lăsa în urma ta ceva, ceva durabil şi folositor. Nu i s-a mai părut cine ştie ce să sapi pămînt, chiar şi cu un excavator şi poate din nevoia de a se îndepărta de destinul strămoşilor săi ţărani, a învăţat mecanica.

Mecanic cîtva timp în uzină, la Întreprinderea de reparaţii-Ploieşti, n-a stat multă vreme fiindcă nu se vedea concret, palpabil ce face. A mai urmat o şcoală de calificare de nouă luni ca excavatorist-macaragiu. Şi de-atunci nu s-a mai despărţit de macara. «La toate combinatele chimice din ţară am fost. Nu-i nici unul scăpat de mine unde să nu fi ridicat măcar o grindă sau un stîlp. Şi pe unde am fost, am făcut treabă să ştiţi.»

— Şi de unde să ştiu, dacă nu v-aş crede pe cuvînt?

— Dacă nu făceam treabă nu mă trimiteau exact acolo unde a fost mai greu, mai de răspundere. Din 1964 lucrez pe macarale speciale, adică de la 40 de tone în sus, iar pe mamutul ăsta de P.H., cel mai perfecţionat tip de macara din lume, m-am urcat acum doi ani, cînd s-a adus prima dată în ţară. Mă cheamă într-o zi tovarăşul director general şi-mi zice: «Dumitrică, vino să vezi că ţi-am adus o bijuterie. Ia-o în primire, eşti capabil s-o dirijezi», şi de-atunci o dirijez. Cu ea ridic greutăţi şi de 127 de tone, la înălţimi foarte mari. Dar cum o vedeţi, aşa uriaşă, e sensibilă ca o păpădie. Cînd braţul e jos, o poţi răsturna cu un deget, dacă nu e bine echilibrată şi condusă. Vreau să vă mai spun că sînt în ţară, cu toate, 9 asemenea macarale şi 18 macaragii care să lucreze pe ele.

— Ţineţi minte unde şi ce aţi ridicat cu ea prima dată?

— Cum să nu. Stîlpi din beton de 40 de tone la Combinatul chimic de la Tg. Mureş.

— Şi ca s-o dirijaţi, ce trebuie să ştiţi?

— Multă mecanică şi diagrama, adică modul de exploatare. Să ştiţi dumneavoastră că între un meseriaş şi maşina lui există o legătură, ca între două fiinţe vii. Deşi e uriaşă, e de o fineţe şi de o precizie nemaipomenită. Dacă n-ai ambiţie în tine nu reuşeşti să fii un meseriaş valoros.

Înţeleg că sînteţi un om de voinţă, dar am observat că vă place mai mult să vă definiţi ca un ambiţios.

— Da. Fiindcă ambiţie — cred eu, în sinea mea — înseamnă ceva mai mult decît voinţă. Înseamnă întîi să vrei să ştii, apoi să nu uiţi că vrei să ştii, să ai curaj, dar nu un curaj prostesc aşa ca să te arunci în baltă fără rost, ci să vrei să te ridici prin propriile tale puteri şi prin muncă.

— Aici, la sala polivalentă, de unde aţi venit?

— De la Bacău, de la Fabrica de hîrtie şi celuloză. Am venit pentru scurt timp, doar să ridic balaurii ăştia de beton şi plec. Plec la Tîrgovişte, unde se construieşte acel nou combinat.

— De fapt, unde este domiciliul dumneavoastră stabil?

— La Băicoi. Acolo am soţia şi un băiat.

— La cît timp vă duceţi acasă?

— Depinde la ce depărtare mă aflu. La două săptămîni, la o lună...

V. GHERGHINOIU ■

un vis în stare de pr

1. rotterdam
2. kobe
3. constan

- **Vapoarele României străbat mările și oce pe o sută de linii de navigație.**
- **30 de ani înseamnă saltul marinei come române de la 25 000 de tone la 700 000 de**
- **Pentru 20 000 de copii, marea, portul înse «...și tatăl meu».**
- **Portul Constanța = școală, universitate demie.**
- **Era ceață, nu vedeam nimic, dar aveam interior: purtam patria în inimă și în mir**
- **Cînd apuc să adorm fără să fi scris măc vers, parcă n-am făcut nimic toată ziua.**
- **Peste 50 000 de oameni au viața legată de Constanța.**

Biroul secretarului Comitetului de partid al portului Constanța, Petre Simion. In timp ce interlocutorul meu se împarte între trei telefoane și un telcafon, cercetez pe masa sa de lucru o broșură a «Agenției internaționale de transporturi maritime». Am în față un clasament al porturilor europene.

1. Rotterdam — 232,8 milioane tone marfă trafic anual, 2. Marsilia — 77 milioane tone, 3. Anvers — 72,4, 4. Le Hâvre — 61, 5. Genoa — 56, 6. Hamburg — 45 7.Triest — 34, 8. Dunkerque — 26, 9. Amsterdam — 24, 10. Veneția — 23,8, 11. Wilhelmshaven — 23,5, 12. Bremen — 22,7.

După Bremen urmează Constanța, cu o capacitate de trafic de aproximativ 20 de milioane de tone anual, performanță comercială care situează poarta maritimă a țării noastre pe locul 22 în scara mondială, care începe în ordinea: 1. Rotterdam — 232,8, 2. Kobe — 114, 3. Yokohama — 112, 4. New York — 110, 5. Londra, 6. Singapore, 7. Vancouver, 8. Durban, 9. Rio etc.

Vă întrebați, probabil, ce rost au aceste clasamente generale la începutul rîndurilor de față? Răspunsul include două idei: 1) este interesant și util să știm unde ne aflăm, exact, *astăzi* — la scara mondială — într-un domeniu de activitate de importanța activității comerciale a porturilor; 2) este și mai interesant și mai util să știm unde ne vom afla *mîine* în raport cu aceeași scară mondială.

Înțelegînd prin mîine anii 1982-1984, adică peste 8-10 ani, datele proiectelor de lucru cu temă *portul Constanța* prevăd porții maritime a României un salt de-a dreptul emoționant pentru noi, românii, un salt pe care unii nu îndrăzneam să-l visăm, dar care va fi fapt împlinit la termenul său. Cu o creștere atingînd capacitatea de trafic de 225 milioane tone anual — creștere care are în vedere și sporurile de capacitate ale celorlalte porturi ale lumii — Constanța va atinge treapta a 3-a în lume! După Rotterdam — considerat «placa turnantă a Europei» — care va ajunge la aproape 500 milioane de tone, și după Kobe (Japonia).

Încerc să împart în patru firul acestei noutăți electrizante nu numai pentru un gazetar, ci pentru orice om născut în această țară, și-i cer tovarășului Simion lămuriri suplimentare.

Răspunsul secretarului comitetului de partid are concizia și precizia unei ecuații.

— Alături de dezvoltarea — impresionantă și ea — a actualului port Constanța, se va naște și va crește, la Agigea, un port cu o — comparativ — triplă capacitate de trafic, Constanța II. Împreună, sistemul lor unitar va atinge, după datele — interne și internaționale — cunoscute, treapta a treia în clasamentul porturilor lumii.

Captivați de traseele viitorului, ne întoarcem — tocmai pentru a scruta mai bine perspectiva — în rada prezentului. Și ne întoarcem pe puntea unui reproș.

— Deși au o viață pe cît de complexă, pe atît de interesantă, marinarii, oamenii porturilor sînt cam uitați de dumneavoastră, ziariștii. N-aș spune același lucru de grija pe care le-o purtați aviatorilor, de pildă. Desigur, sînt și condiții obiective, Otopeniul e mai aproape decît Constanța, totuși să știți că oamenii noștri merită ceva mai multă atenție.

Înregistrînd critica formulată breslei cu amendamentul că revista noastră a inițiat însuși reportajul de față ca un răspuns prompt, atît de prompt încît a și anticipat reproșul, am trecut, împreună cu tovarășul secretar Simion, la subiectul *portul Constanța — azi*, în luna mai a anului 1974.

—Tovarășe secretar, vă mărturisesc că oamenii uscatului își imaginează portul Constanța ca pe o lume, dacă nu fabuloasă, în orice caz plină de necunoscute, o lume aflată în spatele unei perdele dincolo de care are acces numai gîndul care înflorește și ce este și ce nu este. Vreți să dați la o parte această perdea?

— De ce nu?

— Ce înseamnă azi portul Constanța, tovarășe secretar?

— Întrebare simplă, răspuns ceva mai complicat. Portul Constanța înseamnă, dacă vreți, populația unui oraș — de pildă Medgidia — angajată în activitatea de trafic comercial, adică încărcare și descărcare de mărfuri. Aproximativ 17-18 000 de oameni fac zilnic această muncă. Portul mai înseamnă, ca să vă dau alte coordonate, o arie de lucru de 700 de hectare, 150 de kilometri de cale ferată, 7 kilometri de cheuri, peste 40 de nave operînd zilnic simultan și tot zilnic 1 000 de utilaje — macarale de cheu, macarale-auto, autostivuitoare, tractoare, poduri descărcătoare etc. — lucrînd din plin.

Tot portul Constanța înseamnă familii însumînd peste 50 000 de oameni.

Pentru 20 000 de copii — marea, portul înseamnă «...și tatăl meu».

Vorbind despre frontul permanent al activității noastre și despre succesele lui, aș spune că portul Constanța mai înseamnă reușitele din primii trei ani ai cincinalului și din primul trimestru al lui 1974, cînd traficul portuar a realizat un plus de 2,5 milioane tone față de sarcinile planului. Un asemenea succes ne-a creat un avans în trafic de 90 de zile față de prevederile ce ne revin din cincinal.

Demnă de toată considerația este reușita constructorilor de la I.C.H. care la 28 aprilie au raportat Comitetului Central, tovarășului Nicolae Ceaușescu, terminarea construcției primului doc uscat din noul mare șantier naval Constanța. Această lucrare-gigant a fost realizată în 12 luni, față de 33 cît fusese planificarea inițială. Constructorii s-au angajat ca și cel de-al doilea doc uscat să fie gata la 31 mai.

Pe alt plan, care spune și el foarte mult, portul Constanța reprezintă azi școală, universitate, academie chiar. Să mă explic. După război lucrau aici mai puțin de 2 000 de oameni. Acum lucrează de 8 ori mai mulți, 70 la sută dintre ei fiind recrutați din mediul rural. Aici, în port, s-au calificat, au învățat meserii la școli profesionale și de maiștri, cu scoatere sau fără scoatere din producție. Din 1964 am avut o școală de marină, iar în 1971 au luat ființă Liceul de marină și Institutul superior de marină «Mircea cel Bătrîn». Avem un grup școlar profesional al portului cu o capacitate de 600 de locuri. Anual avem «producții» de aproximativ 1 000 de tehnicieni de marină care ridică permanent cota profesională a lucrătorilor din port și de pe vasele noastre comerciale. Unii dintre ei ajung adevărate capacități în materie, apreciați ca atare în contactele internaționale cu specialiștii străini.

— Cîte linii de navigație urmează navele care pleacă din Constanța?

— Vasele noastre călătoresc cam pe toate liniile de navigație comercială internațională. Adică, folosim vreo sută de trasee. N-am deschis pînă acum o singură linie: cea spre Australia.

— Cîte vase are marina noastră comercială?

— 74. Un număr care spune multe dacă-l raportezi la cele 6 vase ușoare cu care am rămas după război. Pe planul tonajului, saltul făcut în acești 30 de ani a înregistrat creșterea de la 25 000 de tone la 700 000 de tone.

Important pentru noi este și faptul că 50 din cele 74 de vase sînt construite pe șantiere românești, la Galați, Constanța, Brăila și Drobeta Turnu Severin. Practic, industria românească constructoare de nave și-a semnat actul de naștere în 1961, odată cu darea în exploatare a vasului Galați, de 4 500 tone. Din '61, lucrăm într-o permanentă progresie geometrică. În anul acesta, bunăoară, vor fi date în exploatare încă 13 nave.

Referindu-mă exclusiv la șantierul naval din Constanța, scara producției urmează următoarele capacități:

— în 1970 s-au produs primele cargouri de 1 850 de tone;

— în 1975 se va construi primul mineralier de 55 000 de tone;

— iar în 1976 se vor produce nave de 100 000 și de peste 100 000 de tone.

Vorbesc cu secretarul Petre Simion în etape, cu pauze lungi, dictate de fluxul treburilor urgente pe care le rezolvă din mers, operativ, pauze pe care le folosesc cunoscînd crîmpeie din viața portului, cunoscînd oameni.

Doi poeți ai mării, zugravul Leacă Florea, 57 de ani, și lucrătorul la siloz Tomiță Alexandru, 27 de ani, poeți în adevăratul sens al cuvîntului, de sub pana lor ieșind pînă acum zeci de poezii, îmi tălmăcesc în felul lor acest «violon d'Ingres» care-i face adeseori fericiți.

Leacă Florea: în poezie vorbesc cu toată lumea, de aici și de peste mări, și le spun tuturor cum e sufletul nostru, al românilor.

Tomiță Alexandru: mă culc cu caietul de poezii sub perină; cînd apuc să adorm fără să fi scris măcar un vers, parcă n-am făcut nimic toată ziua.

Urc în cargoul Moldova, vas care se află în clipa cînd citiți aceste rînduri undeva în drum spre Beirut.

Stau de vorbă cu ofițerul maritim de rangul I Adrian Grozescu care lucrează pe această navă de 7 luni. Vorbim despre ultimele lui călătorii, despre marinarii români, despre întîmplări trăite în larg.

...Era prin ianuarie, îmi povestește ofițerul Grozescu, veneam din portul Voudia, al insulei Milos, unde încărcaserăm 560 de tone de caolină pe care trebuia s-o transportăm la Galați. Ne aflam în Marea Marmara, veneam spre Bosfor. Era o ceață de nu vedeai la cîțiva metri în fața ta. Vizibilitatea era zero. Am intrat în cart la 4 dimineața. Știam că undeva înaintea noastră trebuia să fie farul San Stefano. Nici vorbă însă să-i zăresc «sclipirile», semnalele sale luminoase pierzîndu-se în ceață. Am redus mașina la viteza minimă. Trei noduri la oră. Asta pe uscat ar însemna cam 5 kilometri pe oră. Fiind un vas ușor, vechi, Moldova nu dispune pentru orientare decît de clasicul compas magnetic și de sirena cu care emitem obișnuitele semnale regulamentare. Eram în situația de a mă orienta, cum spunem noi, «după miros». Concentrat la maximum, căutam să percep semnalele fonice de identificare pe care farul San Stefano le lansa odată cu sclipirile. După vreo oră de navigat, așa, pe pipăite, am auzit în sfîrșit semnalele de identificare ale farului. M-am apropiat și am aruncat ancora, așteptînd să se risipească ceața. Pe la ora 10 dimineața s-a risipit și ne-am reluat drumul spre țară.

— Nu v-a fost teamă în acele momente, în acea oră în care pluteați pe mare fără să știți unde vă aflați, fără să știți dacă vă pîndește vreo stîncă la o sută, la două sute de metri? Farul acela ați fi putut să-l depășiți fără să vă dați seama...

— Dacă aș spune că mi-era teamă, aș minți. Nu mi-a fost teamă. Dacă aș-fi fost un fricos, aș fi rămas acasă, nu m-aș fi urcat pe vas. În ora aceea am fost foarte concentrat, atît de concentrat cum n-am fost niciodată în viața mea. Și am mers înainte după un far interior. Știți, noi, marinarii, avem un far interior: purtăm în inimă și în minte patria. Acest far-credință ne-aduce acasă și ne ajută să învingem situații grele în care nimeni și nimic nu te mai ajută. Știți, pe uscat ne descurcăm adeseori mai anevoie decît pe mare. Acum, de pildă, cînd vă vorbesc, soția mea se află la Spitalul Central din Constanța. E gravidă în șapte luni, aseară i s-a pornit o hemoragie și eu nu pot s-o ajut cu nimic. Și dacă ați ști cît ne dorim un copil. Și n-are cine să ne ajute.

Spitalul Central, etajul trei, secția a doua, camera 1209. Stau de vorbă 10, poate 15 minute cu Aneta Grozescu, soția ofițerului maritim de rangul întîi de pe vasul Moldova. E internată de dimineață și intervenția energică a medicilor a îndepărtat pericolul pierderii sarcinii. E veselă, e toată zîmbet, e fericită chiar.

— Dacă ați ști cît ne dorim acest copil care a ajuns pentru noi un adevărat ideal. Mereu lîngă mine, copilul îi va ține locul lui Adrian cînd va fi plecat pe mare.

— Spuneți-mi, credeți că marea vă desparte de soțul dumneavoastră, sau vă unește mai mult?

— Ne unește! Nici nu vă închipuiți cît ne unește! De doi ani de cînd sînt căsătorită cu soțul meu trăiesc parcă mereu în luna de miere. Să știți că n-aș fi crezut niciodată că marinarii sînt oameni atît de buni, atît de Oameni cum mi-am dat seama de atîtea ori că sînt.

...Venisem la spital cu vorbele ofițerului Grozescu în minte: «și n-are cine să ne ajute.» Vorbe greșite. O eroare. Pe marinari, frații lor de pe uscat îi ajută. În orice împrejurare. Pentru că merită.

MARIUS POPESCU

„ei își po

...Silviu Jan Treistaru, ofițer II mari bar n-avea pentru ce comandantul vasu fan Mândoiu, îl cheamă la dînsul atît de ba chiar — intrînd în cabina acestuia mas pur și simplu trăsnit: în timp ce l îi întindea o radiogramă, cîțiva colegi cu în brațe au început să cînte pe mai mu «cine are fată mare»! A citit în cele d rîndurile înmînate. Ochii i s-au um lacrimi; seara, cei 33 de membri ai ec au ciocnit cîte un pahar cu tînărul ofițe Silviu i se comunicase pe calea unde patrie, că soția i-a născut o fetiță, Oa

În acel moment se aflau la Anvers.

Cînd am urcat pe puntea cargoului JIU», acostat zilele trecute în dană la Co nici eu nu mi-aș fi închipuit că mă aș surpriză, una dintre cele mai plăcute pe care ți le poate oferi postura de r aceea a descoperirii unui colectiv de r suflet asemănător doar unei veritat desigur, numeroase — *familii*. În mome riției acestor rînduri eroii reportajului jos sînt poate departe de patrie, din n tînd prin cine știe ce porturi și orașe a omenia ce ne caracterizează, dragostea d și mîndria de a fi români! Lor, acestor curajoși și tineri, cît și familiilor rămas în Constanța, mă adresez cu bucuria în unor recente prietenii, cu stima pe c și o simți scriind despre niște adevărați dori ai poporului nostru.

— *Astăzi îi scriu soției scrisori mai fi mai duioase decît îi scriam atunci cî amîndoi colegi de liceu! (TUDOR MIR radiotelegrafist, secretar P.C.R. al vasului JIU»).*

Cargou de 4 500 tone, construit în intrat în exploatare în 1972 și nu exag nimic afirmînd că este o adevărată biju navă ultramodernă, utilată cu cele mai n utilaje, cu aparatură electronică, benefi un confort egalat poate numai de un l categoria I — o navă sclipind de cu dovadă a dragostei ce i-o poartă ce oameni aflați la posturi, în pîntecul să și acum, cînd nava se află în port: pr continuă să fie același, deși mai lejer, decît în cursă. Se încarcă de zor marfă sticlă, cristaluri, miere de albine, cantită

lume omenia ce ne caracterizează, mîndria de a fi români“

ot (englezii sînt mari amatori de com-
ânesc!). Peste cîteva zile nava porneşte
voiaj de aproximativ două luni, ruta
Hamburg, Rotterdam, Anvers etc. Pînă
astăzi se observă o oarecare agitaţie
se dau salariile şi am pentru cîteva
zaţia că mă aflu într-o instituţie oare-
uscat» în ziua plăţilor, dar numai pen-
a clipe, deoarece oamenii de aici sînt
, voi afla că toţi marinarii noilor noas-
sînt aşa — *mai altfel!*
nul rînd sînt extrem de tineri pentru
esponsabilitate pe care o au transpor-
te mări valori de milioane: media de
te de 35 ani. În al doilea rînd, sînt ex-
sentimentali şi au un foarte dezvoltat
amiliei. Iar în al treilea, şi nu ultimul
trăiesc un soi de dublă şi fermecătoare
i: trei sferturi din viaţă şi-o petrec pe
eparte de familii şi, poate din pricina
ţa lor e un permanent şi viu amestec
ate prezentă şi de amintiri.
comunistul Aurel Foteanu, de pildă,
l zilei de astăzi e acela ca după ridica-
iului, înainte de a pleca acasă — deşi
-a sfîrşit — să mai facă o ultimă verifi-
sala motoarelor, propunîndu-mi tot-
-l însoţesc; dar tot prezent înseamnă
l şi amintirea acelui revelion petrecut
pricina unor întîrzieri — departe de
Sicilia, înnebunit de dor şi de faptul că
ei trei copii îl aşteaptă degeaba... («Asta
trecut, în '73, cînd am ajuns în sfîrşit
rebuit să mă urc pe cuţit ca să pot tăia
ămaşi din ajun, atît erau de uscaţi!»).
Foteanu poartă un costum gri deschis
sveter verde, mă întreb cu groază
descurca acolo, la maşini, cu costumul
ni închipuiam întotdeauna sala maşi-
ui vapor ca ceva înotînd în ulei încins
ină — dar, stupoare! Enorma sală în
conduce — aşezată pe trei etaje! —
devărată farmacie, luminată cu neon,
nantă atît prin mărime şi instalaţii cît
ilorile pastelate ale agregatelor, dovadă
ca industrială a pătruns aici, şi cu brio
explică pe îndelete procesul mecanic
al motoarelor, cît şi cel electric al unor
oare destinate, de pildă, încălzitului
i, agregatelor domestice de produs
pîine proaspătă sau aer condiţionat.

Totul este condus de la un pupitru de comandă asemănător celor din marile uzine: butoane, scheme, indicatoare.

— Sînt îndrăgiţi românii în străinătate? — îl întreb.

— Enorm!

— Cum se explică asta?!

— Românii sînt oameni deschişi, veseli, prietenoşi; alţii sînt mai morocănoşi, veşnic îi nemulţumeşte cîte ceva... Sînt buni marinari şi dînşii, dar într-o lume din asta «bărbătească» cum este cea a noastră, contează mult raza unui zîmbet pe chipul unui om, nu ştiu dacă mă înţelegeţi.

...Urcăm pe punte, agitaţie mare: în cabina secretarului de partid, comandantul Mândoiu îşi plăteşte cotizaţia — s-au adunat mai mulţi în încăpere — ţine în acest timp să-mi atragă atenţia că flota noastră, dincolo de faptul că este ultramodernă, este recunoscută ca valoare şi ca fiind extrem de sigură pe plan mondial, conştiinciozitatea marinarilor români este exemplară (anul trecut echipajul vasului pe care mă aflu a primit diploma de «navă fruntaşă pe flotă», în timpul voiajului ce urmează se vor împărţi un număr însemnat de medalii!).

Tudor Mircea bombăne în tot acest timp, descoperind întîmplător rezultatul unei farse făcute de colegi: o pereche de pantofi ascunşi tocmai sus, pe dulapul de haine al cabinei.

— *Printre altele, răspund şi de lăsarea pietroiului la baltă! («Mannix», maistru lemnar bord).*

...pe numele său adevărat: Gheorghe Stan, avînd totodată şi funcţia de organizator al grupei sindicale de pe «TÎRGU JIU». Are doi copii, două fete: Carmen, 13 ani, şi Steluţa, 16, şi locuieşte împreună cu ele şi cu soţia, Dobra, la etajul cinci al unui bloc turn situat nu departe de centrul Constanţei, în apropierea noului spital de aici. De sus, de pe terasa blocului, se văd portul şi danele, şi largul mării pornind imediat mai încolo — atunci cînd soseşte vasul, ancorînd pentru început în larg pînă la sosirea remorcherului, familia nu-şi poate da seama dacă vasul acela e cel al tatălui, «TÎRGU JIU» face parte dintr-un lot de şase vase identice din punct de vedere al construcţiei. «Mai bine să nu ştiu cînd anume exact soseşte tata, prefer să-l văd odată acasă, să nu mă păcălesc mereu şi să-l aştept de pomană!» — afirmă Carmen.

— Am avut noroc cu o soţie minunată, pentru un marinar femeia contează ENORM! Un om care are dificultăţi în familie e altul şi la vapor: duce o viaţă foarte grea, e aparte de ceilalţi şi este aproape imposibil să-l ajuţi în vreun fel. Dar asta se întîmplă foarte, foarte rar... (şi trece la altceva)... Ultima oară cînd am venit, acum, m-au înăbuşit copiii în uşă, strîngîndu-mă.

— Fără soţ acasă, necazurile se suportă mai greu! — adaugă soţia, uşor. Vedeţi, un voiaj de 1–2 luni noi îl considerăm un «voiaj mic», faţă de cel de opt luni, de pildă, cum a fost cel al soţului din 1968. Iar o scrisoare face în jur de o săptămînă.

...În 1968, la trei zile după plecarea tatălui, Carmen a început şcoala, clasa I. La întoarcerea lui Gheorghe Stan fetiţa absolvise, era acum elevă în clasa a II-a.

Atribuţiile unui maistru lemnar de bord sînt multiple, termenul marinăresc de «lemnar», datînd din vechime, este astăzi cu totul depăşit, s-a păstrat însă prin tradiţie. El e cel care asigură, printre altele, etanşeitatea magaziei de mărfuri (în care ar putea intra volumul de mărfuri cuprins într-o garnitură de tren avînd cam 400 vagoane); cantitatea de apă potabilă şi industrială a fiecărei curse; buna funcţionare a vinciului ancorei; lăsarea ancorei («lăsarea pietroiului la baltă!»); întreţinerea absolut exemplară a tot ceea ce înseamnă mobilier de bord; etc., etc... «în general, în condiţiile navigaţiei moderne, aşa cum o face astăzi marina română, trebuie să fii MARINAR, adică să cunoşti mai toate meseriile şi funcţiile posibile; sîntem puţini oameni la bord, oricînd se poate ivi necesitatea de forţă majoră — boală etc. — de a ne înlocui unul pe altul; şi o facem cu succes, să ştiţi, poate că asta este, iarăşi, una dintre calităţile de bază ale marinarului român: complexitatea cunoştinţelor!»

— Există o «mîndrie» de a fi marinar?

— Categoric! Poate şi de aceea, 80 la sută din familiile de marinari îşi continuă — prin feciori — tradiţia.

— De ce vi se spune Mannix?!

— Nu ştiu, rîde. Aşa m-au poreclit colegii, probabil din cauza unor ticuri.

...Sîntem întrerupţi de sosirea familiei lui Sebatin Sefa, fost coleg cu Gheorghe Stan pe «Argeş». A picat în Constanţa chiar astăzi, sosit din Siria după un voiaj de 32 de zile şi s-a gîndit să-şi vadă vechiul prieten. În puţinele zile petrecute pe uscat, marinarii se întîlnesc des între ei, «în familiile noastre nu există obişnuinţă sau plictiseală — e o permanentă *logodnă!*»

Gheorghe Stan, împreună cu Sefa, îmi vorbeşte apoi cu căldură, cu o patimă abia reţinută, despre meseria, despre viaţa lor. Printre altele aflu că MUNCA este primul lor criteriu de apreciere («un leneş, un *izolat* de colectiv, nu mai pleacă la un al doilea drum cu noi. Îl lăsăm...!»). Sînt oameni modeşti, contrar celor ce se vorbesc îndeobşte pe seama lor, iar dacă sînt mîndri, atunci sînt mîndri numai pentru meseria lor, la care ţin peste poate şi pe care nu ar părăsi-o pentru nimic în lume, deşi nu întotdeauna e uşor să învingi depărtările de casă şi timpul scurs în singurătate, fără ai tăi. Colectivul compensează însă toate astea.

...Prezent şi amintiri, amintiri şi prezent. *Prezent:* aflu cu uimire că întreaga mobilă din apartamentul în care mă aflu — şi e mobilă, nu glumă, pe care ar invidia-o orice mare întreprindere de profil — a fost confecţionată, piesă cu piesă, de mîna lui Gheorghe Stan. Şi *amintiri:* răsfoiesc albume cu fotografii, fotografii de departe, în care se află numai bărbaţi; două nave româneşti ancorate la Singapore... botezul lui Neptun al celor doi prieteni trecînd Ecuatorul etc.

Apoi un alt album, tipărit de data asta, conţinînd desene şi caricaturi ce mi se par cunoscute. I-a fost înmînat lui Gheorghe Stan în 1972, chiar de către autor, cu dedicaţie, în timp ce echipajul vasului românesc fusese primit de conducerea partidului comunist din Danemarca. Recunosc autorul, surprins, iar surpriza lui Gheorghe Stan nu e cu nimic mai prejos aflînd că a dat mîna cu unul dintre cei mai mari graficieni ai lumii, caricaturistul danez — de origine română — Af. Bidstrup! Abia acum înţelege de ce atunci, strîngîndu-l în braţe, celebrul bătrîn a început să plîngă...

HORIA PĂTRAŞCU ■

un pionier al ciberneticii: românul ștefan odobleja

Apariția unei discipline științifice noi — precum cibernetica — nu este și nu poate fi opera unui singur om. Ea este rezultatul unui lung șir de idei, fapte de observație și teorii care au precedat-o. De asemenea, momentul intrării ei în istoria Științelor depinde de o serie de factori — am putea zice contextuali — care sînt legați de stadiul de dezvoltare al altor ramuri ale științei (al matematicii, logicii, electronicii, neurofiziologiei, psihologiei).

Dacă ne referim la Wiener însuși, vedem că și el, în capitolul introductiv al lucrării sale «Cibernetica», admite că s-a bazat pe o serie de lucrări anterioare precum cele ale lui Fisher, Shannon sau Kolmogorov cu privire la teoria statistică a cantității de informație; cele ale lui V. Neumann referitoare la teoria jocurilor; cele ale lui Pitts, Lettvin, McCulloch, L. de No cu privire la unele aspecte structurale și funcționale ale sistemului nervos; cele ale lui Turing sau McColl, în legătură cu teoria automatelor ș.a.m.d. De asemenea insistă asupra faptului — care mie mi se pare fundamental în apariția și dezvoltarea ciberneticii — și anume că această știință de la începutul ei a fost abordată pluridisciplinar, a fost creată în cadrul unor colective de lucru formate din specialiști diferiți.

De aceea istoria științei abundă de numeroase coincidențe, de interminabile discuții cu privire la prioritatea cutărui sau cutărui descoperitor, de dispute uneori extrem de colorate în care adesea obiectivitatea istoricului pălește. Ceea ce cred eu important este să desprindem care sînt personalitățile în opera științifică la care regăsim pregnant exprimate fapte, concepte sau teorii care anunță noua disciplină sau premerg noii descoperiri.

În acest sens, cu privire la cibernetică, țara noastră se poate lăuda cu doi oameni de știință care, în domenii diferite, pot fi considerați drept precursori ai ciberneticii sistemului nervos.

Unul dintre ei este acad. D. Danielopolu care încă din 1928 formulînd legile de funcționare ale sistemului neurovegetativ a utilizat pe larg conceptele de reglaj și de conexiune inversă (feed-back) care sînt astăzi esențiale pentru neurocibernetică. Reunind datele obținute prin minuțioase experiențe de laborator, într-o interpretare teoretică generalizatoare, Danielopolu a imaginat dispozitive neurofiziologice, a descris dinamica lor, le-a reprezentat în scheme care toate sînt de tip cibernetic. Neînțeles la vremea lui, a fost acuzat de un schematism excesiv, de o tendință la abstractizare fără sens în lumea proceselor biologice.

Dacă Danielopolu este cunoscut de toți prin lucrările și poziția lui prestigioasă din medicină, mai puțin știut este celălalt precursor român al ciberneticii. Este vorba de dr. St. Odobleja. Mărturisesc că eu însumi, deși mă ocup de cibernetica sistemului nervos de peste 15 ani, nu i-am cunoscut contribuția. Astă toamnă revenind din concediu am găsit pe biroul meu cele două volume de psihologie consonantistă, publicate în 1938 la Paris de St. Odobleja. Le-am răsfoit inițial cu foarte multe rezerve. Apoi am regăsit în cele aproape 900 de pagini și 300 de scheme o serie de idei și principii care sînt astăzi fundamentale în cibernetica sistemului nervos. Lucrul este cu atît mai meritoriu cu cît psihologia consonantistă a fost publicată înainte de lucrările de bază ale ciberneticii și precibernetici și înainte de perfectarea aparatului matematic de care dispunem astăzi. De asemenea lucrarea utilizează pe larg metoda modelării, deși la epoca respectivă era sporadic folosită și nu era încă fundamentată de o teorie.

Autorul, fără să utilizeze termenii de astăzi, face o descriere a funcțiilor psihice folosind schema generală a unui sistem cibernetic în care organele de simț sînt considerate ca intrări (care captează evenimentele din mediu), iar mușchii sînt considerați drept ieșiri care transferă asupra mediului reacțiile determinate în sistemul nervos de excitanții de intrare. Organele de simț sînt textual numite «poarta de intrare a psihismului» și autorul le atribuie atît un rol de traducere cît și unul de selectare.

Activitatea psihică se desfășoară între intrări și ieșiri. Ea presupune în primul rînd operații de memorare. Autorul vorbește de o memorie distribuită în tot sistemul nervos. Consideră că toate elementele componente dispun de proprietatea de memorare care le este conferită datorită prezenței unor «structuri ultraistologice». De asemenea, în numeroase scheme și interpretări sugerează o adevărată definire operațională a memoriei. Inserarea memoriei între intrări și ieșiri este redată într-o schemă (fig. 104) care poate figura în orice lucrare modernă de cibernetică.

La baza activității psihice situează procese complexe de combinare între excitanții din mediu și «imaginile» din memorie. Aceste combinații le analizează atît în planul vieții afective cît și în cel al activității intelectuale. Utilizează concepte, precum cel de recunoaștere (căreia îi atribuie un rol considerabil) și de operator său program fără a le denumi ca atare, e drept și fără să le dea o descriere formală. Ele sînt însă prezente în modelul său, le simți că sînt acolo și că operează. În modul lor de articulare reciprocă caută să desprindă unele legi și scheme. Atribuie un rol însemnat unor legături circulare în care apar diferite conexiuni inverse suprapuse și paralele. Dă o interpretare a procesului de abstractizare bazat pe clasoare ierarhizate și una interesantă a creativității pe care o explică prin combinări și recombinări de elemente obținute din descompunerea analitică a senzațiilor, percepțiilor și reprezentărilor.

Regăsim intervenția unor dispozitive automate multiple, paralele și suprapuse. De asemenea în analiza pe care o face cu privire la modul de funcționare a componentelor sistemului nervos regăsesc procese periodice (intervenția unor oscilatori).

Am spicuit cîteva idei pentru a demonstra faptul că Odobleja poate fi pe drept cuvînt considerat un precursor al psihocibernetici. Evident că modelul său face apel la unele concepte depășite (ca de exemplu de energie psihică) și utilizează uneori o terminologie care nu mai este actuală. De asemenea, nu mai satisface exigențele de astăzi ale modelelor cibernetice. Dar nu trebuie să uităm că ne despart 36 de ani de la publicarea psihologiei consonantiste.

Am ținut să subliniez poziția de precursori în cibernetică a lui Danielopolu și a lui Odobleja pentru că ei dovedesc încă o dată cît de mare este puterea de creație științifică a poporului nostru. De asemenea este bine ca generațiile de astăzi să-și aducă aminte și să dea aprecierea cuvenită înaintașilor noștri pentru eforturile pe care le-au depus în cadrul procesului continuu de dezvoltare a științei.

Doctor CONSTANTIN BĂLĂCEANU ■

am aruncat o privire în viitor

Nu vezi în fiecare zi un director de întreprindere, un inginer șef, un contabil șef, în vîrstă de 23—24 ani. Cel cu care stau de vorbă, Horvath Gheorghe, are și o înfățișare de adolescent. Totuși, este director al unei mari întreprinderi agricole. Ieri a fost contabil șef, alaltăieri a fost inginer șef. Mîine nu va mai fi nimic, adică nu chiar nimic, va fi ceea ce este de fapt și acum și ceea ce a fost ieri și alaltăieri: student în anul IV la agronomie.

Mă aflu la Stațiunea didactică experimentală, o adevărată mare întreprindere agricolă de stat (500 hectare, fermă legumicolă, fermă cerealieră, ferme de păsări, bovine etc.), aparținînd Institutului agronomic din Timișoara. Un loc unde integrarea învățămînt-cercetare-producție — cerință primordială a zilelor noastre — este fapt real, de fiecare zi.

Adevăratul director al stațiunii, inginerul Zaharia Suciu (35 ani), este și cadru didactic la I.A.T. Cînd le face pe toate? «Simplu. Nu se lucrează în agricultură pe zi-lumină? Noi, aici, nu avem nici un motiv să facem excepție, dimpotrivă. Eu, unul, și iarna lucrez tot după programul de zi-lumină al verii, altfel nu se poate».

Nu mă surprinde, căci despre spiritul în care se muncește la stațiune am avut o mostră concludentă în timp ce-l așteptam pe director în cămăruța pe a cărei ușă scrie «Secretariat» și «Inginer șef». Un om (halat albastru, cu urme evidente de atelier mecanic; nu știam cine e, dar cineva i-a zis tovarășe inginer) dădea telefoane, căutînd să facă rost de ceva, treptat am înțeles că o pereche de cuzineți de un fel anumit sau variante de schimb. Clar era că stațiunea avea o nemaipomenită nevoie de ei și că nimeni nu-i putea oferi. La un moment dat, omul exclamă: ce mai, sînt un neputincios. Altul îl consolează: dacă nu-i, nu-i, tu ce vină ai?! Nu, mă, dacă trebe, trebe, dacă nu găsesc, merit nota 4, ba nu, chiar 2, musai să mai caut, în toate punctele cardinale. Și a continuat să zbîrnîie telefonul. Pe la prînz aveam să aflu că a și găsit.

De aceea, acum, tot ce-mi spune directorul cel adevărat nu mă miră. Această stațiune didactică este cea mai tînără din țară, după cum și I.A.T. e cel mai tînăr institut agronomic. Tinerețea este în acest caz un avantaj (parcă numai în acest caz! — comentez pentru mine) deoarece ca nivel tehnic și de organizare stațiunea are de la început condiții de invidiat față de surorile ei mai vîrstnice din București, Cluj și Iași. Organizarea procesului de integrare învățămînt-cercetare-producție pornește de la ideea că fiecare viitor inginer agronom trebuie să cunoască direct toate muncile mai mult sau mai puțin calificate, pe de o parte, și pe de altă parte că toți cei ce fac cercetări, cadre didactice sau studenți în anii superiori, trebuie să aibă la îndemînă mijlocul de a verifica în practică ipotezele studiate.

Stațiunea didactică experimentală a I.A.T. este structurată după modelul marilor unități productive. Singura deosebire față de întreprinderile agricole este la alcătuirea personalului. Fermele au, desigur, și muncitori salariați, dar puțini. În mare măsură (maximum posibil) muncile sînt efectuate de studenții din anii mici, care trec prin rotație pe la ferme lucrînd ca grădinari, tractoriști, văcari, ciobani, îngrijitori de păsări etc., etc. Fiecare fermă este condusă de cadre didactice, de obicei titularul respectivei discipline de la facultățile de agrotehnică, zootehnie și medicină veterinară. Așa cum m-am convins la fața locului, fermele nu sînt doar laboratoare de cercetare pentru profesori și obiective de vizită pentru studenți, ci au planuri de producție adevărate și chiar furnizează comerțului local importante cantități de legume, lapte, ouă și carne. De asemenea, furnizează semințe și răsaduri.

— Trăim din veniturile fermelor, îmi spune directorul. Vreau să zic cu asta că mult peste jumătate din bugetul de cheltuieli al statiunii provine din beneficiile fermelor.

În anul IV, cum spuneam, studenții vin în contact, pe viu, cu aspectele esențiale ale muncii lor viitoare, de conducători ai unităților agricole. Ce înseamnă, de pildă, directoratul de o zi al unui student? Înseamnă că toate problemele curente (privind, firește, numai latura economico-tehnică) îi revin spre rezolvare în ziua respectivă. Răspunderea lui, deși supravegheată, nu este fictivă, ca și prerogativa de decizie. Atunci cînd urmările nu sînt grave, directorul-student este lăsat chiar să și greșească, pentru că și din greșeli învățăm. Am discutat cu cîțiva studenți despre acest aspect al integrării, care este o premieră pe țară; cu toții au subliniat eficiența metodei, spunînd că ar fi de dorit ca acestui «antrenament pentru munca de răspundere» să i se acorde chiar mai mult de o zi, pe cît posibil.

Ultima etapă a integrării se înfăptuiește în anul final de studii. Studenții anului V își realizează lucrarea de diplomă în cadrul uneia din ferme, conform temei alese, desfășurînd timp de un an o activitate de învățămînt-cercetare-producție, care, luată în serios, le oferă o excelentă pornire în viitoarea lor meserie.

MIRCEA FODOREANU ■

despre cei care investesc cu înțelepciune gîndirea creatoare

Ne-a vizitat la redacție un cîmpinean: Marius Crețuleanu. Domnia-sa a ținut să ne informeze că în orașul său de baștină, la Uzina «Neptun», ființează o veritabilă școală a ideilor generoase, un soi de *El Dorado* al inventatorilor și inovatorilor, un teren fertil în care germinează și prind viață, de la un an la altul, sute de propuneri ingenioase puse în slujba perfecționării continue a mijloacelor de producție. Și interlocutorul nostru a mai ținut să precizeze că fenomenul durează de mai bine de 10 ani și că totul are o singură explicație: larga colaborare dintre șefi și subalterni, pronunțatul simț de colegialitate și întrajutorare.

Ce e adevărat din toate acestea, stimate tovarășe director?

Noul nostru interlocutor, inginerul Petre Tiseanu, ne primește vădit surprins și deconcertat:

— Fenomenul inovațional a cunoscut într-adevăr o mare amploare în unitatea noastră, dar nu atît de mare încît să ajungă la urechile «Flacării». Eu, de altminteri, sînt relativ nou în uzină, ocup abia de un an funcția de director, iar meritele pentru încurajarea și fructificarea gîndirii tehnice aparțin inginerului Șancu Ferdinand, fostul director.

— Cu atît mai bine. Ați lucrat ani buni în alte întreprinderi economice, deci ne puteți preciza, folosind comparația, care este starea de spirit, ce înseamnă aici la «Neptun» climat creator.

— Eventual așa. Climat creator înseamnă studiu metodic, nopți nedormite, răbdare și relații colegiale optime. Creatorul autentic — deci entuziastul posedat, însă lucid, de virusul invențiilor și descoperirilor și nu pragmaticul îngust, vînătorul de profituri imediate — acesta, deci, în orice domeniu, este și rămîne un copil mare. Credul, entuziast, deosebit de modest și aproape incapabil în a-și susține meritele. Ele au întotdeauna nevoie de un om cu suflet mare, pornit să încurajeze actul de creație.

— Sau atributele prin care s-a recomandat activitatea fostului director?

— N-am cunoscut-o decît din relatările oamenilor din uzină. Cert este că indicatorii de finalitate, de eficiență ai fenomenului inovațional au crescut an de an, începînd cu 1962 și pînă în prezent. Anul trecut, economiile : late, rezultate în urma inovațiilor, a: 1 120 000 lei. Dar, aici, o precizar: optimizarea investiției de inteligență cu generozitate și alți salariați ai între tehnicieni și ingineri, între care aș (de frunte pe Radu Frățilă, actualul ir și inginerul Gheorghe Miloiu.

Acesta din urmă — am aflat în con a ocupat mai mulți ani postul de șef la Institutul politehnic din Brașov. C în urmă și-a propus să realizeze un s tru încercarea reductoarelor în sarcir experimentarea invenției s-a adres «Neptun» unde a primit din prim solicitudinea. S-au efectuat toate prol sare, experiențele au fost încununate iar pe baza lor întreprinderea a trecut la reproiectarea mai multor tipuri toare, ceea ce i-a adus pînă în preze nomie de aproximativ 400 000 kilogra Aceasta este pe scurt istoria invenției final: autorul ei și-a cerut transfer Brașovul și viața universitară și a arme și bagaje să muncească în cad prinderii cîmpinene.

Despre inginerul Frățilă mi-a v particular» (și cu aceeași căldură) comitetului de partid, Gheorghe Găv:

— La ora actuală toată conducer este formată numai din cîmpineni Directorul Petre Tiseanu, director Grigore Marinescu, contabilul șef lc inginerul șef Radu Frățilă și subsem socotim lucrul acesta de bun augur. omul pe ogorul lui, îi umblă mintea treburile uzinei și nu stă veșnic pe plecare cu gîndul la București sau Pl motiv în plus, aș zice eu, care deter ițiile armonioase dintre salariații « lui» nostru, situație de fapt cu efect în special în domeniul creației tehnice. rea dintre Radu Frățilă, inginer, Za nescu, inginer, Marin Flaider, tehnic Boboleanu, lăcătuș (acesta din urmă unității noastre încă din 1941), s-a m într-o inovație de răsunet: îmbunătă structivă a reductorului și dulapul Eficiența economică anuală: 2 100 00

Și mi-a vorbit în continuare des inovație de ultimă oră: «modificarea tivă a axelor capacelor și schimbare de montaj a rulmenților de la re tip H și CH. Economii antecalculate 1 0 Autor: tehnicianul Victor Duțu.

Despre activitatea directorului m (tot în «secret») tehnicianul Constan șeful biroului de inovații și raționali

— Ne este șef abia de un an, dar în el omul care să continuie cu entuz tradiție în domeniul mișcării de i inovații. Sînt întrebat aproape zilnic situația propunerilor înaintate, și tot este cel care luptă toată vremea pent ficarea drumului spinos dintre proie logare. Dealtfel, uzina, după o perioa a ajuns să-și îndeplinească planul abi venirea directorului Tiseanu.

Ei bine, «sătul» de atîtea recoman roase, m-am hotărît să acționez de u și, colindînd pe furiș cîteva comparti uzinei, am jucat rolul intrigantului. cîrlige cu momeli savuroase de tipul: mat că oameni cu idei nu sînt ajutat recompenselor materiale se împarte cîțiva inovatori și inventatori de N-am avut succes. Mecanismul de sele nează prompt și fără părtinire.

Ce se întîmplă de fapt? S-au potr «Neptun» numai bărbați generoși, porniți să lupte pentru alții. Întîmpla dul a operat aici o fericită selecție a Nici un om lovit de ghinioane, de incertitudini, cu predispoziții in totdeauna talentul virtual a găsit fertil teren de afirmare?

Ne răspunde inginerul șef Radu F

— Nu e, cred, nici un mister la m zele care determină permanenta e gîndirii tehnice sînt, după cum ați selecția riguroasă a cadrelor și redu ție a personalului. Sîntem cu toții Dar mai e ceva, și acest ceva este d important: sîntem singura fabrică de r din țară. Cererea este enormă! Sînte furnizori și vrem să dăm numai p calitate. Cum s-ar zice, ori trăim o Aceasta e și explicația pentru care o afara uzinei, din alte întreprinderi, orașe, și-au văzut visul cu ochii, ad Uzinei «Neptun». Mă refer la inve inovatori. Un exemplu recent: un gr cetători de la ICPTCM-București au niște reductoare cilindrice care au fos de către uzina noastră. Cînd omul n-are timp de bîrfă, de jocuri de cu morală și activitatea pasională, într și onestitate legăturile sînt indisolu dia, reaua-credință, interesele mărunt se nasc numai acolo unde domină inco huzureala și lucrul făcut de mîntuia

LIVIU TI

ie oră de «supraveghere» mi-am
›darea și-am înțeles că voi scrie nu
despre pierderea timpului, ci unul
ienii care muncesc exemplar. Unul
urta o cască de protecție galbenă,
mi se părea că-i dădea curajul de a
ib schelele de pe care mai cădeau
materiale. Era Constantin Nițescu,
are se afla pe acest șantier doar de o
«Eu am un lot în centru, dar am fost
ntru a ajuta la intensificarea ritmului
ocul acesta, 12, trebuia predat în jur
dar oamenii s-au angajat ca la 1 Mai
de la parter să intre în funcțiune
ltii mai magazinele vor funcționa».
neîncrezător. În fața mea, azi 25 apri-
un bloc ce nu pare prea aproape
epției. Degeaba mi se explică: «Lu-
350 de constructori, 46 de instala-
uitați, lucrăm în două schimburi,
eci și două de ore din douăzeci și
geaba mi se explică: «Echipa lui
lucrează excelent. Și-acum oamenii
resul; cîștigă foarte bine. Un șef
cinci mii pe lună». Degeaba aflu că:
acord oamenii aceștia trag tare.
tînd o clipă». Degeaba, pentru că
din față mi se pare, azi 25 aprilie,
entru a fi gata cu o lună și zece zile
termenul inițial stabilit. Atunci mi
un argument: «Uitați, în două zile
fațadele la cinci niveluri. Vedeți,
tapa grundului de fațadă». Văd, dar
ai mai sînt doar cinci zile. «Ba mai
fiindcă — v-am mai spus — lucrăm
Aducem oamenii cu mașinile, ca și
n dimineața, că majoritatea sînt din
e pe lîngă București. Cei mai mulți
neni. Adică nu rude cu poetul, ci
Bolintin». Mă gîndesc că fiind pen-
oară pe un șantier de construcții
să fiu îmbrobodit. De aceea găsesc,
n lucru pe care-l am de făcut e
lua blocul la cercetat. Asta vroia să
rea Zamfir, șeful șantierului. Mai
un ocol blocului, timp în care am
lu că inginerul Zamfir mai are și alte
care răspunde: Hotelul din Arme-
cultatea de îmbunătățiri funciare,
nit 17, care are unsprezece scări, două
ele.
vă descurcați? Aveți timp să treceți
aceste locuri în fiecare zi?
La noi, la constructori, e ceva mai
, ziua e mai mare, așa că am timp.
ie să rămîn într-un loc mai multă
art loturile de «vizitat» cu inginerul
elegem foarte bine și apoi pentru
o stimă deosebită(!)
adică?
omnule, Teodor Lozincă e un om
, vă repet, ne înțelegem bine.
merge și, fiindcă tot venise vorba,
inginerului Zamfir că nu văzusem
nici o lozincă. Nici «Muncitor, mun-
te dă-i cu spor», nici «Mai repede,
mai ieftin» și nici...
oameni stînd degeaba ați văzut?
leși pentru tema inițială a reporta-
r fi fost *bine*.
să urcăm pe una din scările blocului
etajul II îl întreb pe Florea Zamfir
itorit.
avut timp și acum e cam tîrziu.
că ziua constructorului e foarte mare,
nu poate încăpea și o nevastă. N-am
i un an mai mult de patru duminici
unci poți să-ncurci viața unei femei?
seamnă nimic altceva decît că, dacă
at, tot n-aș părăsi șantierul și n-aș
biectare. Domnule, îmi place al dra-
ult meseria asta. Pentru cea de soț
mușterii. La etajul patru aflu că
nfir are salariul de bază patru mii,
ute spor de conducere, plus spor de

mașină?
m un T.V. la dispoziție cu care car și
.
vă întrebam de mașină personală,
, cum i se spune în reclamele ADAS-

umneata, din tot ce-am vorbit pînă
înțeles că dacă n-am timp să am ne-
avea vreme nici pentru mașină?
caut să înțeleg și altele. Pentru asta
grafic. Mai mult ascult, privesc, pun
Înainte de a intra în bloc îl cunos-
Titu Năstase, șeful unei echipe de
la el aflasem că un bloc cu zece nive-
nălțime de 33 de metri, că echipa lor
zi 3 1/2–4 niveluri, că masa la can-
-ului este «omenească și costă opt lei
, că a lucrat în Germania Federală
aici, pe șantier, cîștigă cam 3 500 lei
lai spunea Titu Năstase că ei, adică
un ritm, în construcție, mai lent
nai bun și au eliminat zidăria portantă
din heraclit, adică plăci de 0,50 pe
cm grosime care se prind cu distan-
din material plastic. Dar tot Titu
unea că blocul acesta, adică blocul 12 din Pantelimon, va fi finisat cum se cuvine. Lucru de calitate.

La etajul 6, un tînăr căruia inginerul Zamfir îi spune Titu Calitate poartă o șapcă de pînză galbenă pe care scrie cu negru «Statmeister». E fratele lui Titu Năstase, îl cheamă Florea și a lucrat și el în Germania Federală și domn' inginer îi zice Titu Calitate fiindcă, pe cînd lucra într-un lot din centru, unde calitatea lucrării era la mare cinste, aflase el, Titu Florea, că zidarii care lucrau pe un șantier cu blocuri confort doi cîștigau mai mult ca el și i s-a «plîns» inginerului. Florea Zamfir i-a spus: «Bine, mă Floreo, păi pentru o sută, două, ai lăsa tu calitatea?» Titu Florea a zis că nu și a rîs. Acum, cînd ne aflăm noi lîngă el spune: «Gata. Lăsați-mă că pe urmă ziceți că pierd vremea și, domn' inginer, să ne pună și nouă mai multe becuri că la noapte orbecăim p-aici și... se duce calitatea».

La etajul șase, Marin Constantin se vaită că i-au luat toți oamenii. Ba la degajări, ba la palete și el cu cine să facă ce-i cere inginerul Zamfir? El, Marin Constantin, ascultă mereu dar nu e niciodată ascultat «înțelegeți, domn' inginer». «Înțeleg». Florea Zamfir înțelege dar repetă: «Marine, am înțeles. Pînă diseară trebuie să terminați treaba. La șapte vin finisorii și încep lucrul. Să n-avem discuții». Marin Constantin mai bombăne cîteva momente și apoi zice: «Păi cum, domn' inginer, am făcut noi vreodată altfel decît ați spus dumneavoastră?».

La etajul următor, Ion Dineț se vaită că e greu, că pervazurile trebuie aduse în fața blocului și nu să le care el din blocul celălalt, că așa pierde el vremea...

Apartamentele prin care am intrat sînt aproape gata. Sus, pe terasa blocului, arhitecta Mierlescu, «care a început lucrarea de față», pîndește sosirea mașinii cu mortar. Îmi spune că e greu, că n-ar mai cere a doua oară să plece din birou pe șantier. Pe urmă începe să discute cu inginerul Zamfir: «Am aranjat, au venit și ceilalți șase zidari. Sigur, iese treaba, n-aveți grijă. Uitați ce frumos au încheiat-o aici».

Coborim pe cealaltă scară. Jos mă despart de Florea Zamfir care-mi propune să-i «mai trag o vizită, pe urmă o să veniți de plăcere. E o viață aici, e o viață domnule».

Seara, în cadrul emisiunii «Consemnări», cineva vorbește despre șantierul de pe Dealul Piscului, despre fostul Cocioc. Vorbitorul mai scapă formule de genul «macaralele își ridică fruntea spre zarea albastră», «cimentul, cît ai bate din palme, dispare în cofraj», amintește de stejarul sădit de președintele Republicii în marele parc de pe Dealul Piscului, vorbește despre șantier, despre fierarul betonist Nicolae Burlacu. Ți se pare totul foarte ușor, numai că eu i-am văzut pe constructorii blocului 12 din Pantelimon și vă mărturisesc că nu e ușor, că nimic nu se face «cît ai bate din palme», chiar dacă sînt ele palme de buni gospodari. Cu alte cuvinte, sigur, ideal ar fi ca în timpul în care noul cartier Pantelimon răsare pe teritoriul actualului și din ce în ce mai fostului cartier Pantelimon, tramvaiul paisprezece să meargă cum trebuie. Cînd așteptați o oră în stație, nu-i huliți pe oamenii care fac tot ce e posibil, omenește, să ridice pentru noi case încăpătoare, bune, ieftine. Cînd vor fi gata, tramvaiul paisprezece nu va mai avea nici o scuză.

DORIN TUDORAN ■

«În primul rînd eu sînt conștient că alerg pentru mine»

Trei președinți de C.A.P.-uri: Pătră Gheorghe din Podari, Popescu Petrică din Breasta și Bălan Ioniță din Branițte. Toți trei, olteni în toată firea, cu ani numărați de la patruzeci în sus, cărunți sau cum se zice pe aici, prin latura Craiovei, bărbați cărora le-a trecut vara, întomnînd.

Pătră Gheorghe: Eu mă sculai la 4 și pînă la 5 și făcui treburi gospodărești acasă la mine. La 5 și 20 fix am plecat din curte, ajunsei în zootehnie unde m-am ocupat de organizarea camioanelor: unul îl trimesei la fabrica de bere, după borhot, altul la furaje combinate la Banu Mărăcine, la urmă trebuia să scot motopompele la orezărie, prin sector vreo 2 ore, mă dusei la oamenii de la sfeclă, la stație, o luai iar prin orezărie, ieșii iar în zootehnie... uite așa, de dimineață pînă seara.

Ceilalți doi președinți au făcut cam tot asta. Popescu Petrică, e drept, a mers și la o tîrlă să separe mielele, iar Bălan Ioniță a dat roată și pe la legume. Deci toată ziua treabă, mai ales acum, în zilele astea, de campanie, cînd fiecare clipă contează ca un glonte tras cu folos. Și totuși, acestor oameni harnici, de care se leagă speranțele noastre de belșug, încă li se mai fură din timp cu ghiotura. Despre acest «furt», încă nepedepsit, am vorbit, bineînțeles, după ce eu însumi le-am cerut iertare pentru timpul pe care, fără voia mea, îl nesocoteam. M-au iertat, cum iartă oltenii, rîzînd cînd pe o parte, cînd pe cealaltă a gurii, lăsîndu-te să crezi ce vrei, iar pe urmă mi-au explicat ce-nseamnă vorba aia «a-ți bate singur cuie în pantofi». Cu alte cuvinte, dacă mi le bat eu și le bat și ei, deși asta ar însemna să-i supărăm pe șefi.

— Că mai ai revizii, că vin ăia de la bancă sau că mai trimiți merceologul și nu-i dă nimic dacă nu vine președintele...

— Asta e, încă n-am reușit în etapa actuală la noi, ca niște cerințe ale unităților, în cazul de față ale C.A.P.-ului, să se rezolve nu după persoană, ci după necesitatea pe care o are.

— Mai clar, dacă se poate.

— Mai clar, mai neclar, prea ne pierdem timpul, alergăm cu «sărumîna» dupe lemne, dupe ciment, dupe tot felul. Tu, Pătră, cîte zile ai pierdut după borhot?

— Trei zile am pierdut pentru aprobarea de borhot de bere. Aprovizionarea ne dă de lucru!

— Bine, mă mir, dar n-aveți merceologi, oameni care să-și piardă ei timpul acesta?

— Haida de, ei vor numai pe președinte, «să vină președintele și-i dăm». Deși avem un plan aprobat de toată lumea, nu se respectă. Ce mi-e că vine merceologul, ce mi-e că vine președintele, ce, ei vin pentru ei, nu pentru C.A.P.? Nu respectă merceologul, vor să rezolve toate fleacurile numai cu președintele.(Au desigur dreptate acești președinți pe care fuga de răspundere, ori pur și simplu birocratismul unor funcționari îi transformă fără voia lor în curieri ai C.A.P.-urilor; zile întregi nu fac nimic altceva decît să umble cu o hîrtie în mînă pentru a o umple cu ștampile, deși locul lor este cu totul în altă parte, pe cîmp, acolo unde, într-un fel, în zilele acestea, se hotărăște recolta anului)

— Și ședințele încă sînt multe, prea sîntem cooptați în toate fără să facem multe din ce hotărîm. Pe urmă ar mai fi cei ce vin din toate părțile și zic toți că sînt de la județ.

— Nu vine nici unul la cîmp, trage la sediu și trimite după mine și mă cheamă, nu se uită la cît timp pierdem și, dacă poate, o lungește atîta, încît să nu mai treacă eventual pe la biroul lui de la... județ.

— Zice că e pe teren, se scoală tîrziu, vine aici și pleacă devreme. Iar pe mine, dacă sînt la masă, zice: «S-a dus la masă boierul». Deși noi nu sîntem salariați, noi de acolo luăm, din cîmp. Eu dacă iau cu doi lei pe zi mai mult și tot e bine, cumpăr costum. Lui îi merge leafa cu «cheamă-l încoace pe președinte». Vin fel de fel și toți și-au luat obiceiul să spună că sînt de la județ, și ăia de la aprozar, nu altceva!

(Aici izbucnirăm cu toții în rîs, deși este limpede că prea mulți «județeni» cu mapele sub braț se plimbă prin sediile C.A.P.-urilor în așteptarea președinților care să le spună cum e timpul pe afară).

— Și ar mai fi reclamațiile. Cu multă ușurință sînt ascultați toți clevetitorii împotriva președintelui.

— Nu, nu zic să nu se dea urmare reclamațiilor, dar, nici așa, o juma' de an cu toții pe capul nostru. Și pe urmă sînt lucruri care se pot rezolva chiar la județ. Dar ce te faci, că e cîte unul care cu cît e cu un scaun mai sus, cu atît vrea să se complice mai puțin. Ce zice el? De ce să se supere pe mine ăsta, de ce să nu se supere pe ăla mic, Pătră din Podari. N-am făcut un gard de cînd sînt președinte; stau în casa părintească, n-am profitat cu nimic. Și atunci de ce să se ia după unul care n-a muncit în viața lui la C.A.P. și acum vrea lot și eu nu-i dau. Nu-i dau, pentru că nu e statutar. Lucrul ăsta trebuia să i-l spună cel la care a reclamat, să nu fiu eu scos din cîmp și tot întrebat.

Președinții și-au dat drumul la vorbă cu cinste și încredere. Ei știu că încă li se mai fură timpul, chiar și atunci cînd în loc să facă planificarea, să organizeze munca în C.A.P.-uri, sînt nevoiți să stea cu ochii în patru pe cîmp, în urma fiecărei buruieni, ca niște brigadieri sau ingineri agronomi, cărora, nu de puține ori, le acoperă o parte din treaba pentru care sînt plătiți. Mai ales dacă aceștia, în loc să fie pe cîmp de la 4 la 9 seara, sînt de la 9 dimineața la 2 după-masa! Pentru că fac navetă!

— Nu se uită la lucru atent, stă la umbră, iar cînd a venit ora, a luat șareta și a plecat. Parcă îl apucă ploaia din urmă. Și atunci facem noi și ce trebuie să facă unii dintre ei, pentru că dacă nu facem, tot noi pierdem! Asta înseamnă să faci treabă din conștiință, nu numai pentru o leafă.

Treabă din conștiință! Sună frumos în gura unui președinte de C.A.P. care se scoală în zori și adoarme noaptea tîrziu, după ce a frămîntat drumurile, avînd neodihna celui pentru care pămînt înseamnă pînă la urmă, direct, viață. Sau numai un costum de haine în plus, în fiecare an. Un costum de 1200 de lei, care însă ar fi putut fi și mai bun, dacă nu i s-ar fi furat din timpul său de președinte, fără noimă și fără rușine.

IULIAN NEACȘU ■

ECONOMIE DE COMBUSTIBIL. Urmărind reducerea consumului de combustibil și energie electrică, numeroase întreprinderi din Vaslui au reușit ca de la începutul anului și pînă în prezent să realizeze importante economii. Într-un «clasament» neoficial, pe primul loc s-ar situa Filatura de bumbac, al cărei colectiv a obținut o economie de 360 de tone combustibil convențional.

FOTBAL PE SCENĂ. Secția de estradă a Teatrului de stat din Ploiești pregătește o «revistă fotbalistică» în două acte, după textul lui George Mihalache și Alexe Marcovici, a cărei premieră este anunțată pentru sfîrșitul acestei luni. Capete de afiș: Grațiela Chițu, Mirel Mîneru, Camelia și Dan Mitoșeru.

«MIT BUCOVINEAN» A LUAT PREMIUL ÎNTÎI. La Botoșani, sub genericul «Școala botoșăneană XXX», a avut loc o interesantă expoziție interjudețeană de pictură, grafică și sculptură, rezervată profesorilor de desen. Cu premiul întîi a fost distinsă lucrarea de pictură «Mit bucovinean», aparținînd profesorului Didu Clapon. Lucrarea este parte componentă a unui ciclu de compoziții tratînd legendele Țării de Sus. Felicitări premiantului.

DUDUL BUCLUCAȘ. Gheorghe Cucurezeanu și Alexandru Toropoc din Bujoru (Teleorman) au ajuns să se ia la hartă din cauza unui dud, crescut pe linia gardului dintre ogrăzile lor. Dudul a fost sacrificat, dar conflictul durează, de vreme ce Toropoc i-a confiscat cîteva gîște vecinului, iar acesta amenință cu judecata. N-or avea oamenii altă treabă?

«PRIMĂVARA ÎN TELEORMAN». Iată că primăvara a venit în Teleorman nu numai pe străzi și pe uliițe, ci și pe scena Casei de cultură din Alexandria. În organizarea Comitetului județean U.T.C., al sindicatelor și al Comitetului pentru cultură și educație socialistă, s-a desfășurat acolo Festivalul concurs de muzică românească «Primăvara în Teleorman», intrat în tradiție și ajuns la a șaptea ediție. Premiul cel mare, numit simbolic «Ghiocelul de aur», a revenit Silviei Miton, laborantă la Întreprinderea de rulmenți din Alexandria.

LA GHERCEȘTI CURGE APA. În centrul civic al comunei Ghercești, din județul Dolj, a luat sfîrșit prima etapă a lucrului la instalația de alimentare cu apă potabilă. În prezent, funcționează conducte de apă la dispensar, la secția de mecanizare și la Consiliul popular, fiind în curs de amenajare patru fîntîni publice. Cu sprijinul cetățenilor, apa potabilă urmează să curgă în curînd și în locuințele oamenilor.

AFARĂ-I VOPSIT GARDUL... Pe una din vitrinele restaurantului cu autoservire «Splendid» de pe strada Al. I. Cuza din Craiova stă scris cu majuscule: «Servim zilnic grătar special la terasă și băuturi alese». Realitatea este că în acest restaurant nu s-a servit niciodată grătar special la terasă, iar băuturile alese înseamnă, de fapt, bere! O fi reclama sufletul comerțului, dar nici chiar așa.

DONATORI DE SÎNGE. Un număr mare de săteni din Popînzălești (Dolj) au răspuns chemării de a dona sînge pentru alinarea celor aflați în suferință. Sub supravegherea asistentei sanitare din cadrul circumscripției rurale, treizeci de cetățeni din Popînzălești au donat sînge într-o singură zi. Din sîngele lor, sănătatea altora.

OPT ORE FĂRĂ INIMĂ. Inginerul Gheorghe Dejan din Mediaș a fost operat nu demult de celebrul chirurg Christiaan Barnard, care a încercat cu această ocazie prima grefare a unei valve la un om care mai suportase două intervenții chirurgicale. Din cele 15 ore petrecute pe masa de operație, Gheorghe Dejan a trăit opt... fără inimă! Inginerul Dejan se simte foarte bine și și-a reluat activitatea.

PICTORI DE-O ȘCHIOAPĂ. Iată un bilanț demn de a fi lăudat: pînă în prezent, membrii cercului micilor artiști plastici de la Școala generală nr. 5 din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej au participat la 35 de expoziții, în țară și peste hotare. Amatori de pictură din Franța, Australia, India, Polonia, Elveția etc. au admirat pînzele micilor artiști din orașul de pe Trotuș.

CEI PATRU APOSTOLI... Reluăm din ziarul brașovean «Drum nou» un titlu sugestiv: «Cele 4 piețe ale Brașovului erau doar 3: Piața Centrală și... piața «Steagul roșu». Ca în povestea cu apostolii.

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE. La Combinatul chimic din Făgăraș a avut loc nu demult o interesantă sesiune de comunicări științifice, în cadrul căreia au fost prezentate referate și lucrări întocmite de tinere cadre de specialiști din combinat, membri ai cercului de creație tehnico-științifică. De un deosebit succes s-au bucurat lucrările referitoare la obținerea unui material de presare cu rezistență sporită la agenți chimici.

NOI LABORATOARE LA PLOPENI. La Grupul școlar mecanic din Plopeni a fost amenajat recent un laborator de chimie, dotat cu instalații moderne, necesar efectuării experiențelor prevăzute în programele școlare. Aflăm că laboratorul de fizică este în curs de amenajare, cea mai mare parte a utilajului său provenind din autodotare, cu sprijinul întreprinderilor din localitate.

un lucrător de pădure transformă orele libere în pictură

Oraș renăscut în pulsul industrializării contemporane, Cîmpulungul de Argeș era îndrăgit încă de pe vremuri de pictori pentru frumusețea și calmul peisajului. Azi un cenaclu care poartă numele lui I.D. Negulici ține să reînvie faima artistică a locurilor regrupînd de astă dată talentele autohtone.

Expoziția pictorului amator Gheorghe B. Negru este demonstrația de onestitate a activității cenaclului, semnificativă însă în felul ei. O statistică a artiștilor naivi l-ar înscrie pe Gh. B. Negru în primele rînduri. Încă de acum un deceniu figura și pe lista premiaților într-o «republicană» la Dalles. El cucerise atunci votul unanim al membrilor juriului — alcătuit din personalități prestigioase ale artei noastre — pentru că modestele sale cartoane traduceau nemijlocit sentimentul pur al descoperirii frumuseților simple și scriau, cu o autenticitate indubitabilă, reperele vii ale unei biografii, a unui lucrător de pădure.care își transformase orele libere în pictură. El nu căuta nici un refugiu, ci stăruia asupra lumii în care trăia: brigada forestieră, munca dulgherilor, cantina din cabană, transportul buștenilor, apoi peisajul de-acasă din Lerești, naturi statice cu flori și cărți... El reușise, din partea de cer de unde ne trimitea mesajele, să ne convingă că există un teritoriu estetic unde arta de amatori este de neegalat. Adevărul său nu are obsesii de gesticulație, el nu solicită bizare construcții ale fanteziei ce-și vrea afișată originalitatea, ci ne îmbie simplu să-i însoțim gîndurile și privirea în timpul lor de răgaz.

Natura este aici prieten de drum și de confesiune, căruia artistul îi destăinuie mereu, cu fiecare încercare, emoția. Timiditatea, stîngăcia, sînt inerente unui amator fără condiții speciale de laborator. Și la Gheorghe B. Negru ele stau într-o permanentă dispută cu sensibilității. Cînd umbrele lor sînt i înfloresc în aerul pur culori delic desfășoară generos mugurii pe într prafață a tabloului.

Privirile sale poartă în retină uneo dintre Cîmpulung și Rucăr, ai marelu rescu, cu toate că, în cele mai fericite ale ei, pictura lui Gheorghe B. Ne «artă naivă». Naivă, adică sinceră ș cioasă propriului său instinct de picto

VASILE SAVO

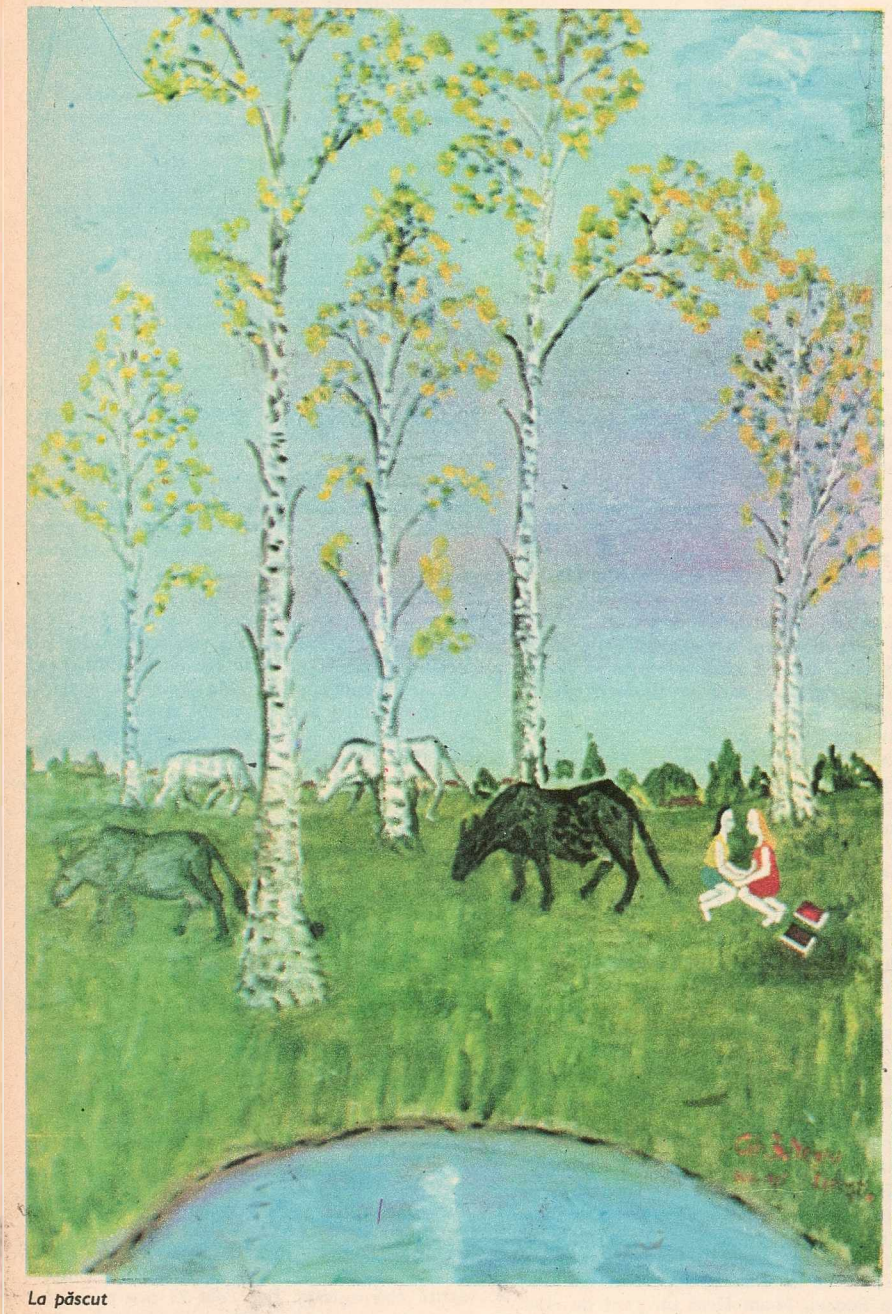

La păscut

Vînătoarea de mistreți !

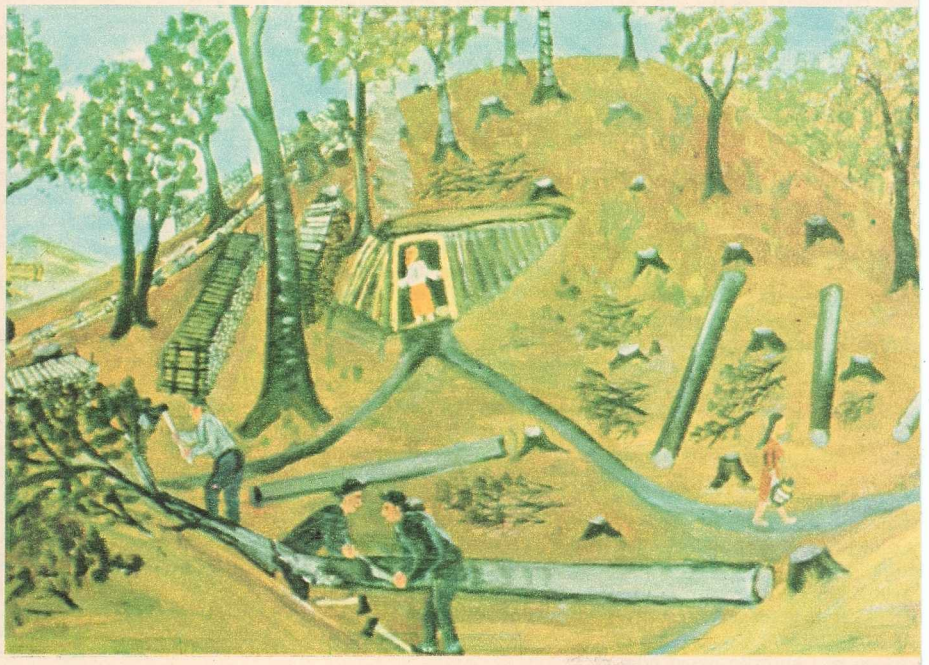

Pasarelă

Cab

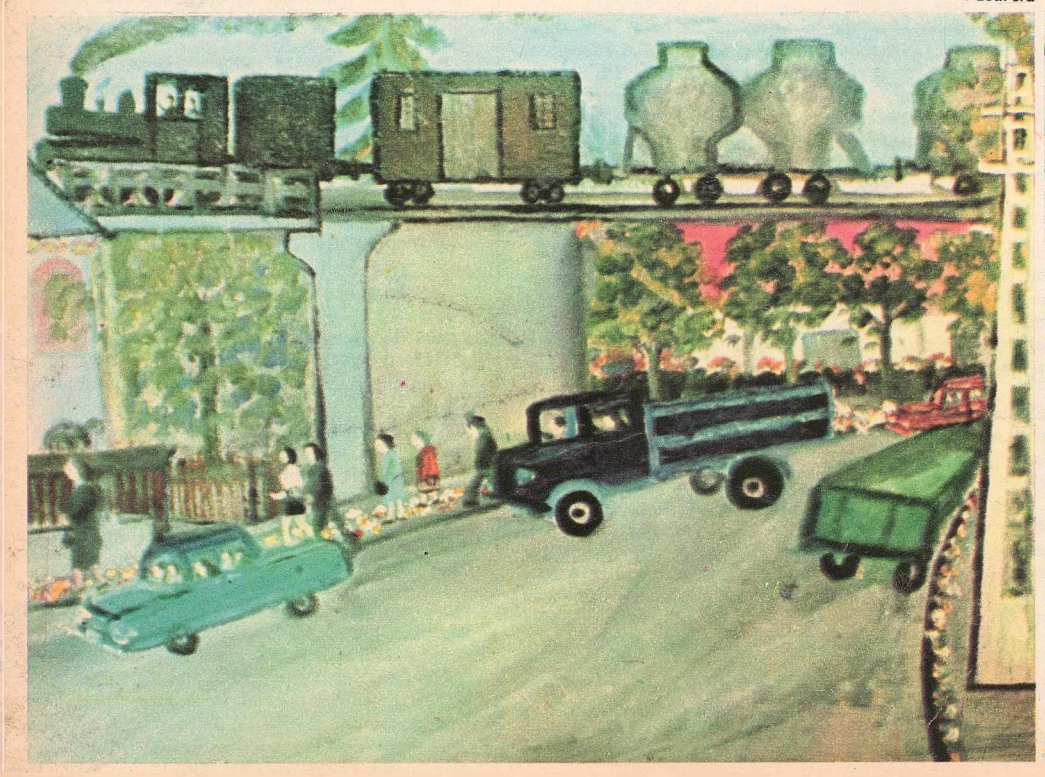

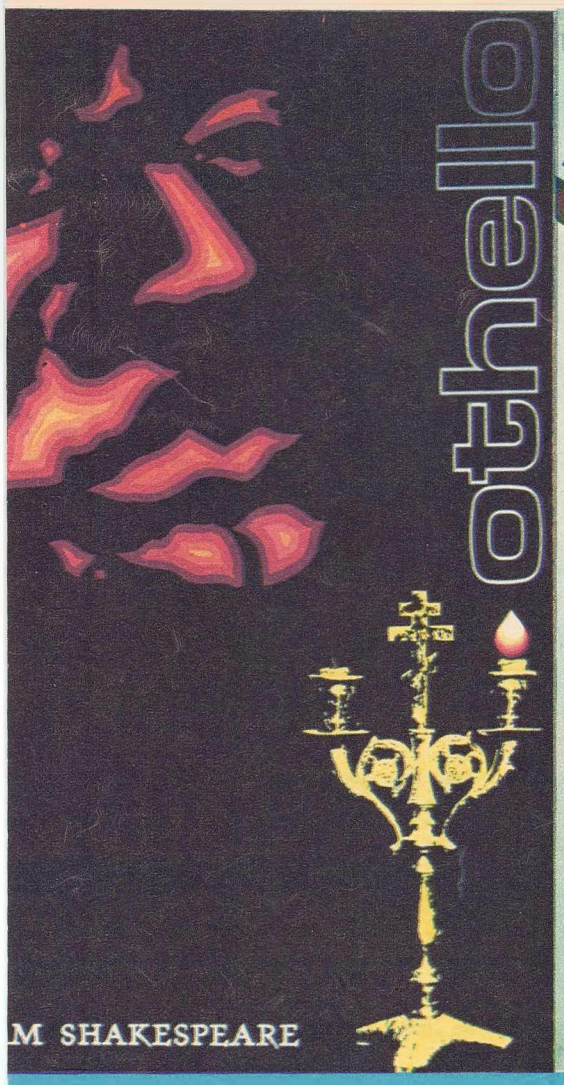

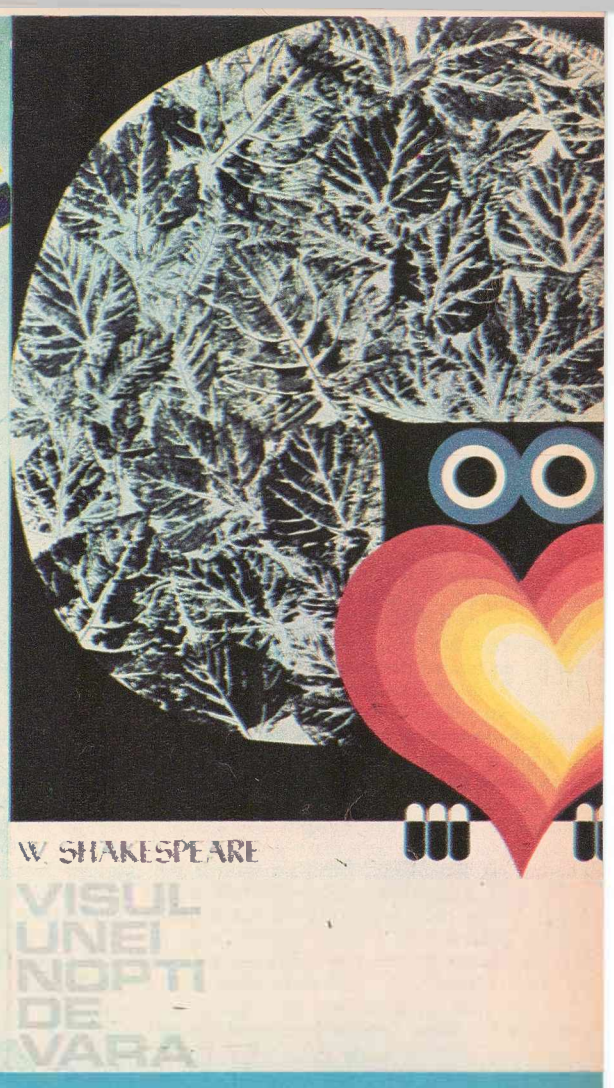

afișul de teatru

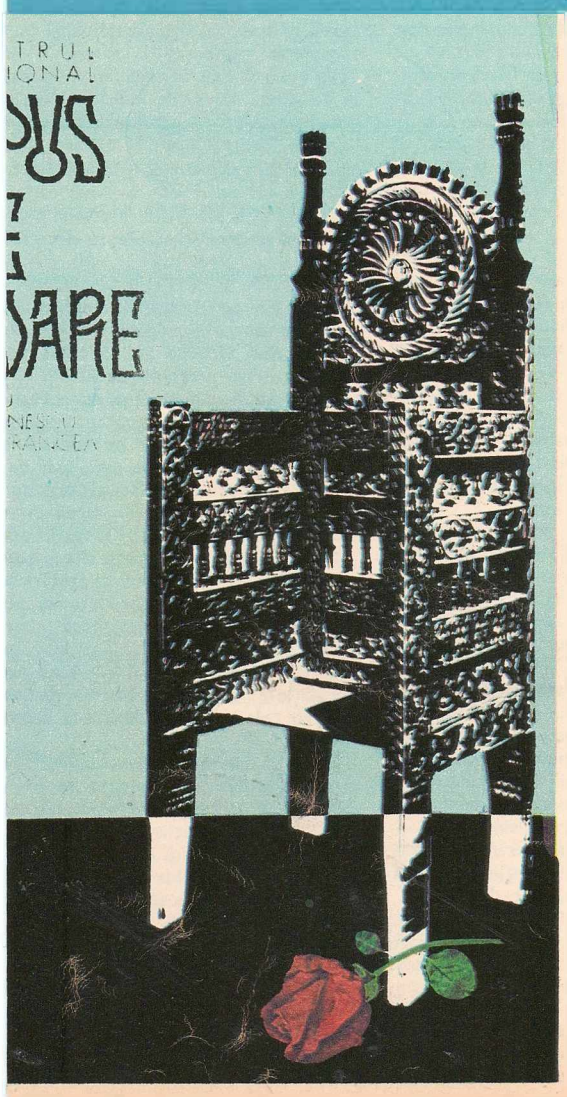

Artiștii plastici, sensibili la problemele artei scenice, pasionați pentru întregirea ambianței în culoare și semne grafice a metaforei scenice, creează decoruri, afișe, programe care includ în substanța lor ideea spectacolului. Expoziția de afișe a lui Nicolae Corneliu, găzduită de Teatrul Național, a însemnat o reușită a genului.

Grafica artistului reușește să pătrundă substanța spectacolului transpunînd în simboluri sugestive ideile și atmosfera textului dramatic. Iată, de pildă, afișul la spectacolul Othello. Culoarea roșie, flacără stinsă într-o noapte umedă, compune figura maurului învins de propria-i pasiune. Conturarea unui sfeșnic filigranat, bine pus în pagină, cu un braț orb te face să trăiești fiorul tragic al unor destine sfîșiate de invidie și impostură. În «Trei frați gemeni venețieni» graficianul găsește o soluție ce degajă umor și precizie. Un cap stilizat și trei trupuri dispuse în triunghi arată în același timp asemănarea pînă la confuzie dar și caracterele diferite ale celor trei frați care produc suprapunerile și comicul de situații. «Visul unei nopți de vară», cel mai inspirat dintre toate, transpune în simboluri diafane întreaga poezie a feeriei, o plasă fină de frunze, ca un păienjeniș fosforescent, și veghea unei păsări de noapte cu trup de inimă și ochi de lumină. Titlul piesei și numele autorului sînt scrise fără chin, în subsolul paginii, într-un dreptunghi de lumină, spațiu alb al visurilor frumoase. Calitățile lucrărilor din expoziție, semnate de Nicolae Corneliu și apreciate de un om de teatru de talia lui Radu Beligan, îndreptățesc buna impresie a vizitatorilor. Ele suscită interes și se pot reține de la distanță pentru că atît culorile cît și semnele sînt limpezi, expresive, desenate cu o mînă experimentată prin îndelunga sa activitate: a debutat în 1958 cu caricatură, a luat premii, a expus în grup și personal, a ilustrat cărți, a participat în mai multe rînduri la «Salonul umorului», a fost prezent la expoziții internaționale în Italia, Belgia, U.R.S.S., Iugoslavia, Polonia, Bulgaria ș.a.

Panourile de afișaj ar avea un cu totul alt aspect dacă în locurile kitsch-urilor cu fotografii «înrămate» în corole de flori sau imitînd moda formelor care nu spun nimic și-ar găsi loc lucrări precum afișele găzduite de Teatrul Național.

COMAN ȘOVA ■

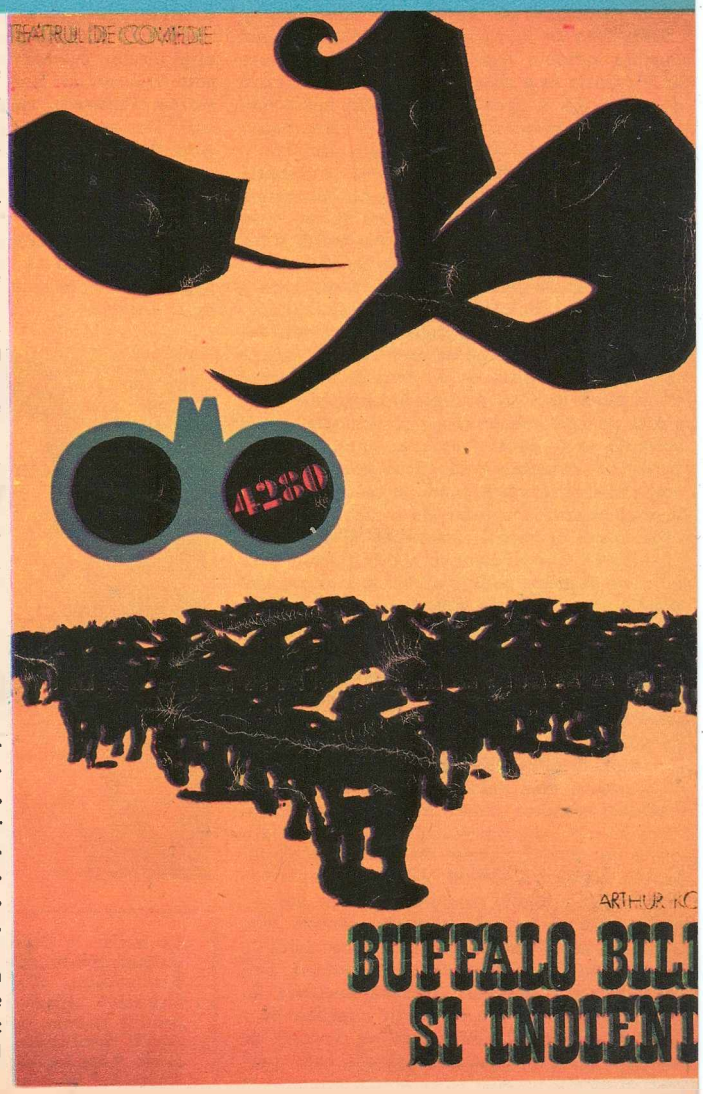

ochiul de lumină

Tărmurile mărilor și oceanelor sînt vegheate de lumina cristalelor în sclipiri de cîte 0,4 secunde cu întuneric de 6,6 secunde, schimbîndu-și durata, bineînțeles conform unui cod știut pe de rost de marinari. Veghea farului începe după ore stabilite matematic în calendar. De exemplu azi, sîmbătă, 11 mai, la orele 19,35, lumina becului de 1000 W (în formă de castravete — așa i se spune) din turnul alb de beton cu profil de piramidă, avînd cupola de culoare albastră (farul din Constanța), începe să vestească depărtărilor marginile țărmului românesc. Am urcat spirala turnului pe treptele abrupte de metal pînă sub ochiul de lumină orbitor. Am simțit cum turnul se unduiește rotindu-mă în jurul balustradei și am văzut pînă departe marea vînătă care balansa palma cerului greu de întuneric pe creștetul meu înflorit de o vastă lumină. Plutesc iată, pe valuri, deși sînt adînc înfipt în piatra orașului Constanța. Aflu că la Mangalia era un far metalic (1897) piturat cu dungi orizontale, albe și roșii, vizibilitate 12 mile marine... că la Tuzla (1900) farul a funcționat cu petrol pînă hăt încoace... și farmanul îmi vorbește fără întrerupere de farul Genovez (1861); de lumina portocalie... și eu notez reflex, și văd portocaliu, și nu mai nimeresc trapa pe care am intrat în cupolă, și sînt amețit de lumini și treptele sînt abrupte cu goluri mari între ele, și în lături... Tot într-o noapte ca asta la Sf. Gheorghe era un far constant din lemn, pînă în 1966 cînd l-a «strîmbat» o furtună cu oameni cu tot. Un vînt dinspre N-V a împins apele Lacului Razelm spre mare și canalul Gura Portiței n-a făcut față... Farul s-a înclinat întîi la 30° apoi... a început să plutească. Era o noapte al dracului de rea. De serviciu era Vasile Cavali care cu o biată lotcă a salvat oamenii apoi, pe furtună, a ocolit Razelmul prin Sinoe și a raportat unde trebuia cele întîmplate, după care a căzut lat. Într-o săptămînă, ce credeți, șase persoane au mutat farul la vreo două sute de metri pe celălalt mal. Mare performanță, nu vă dați seama ce performanță au făcut alde Gheorghe Petrescu, Tudor Balat, Victor Gheorghe.

...Cobor din far simțind mișcarea de rotație a pămîntului în ceafă și nu înțeleg de ce omul acesta îmi vorbește despre... stihii. Respir, cu fața la pămînt, adînc mirosul ierbii umezite de noapte și mă înviorez. În jurul farului cei trei tehnicieni (nu paznici de far cum li se spune uneori; ci tehnicieni care știu carte și meserie și stau cu ochii pe «ceasurile» de control ca oricînd, în orice moment, să poată interveni pentru sprijinirea luminii). Acești tehnicieni de far au cultivat o zonă verde cu mirt și tue, cu flori și iarbă de cosit, cu garduri vii și alei ca într-o cazarmă unde comandă un ofițer ce, în secret, scrie versuri. Mi se arată generatoarele de curent alternativ, 25 CP; rezervele prevăzute cu aparate aclipsoare ce funcționează pe bază de acetilenă... și, aducîndu-și aminte, vai, a uitat un amănunt, însoțitorul meu vrea să mă urce din nou sus ca să văd motorașele cu angrenaje pentru rotirea sistemului optic. Greu mi-a fost să-l conving de faptul că ochiul reporterului nu scapă nimic, că am văzut totul, că am studiat pînă și lentilele concave și convexe în fracțiunea cînd nu ardeau, că am văzut pe mare, într-o singură «sclipire», vasele grecești și turcești și italiene, că am citit pe unul cuvîntul «Nausica»... În fața atîtor argumente a renunțat să mă mai poarte pe marginea prăpastiei. Amețit de date și înălțime am privit cu pleoapele închise încă o dată lumina albă țîșnind de acolo de sus, colorînd valurile cu dîre argintii și mi-am restabilit imaginea unui poem despre veghea luminii de pe țărmurile noastre atît de mult visate de marinarii români în cursele lor lungi peste tropice.

O noapte în far este o noapte din care vor ieși legende pentru copiii și nepoții celui care semnează.

COMAN ȘOVA ■

CENACLUL FLACĂRA

cum a fost (32)

Luni, 6 mai, cu începere de la ora 20, *Cenaclul Flacăra* a fost invitatul elevilor și al cadrelor didactice de la Liceul nr. 24 din București.

Pentru început, Dan Tufaru a spus «Cetatea Neamțului» de G. Coșbuc. A urmat un cuplu care se anunță a fi vestit: Cornel Ionescu și muzicuța sa, care, împreună, au cîntat «Malaghenia» de Lecuona. Olga Bucătaru s-a hotărît «să recite» — și chiar a recitat — «Dați-mi un trup, voi, munților» de Lucian Blaga. După care Mircea Bucsok și Eugen Dumitrescu au cîntat «Doina» pe versuri de Eminescu și «Viața mea se ilumineazǎ», declinîndu-și apoi dorința lor de a rivaliza cu Dan Chebac, care ar fi constat în a avea curajul să cînte «Vînare de vînt». Cu o parodie la o fabulă aparținînd lui Marin Sorescu a venit Ion Gh. Arcudeanu. Ea se intitulează «Boul și vițelul». Iar Vali și Carmen, cîntînd «Mica publicitate» și «Nopți», ne-au făcut să ne bucurăm că, iată, noi cunoaștem aceste cîntece, dar ne-am bucura și mai mult dacă ele ar fi cunoscute de cît mai multă lume. Emoționați probabil de ceea ce se cheamă un mare succes de public și avînd tendința de a se retrage, în timp ce multumeau pentru aplauze, ei au fost readuși mai aproape de marginea scenei și deci mai aproape de mijlocul sălii pentru a-și ține făgăduiala de a cînta acel splendid «Om bun» de Dan Andrei Aldea (cîntec care a fost de fapt reluat ceva mai tîrziu, în cursul aceleiași seri, pentru motivul simplu al mai bunei lui cunoașteri de către public). După aceea a venit Lucia Rîpeanu și ne-a amintit că printre poeziile frumoase ale lui Sorescu există una, foarte frumoasă, intitulată «Am legat». Și după ce Cornel Ionescu a interpretat, dacă nu chiar în prima audiție atunci în a doua, compoziția sa «Gara de Nord», pentru că după muzică trebuia să urmeze poezie și pentru că poezia trebuia să poarte un nume, ea a luat numele acestui bun recitator care este Mihai Stan și care ne-a adus pînă foarte aproape de inimi ceea ce va fi vrut să spună C. Tonegaru în poezia «Document». Apoi, fiind adevărat nu numai că după muzică vine poezie, dar și că după poezie vine muzică, Erika Jozsa și Carol Horvath au cîntat «Rămîi cu bine» și «Unde ai fost». O plăcută surpriză a produs-o Dan Nuțu citind una din «Scrisorile către Luciliu» ale lui Seneca, acela care, scriind: «Tîrzie-i cumpătarea cînd ajungi la fundul sacului», nu putea desigur să prevadă că într-un asemenea cenaclu este imposibil să se epuizeze totul, să se dea adică de «fundul sacului», rămînînd întotdeauna cîte ceva de zis și de făcut. Dovadă inițiativa lui Doru Stănculescu și a lui Sorin Minghiat de a ne zice «Baladă de copilărie» pe versuri de Adrian Păunescu, «Șambala» și «Ai, hai», precum și curajul regăsit al celor doi studenți la filozofie, M. Bucsok și E. Dumitrescu, cei ce, după oarecare deliberare în culise, au cîntat — și au cîntat bine — «Vînare de vînt» sau «Blowin'in the wind», o melodie a acelui poet american care știe să și cînte și care pe numele lui binecunoscut se cheamă Bob Dylan. Aceasta în ideea de a reaminti bunului-gust public că într-adevăr se poate face și cîntec bun iar nu numai prost, un cîntec care să fie și progresist și frumos în același timp.

Ducîndu-și pînă la capăt privilegiul de a fi gazdă, mai multe voci din sală au recurs la formule diplomatice de felul: «n-am pleca de aici foarte fericiți dacă...», așa încît, în locul obișnuitelor cuvinte de încheiere, am fost cu toții auditori ai unui recital din poeziile lui Adrian Păunescu, spuse de către autorul însuși: *Dați-ne pace, Calul călare, Repetabila povară, Da, mai avem.*

Rămînîndu-i după aceea timp suficient fiecăruia pentru a medita că, dacă ședințele *Cenaclului Flacăra* au o mare calitate: aceea de a începe la o anumită oră, ele au și o gravă deficiență: aceea că, tot la o anumită oră — deși nu dinainte stabilită — ele obișnuiesc să se și încheie.

DUMITRU ELIADE ■

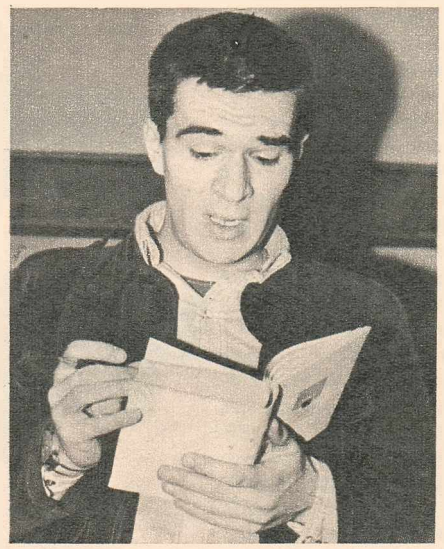

La invitația Comitetului județean de cultură și educație socialistă, în cadrul Festivalului «Primăvara arădeană», Cenaclul «Flacăra» va fi, mîine, duminică 12 mai, oaspetele municipiului Arad. Întîlnirea, care va începe la orele 9,00, se va desfășura în incinta Teatrului de Stat.

mlădițe ale rădăcinilor statornice (II)

Eram la început pesimist. Oare, văduvite de semnificația originară, reconstituirea unor practici magice, legate de joc și cîntec, nu își va pierde din vitalitate, din intensivitatea încărcăturii emoționale? Îndoiala mea se datora pe de o parte experiențelor negative, făcute în diferite țări în care folclorul fiind pe cale de totală dispariție, reconstituirea unor străvechi practici a dus la puerile și supărătoare formule scenice, lipsite de spontaneitate, de viață, mergînd pînă la degenerarea frumosului în sine. Pe de altă parte, la noi «evoluția unor echipe de călușari» care, părăsind — în mod firesc — semnificația magică de la origine, au pus accentul pe o exagerată virtuozitate, s-au depărtat de jocul popular autentic, transformînd sobrietatea unor mișcări, a unor pași caracteristici, în penibile exhibiții, zgomotoase, vulgare, chiar isterice, m-au pus pe gînduri.

Iată-ne însă în fața unor deschizătoare de drumuri, realități ale contemporaneității, ce ne dau un răspuns pozitiv înfățișînd evoluția unor manifestări părelnic sortite pieirii. Este vorba despre răspînditul dans ancestral al călușerului transilvan. Se știe că acum peste un secol acest joc străvechi, cu multiple semnificații, a jucat un rol foarte însemnat în păstrarea unității naționale. Intelectualii patrioți l-au modificat dîndu-i un caracter oarecum unitar, spre a putea fi prezentat la serbări populare sau școlare. În acest scop au fost introduse muzica și dansul — pare-se semipopulare — a jocurilor «*Romanul*» și «*Banu Mărăcine*». Desigur că, punîndu-se accentul pe efectul politic în scopul menținerii sentimentului național, semnificația originară legată de riturile magice ce stăteau la baza acestui joc, a pălit, păstrînd totuși caracteristici specifice diferitelor locuri în care jocul era practicat. Datorită geniului popular, în veșnică efervescență, care are nevoie imperioasă de perpetuă creație, ca și muzica respectivă, pătrunzînd în diferite ținuturi, a luat înfățișări diferite.

E mai mult decît grăitor felul în care muzica acestor două dansuri s-a transformat, datorită muzicanților populari, ajungînd la unele variante atît de depărtate de formula originară, încît, uneori, cu greu puteau fi identificate. Fenomenul dovedește temeinic muzicalitatea incomparabilă a poporului nostru. Este limpede că unul dintre aspectele sărăcirii folclorului apare în faza înghețării melodiei într-o formulă fixă, din care spontaneitatea veșnicei transformări creatoare dispare. După mine unul, acest fenomen nedorit, este concludent pentru determinarea stadiului în car folclorul la un anumit moment.

Mulți ani jocul călușerului transilv mai fost practicat. Iată însă că, porni ideea preluării și valorificării moșteni tice, formațiile artistice de amatori stimulate să readucă la viață această manifestare de artă populară. S-a pe reacție pe cît de binevenită pe atî așteptată. Dacă anul trecut echipele șeri din județul Hunedoara ajunsese anul acesta numărul lor se apropie satele și în comunele care au reluat st joc, bătrînii, odinioară renumiți cor și executanți, au început să-i învețe tinerii lor, care l-au preluat cu tot dragostea. Și ori de cîte ori diferitel se întîlnesc, jocul lor se transformă firesc în adevărate întreceri de măiest deosebire de ceea ce s-a petrecut cu călușerești de dincoace de munți, transilvani nu au pășit pe linia unor de absurde virtuozități și s-au silit să cît mai neîntinat caracterul autentic la aceste competiții am avut fericitul constat fapte revelatoare ce pe mi bucurat, deși unii din specialiști și-au n nemulțumirea. Unele dintre echipe luat numai mișcările caracteristice ac ci, în desfășurarea dansului, au introc jocuri, date uitării, specifice satului

Iată prin urmare, datorită readucer a unui rit străvechi, dezghiocat de se mistice, el se îmbogățește — în cazul prin dansuri pe cale de totală dispariți

Ținînd seama de faptul că reapariția lor nu mai are funcționalitatea și se originară, reapariția altor dansuri acestui joc, de o mare frumusețe și tate, trebuie să fie socotită drept cîștig pentru arta populară. Acest fen vedește că viața folclorului zilelor noa în condiții potrivite, țîșnește îmbelșu meni izvorului după binefăcătoarea pl bucurat de asemenea să constat impresionantă, de la taraf la taraf, a n *Banului Mărăcine* și *Romanului*. Acest a reamintește de interesanta comunicar ritului folclorist arădean, profesorul Io care într-o sesiune științifică a prez numărate variante muzicale ale Banu cine, descoperite de el și care amănu lizate ar putea aduce o contribuție în privința vigoarei folclorului nostru temporaneitate.

HARI BRAU

bicicleta din nou în actualitate

Bicicleta a revenit în actualitate. Aceasta o atestă în primul rînd datele statistice care arată o creștere simțitoare a numărului de posesori de biciclete, îndeosebi în orașe unde pînă nu demult acest vehicul intrase în desuetudine.

Realitatea e că zi de zi vedem pe drumuri și pe străzi tot mai multe biciclete.

În aceste rînduri nu doresc să mă refer la importanța bicicletei ca mijloc ieftin și mai ales sănătos de deplasare, ci la seriozitatea cu care trebuie tratat acest vehicul în condițiile actuale de trafic rutier.

Adevărul este că atunci cînd cineva cumpără o bicicletă se gîndește în primul rînd la utilitatea ei sau are în vedere latura recreativ-distractivă a deplasării cu acest vehicul.

Puțini, foarte puțini oameni țin seama de faptul că bicicleta e un mijloc de locomoție care apără prea puțin în comparație cu alte vehicule pe conducătorul ei, că pe bicicletă îți poți pierde ușor echilibrul în special la pornire, cînd cobori o pantă sau cînd circuli în zona șinelor de tramvai și îndeosebi cînd privești înapoi pentru a te asigura la viraje, întoarceri etc.

Cîți proaspeți posesori de biciclete care au pornit de acasă către fabrică, uzină, ogor sau pur și simplu la plimbare s-au întrebat în ce măsură cunosc regulile pe care le impune legea pentru deplasarea lor și a altora în siguranță?

Este foarte adevărat că acum 20—30 de ani circulația punea bicicliștilor mult mai puține probleme (și totuși chiar și atunci cădeau victime accidentelor de circulație destui bicicliști).

În condițiile circulației actuale, deplasarea pe arterele rutiere cere temeinica cunoaștere a nu mai puțin de 40 de reguli de circulație. În plus biciclistul trebuie să cunoască semnificația a cel puțin 100 de indicatoare rutiere.

Mulți bicicliști își pierd viața sau rămîn infirmi ca urmare a accidentelor de circulație pentru că au impresia falsă că sînt singuri pe drum.

Foarte frecvent bicicliștii virează la stînga de pe banda I fără a se asigura și semnaliza, fără a avea în vedere că pe banda II din spate circulă autovehicule (și că șoferii acestora nu pot intui întotdeauna intențiile lor) și fără a ține seama de vehiculele care se deplasează din sens contrar.

A conduce o bicicletă pe un drum aglomerat nu este deloc un lucru simplu. Se cere, așa cum spuneam, cunoașterea normelor de circulație, menținerea în cele mai dificile împ echilibrului, un mers fără sinuozit tante pentru ceilalți participanți la asigurarea temeinică la viraje. E li beții nu au ce căuta pe drum nu numai za de șoferi dar și de bicicliști. Vorb greu să-ți păstrezi echilibrul cîteodat darmite beat. Chiar în calitate de creezi altora și mai ales îți creezi prob te deplasezi pe drum pe două cărări

Revenind la statistică, informez pe c în fiecare an mor în accidente circa 15 din pricina culpei lor, iar alți 250 s

Nimeni nu ar dori ca intensificarea bicicletelor pe drumurile publice să dublarea sau chiar triplarea numărulu dente avînd victime pe bicicliștii im

De pe urma greșelilor făcute în cir bicicliști au de suferit însă nu numai Deseori pentru a evita accidentarea bi pentru a nu intra în plin în biciclete n cu ochi de pisică, far etc. zeci, sute de manevre disperate care se soldează nu ori cu răsturnarea sau intrarea în mașinilor, rănirea sau chiar moartea oc

Nu de puține ori vinovați sînt și șof mențin față de bicicliști o distanță lat cientă, nu se asigură întotdeauna at intenționează să oprească, dacă în dr circulă sau nu bicicliști, nu au în ved că unii bicicliști nu stăpînesc bine no circulație și în consecință din partea posibile cele mai neașteptate și deru nevre.

Cu alte cuvinte, automobilistul t conducă defensiv nu numai în raport șoferi, ci și cu toți participanții la circ tieră, inclusiv bicicliștii.

Bicicleta trebuie să însemne pentru ei o posibilitate în plus de consolidare a sănătății, un mijloc de locomoție ieft dar și sigur.

Bicicleta nu trebuie să aducă în noastre tragedii.

Totul depinde însă de seriozitatea tratăm acest vehicul care e «cuminte» siv cînd posesorul lui are în vedere cu toate avantajele și dezavantajele lui

Colonel VICTOR I

PRIMĂVARA ÎN SATUL ROMÂNESC

...l

...mbat

...oarea

...juns la C.A.P. Gorgota din județul
...la ora prînzului. La sediul cooperativei
...ă lume așa că la început ne-am temut
...vem cu cine discuta. Pe președintele
...lui, Sandu Alexandru, l-am găsit într-un
...comunicînd la telefon diferite situații.
...ut semn cu mîna să așteptăm puțin
...pă ce a terminat, am reușit să înfiri-
...discuție însuflețită despre rezultatele
... de cooperativă, despre dificultățile
...le întîmpină, despre planuri de viitor.
...tele este un om de statură potrivită
...ăstrează pălăria pe cap și în încăpere
...d-o în focul discuției cînd mai spre
...d pe frunte, după cum se bucură sau
...ește.
..., duminică, a plouat din belșug aici.
...n pe fereastră și-mi spuneam: de-ar
... numai nițel. A plouat din belșug după
...a pămîntul ăsta însetat de atîta vreme.
...isfăcut grozav cîtă apă a căzut.
... apă destulă pămîntul acum?

... e totuși prea multă?
...eta ne îngrijorase, putea să compro-
...lturile dacă mai dura, dar au venit
... acum sîntem cu toții mulțumiți. Chiar
...zi de pildă nu putem executa lucrările
...i le-am propus și nu putem ieși la cîmp.
...t cum era înainte de ploaie grîul?
... Se cam pălise.
...a o culoare prăzulie, acum e verde

...varășe președinte, cîți membri sînt
...n cooperativă?
...20. Din aceștia lucrează cam 800. Restul
...jați pe la diverse întreprinderi.
...eți probleme deosebite?
...ul trecut a trebuit să aducem furaje
...uedin. Dar acum, pe 227 de hectare
...mînțat furaje, așa că problema aceasta
...ezolvată. De asemenea, dorim ca pe
... înlocuim efectivul matcă de la taurine
...ectiv nou. Cel de acum are o produc-
...slabă.
...varășe președinte, putem să vedem pe
...tori la lucru astăzi?
...sigur, în unele sectoare se lucrează și
...e pildă, în sectorul legumicol. Tocmai
...inat pauza de prînz, putem să mergem
...n operațiile care se execută acum în

... din sediul cooperativei și ne îndrep-
...e terenurile pe care sub foile de po-
... se cultivă tomate. Femeile trebăluiesc
...straturile de legume. Mișcările lor sînt
...dibace, repezi, intrate în reflex.
...cald în aceste solare. Cum de rezistați
...întrebăm niște femei care sînt lîngă noi.
...i ne-am obișnuit, ne spune Maria Mo-
...um încă e răcoare. Vara e mai greu.
...ncepem lucrul de la 5, iar de la 10 pînă
...niază facem pauză.
...Moisescu urmărește cu cîtă curiozitate
...răm operațiile de legat și copilit și ne
...te:
...tăzi, pe lîngă aceste operații am mai
...t pe o suprafață mare și prășitul și
...l tomatelor cu zeamă bordeleză.
... cine mai lucrezi aici?
... Maria Ene, Elena Niculae, Dumitra
... Elisabeta Ungureanu.
...m ce suprafață revine fiecărei coope-
...?
...ecare răspunde de plantațiile de pe
...etri patrați, de la primele operații de
... pînă la recoltare.
... aveți dificultăți cu foile acestea de
...nă? Nu le rupe vîntul sau ploaia?
... da, uneori se mai întîmplă, dar echipa
... de bătrînul Gheorghe Tudor le înlo-
... pe cele distruse.
... pe cînd primele tomate?
...eniți peste două săptămîni și o să gustați
...na recoltă.
... din solare și vîntul ne răcorește chipu-
...nspirate. Președintele se uită la cîțiva
...amenințători de ploaie și ne dăm seama
...mintea lui se desfășoară niște calcule.
... Alexandru își aduce aminte de noi și
...e:
... lîngă tot ce ați văzut aicea mai avem
...lustrie locală. Unii cooperatori lucrează
...iciliu rogojini sau vase de lut de care
...m nevoie. Avem și un atelier de rotărie.
...reți, mergem să-l vizităm.

Acceptăm bucuroși și înghesuiți în cabina unei basculante ajungem acolo în cîteva minute. Intrăm într-un atelier după ce mai întîi numărăm 7 biciclete rezemate de zidul clădirii. Înăuntru miroase a lemn. Prin colțurile celor două încăperi ale atelierului stau îngrămădite roți și piese componente pentru căruțe; oiști, butuci etc.

— După cum se lucrează aveți multe comenzi, îl întrebăm noi pe Goicea Constantin, șeful atelierului.

— Da, ne vin comenzi chiar și de la Studioul cinematografic. Pentru filmele istorice facem căruțe din epoca respectivă, după schițele pe care ni le dau.

— Cîștigați bine?

— Da. Sîntem plătiți în acord. Fiecare lucrează aici cît poate, în funcție de cerințele pe care le avem.

Plecăm de la rotărie și mergem pe șosea vreo sută de metri. O clipă, Sandu Alexandru este derutat. Nu știe la care poartă să ne oprim. Pînă la urmă se decide și împinge cu hotărîre o portiță care scîrțîie prelung. Pătrundem într-un paradis al pomilor înfloriți. Prin curte, împrăștiate prin locurile bătute de soare stau zeci de vase de lut. Pe Gheorghe A. Petre îl găsim într-o cămăruță întunecoasă, dezbrăcat pînă la brîu, frămîntînd pămîntul proaspăt. Bătrînul are 70 de ani dar nu-ți vine să crezi cînd îl vezi cît e de robust și cu cîtă nădejde calcă lutul.

— Merge treaba meștere?

— Merge, că altfel e bucluc.

— Parc-ai juca o sîrbă.

— Ia, dansez și eu la bătrînețe, că n-o fi cu supărare.

— Cîte oale ați făcut astăzi?

— De obicei fac cam două sute, dar astăzi îmi pregătesc lutul. E o treabă migăloasă și cere multă răbdare. Dacă lutul nu e bun și nu e pregătit cum trebuie, degeaba te mai trudești.

Gheorghe Petre a mînuit pentru noi, ca o demonstrație, roata olarului și a confecționat două vase de toată frumusețea. După ce ne-am despărțit de bătrînul meșter ne-au urmărit multă vreme vorbele lui: «Dacă un olar s-ar gîndi cît pămînt a trecut prin mîinile lui s-ar speria».

La vorbele acestea noi am încercat o undă de regret gîndindu-ne că în comună acest minunat meșteșug de veche tradiție românească se pierde treptat fiindcă pe tineri îi pasionează mai mult, cum dealtfel e și firesc, schema unui motor, decît să stea ceasuri întregi să pregătească acest pămînt cald și moale pentru oale.

GEORGE ARION ■
și SORIN POSTOLACHE ■

țăranul, adevăratul țăran din vintileanca

Pămîntul respiră în voie, aerul e curat, chiar rece. A plouat la Vintileanca aproape o zi întreagă și dacă ar mai fi plouat, n-ar fi fost nici o nenorocire. Fiindcă aici, pe buza județului Buzău, la cîțiva kilometri de Mizil, nu știu să fi plouat în primăvara asta de două, trei ori.

Dar chiar și așa, cîmpul se prezintă la ora actuală bine, unde mai pui că pînza freatică este foarte aproape de suprafața solului, ceea ce înseamnă că efectele îndelungatei secete au fost mai puțin resimțite aici. Această ultimă informație o dețin de la președintele C.A.P.-ului, Petre Mihai, om de-al locului, care la întrebarea mea cam abruptă, recunosc: «cum merge treaba?», mi-a răspuns cu un gest larg, deloc emfatic, arătîndu-mi culturile dese, proaspete.

Mai apoi, ne-am retras într-un fel de cancelarie unde președintele se declară dispus să-mi răspundă la absolut orice întrebare.

Eu: Ce fac la ora actuală *ceapiștii* din Vintileanca?

Președintele: La ora actuală, adică acum, acum?

Eu: Exact!

Președintele: La ora actuală, așteptăm să se mai zbicească nițel pămîntul, să intrăm cu toate forțele la prima prașilă, la sfeclă și floarea soarelui. Mîine, de cum se luminează (n.n. convorbirea noastră a avut loc în jurul orelor 15,00) 600 de oameni vor fi în cîmp.

Eu: Asta cam cît înseamnă?

Președintele: Asta înseamnă o mare parte din forța de muncă a satului Vintileanca.

Aflu în continuare că toți cei aproximativ 600 au de pe-acum la activul lor 452 hectare cultivate cu porumb, 140 cu floarea-soarelui, 100 cu sfeclă, 300 cu grîu și 25 cu lucernă, cu alte cuvinte toate culturile sînt la zi.

Din 685 de familii, lucrează efectiv la *ceape* circa 600 de oameni. Dintre aceștia 90 la sută sînt femei. Cele mai multe în vîrstă. Bărbații, mai mult la atelaje și la sectorul zootehnic. De ce? Mai întîi, amplasarea satului Vintileanca în apropierea orașelor Mizil și Ploiești. Cea mai mare parte a bărbaților lucrează aici pe diverse șantiere de construcții. «Sosesc după-amiaza în sat, își văd de treabă prin curte. Ai mai tineri își țin femeile acasă, nu le lasă să muncească la *ceape*, doar au leafă, așa că la cîmp ies și bătrîni, mai ales femeile», sintetizează situația Tudor Necula, conductor de atelaje. Nu-i de mirare că în anumite perioade de vîrf — acum, încă nu este cazul — lipsește destulă forță de muncă.

Vasile Panait, socotitor, îmi spunea, în timp ce se tot chinuia să-și aprindă o mărășească nițel cam umedă, că unii tineri din comună s-au «domnit» din cale-afară, chiar așa! Io-te p-aia lu'Cutare. S-a măritat, a primit zestre cinșpe mii, bărbat-su e mecanizator, cîștigă suficient, ea stă acasă și-l așteaptă cu păru-n bigudiuri. În schimb muncește mă-sa, a bătrînă, la cîmp!

S-au mai discutat destule, acolo în mijlocul uliței. Am aflat că — să batem în lemn, vorba președintelui — culturile se dezvoltă perfect, că s-au executat și se vor executa, cum se mai zbicește pămîntul, stropiri în vederea combaterii dăunătorilor «cărora noi le zicem rățișoara porumbului și viermele sîrmei — ăsta din urmă atacă sfecla».

Sînt în curs și lucrări de desecări pe o suprafață de 1 300 hectare. «Dar la capitolul zootehnic cum stați?», întreb. «Dom'le, noi zicem că bine! Avem peste 500 de vaci și 2 139 de oi. Am avut ceva probleme cu furajele în timpul iernii dar am procurat și din alte județe și ne-am descurcat mulțumitor. Dealtfel avem și sarcini sporite de plan, în anul acesta, ca urmare a dezvoltării sectorului zootehnic», îmi răspunde președintele.

Așadar, țăranul din Vintileanca, adevăratul țăran din Vintileanca face treabă. Iese la cîmp, cînd timpul îi îngăduie. Sau îngrijește de vite. Îl ajută și I.A.S.-ul, îl ajută și industria, în cazul de față cea chimică, să îngrașe pămîntul cam sărăturos, să-l oblige să producă mai mult.

O singură dată numele satului Vintileanca a strălucit la nivel național, și-atunci într-o împrejurare dramatică. Pe la începutul secolului (nu garantez anul) cu prilejul unui accident cumplit de cale ferată întîmplat în partea locului, vinovat fiind un acar Păun — veritabilul acar Păun — după care, respectivul nume a căpătat sensul de metaforă binecunoscut.

Nu sînt optimist cu orice preț, dar afirm după ce am cunoscut mai mulți locuitori ai satului direct implicați în bătălia recoltei, că nu este imposibil ca numele Vintileancăi să mai fie cunoscut o dată la nivel național. În cu totul alt context decît prima oară, firește. Totul este ca voința de propășire a satului să-i mobilizeze și pe cei mari și pe cei mici. Și pe bărbați și pe femei. **MIHAI HETCO ■**

primăvara bărbaților la pucheni

Instantanee în aceste zile în comuna Puchenii Mari, județul Prahova.

La primarul Alexandru Grigore sosește o delegație neobișnuită. Ion Vasile și Radu Gheorghe, muncitori la «Tehnolemn» din Pucheni, reprezentau *bărbații*.

— Primare, ce facem cu femeile?

— Cum ce facem?

— Azi e duminică, sîntem liberi. Acum la C.A.P. se trece la montarea echipamentelor de irigat: ploaie, ploaie, dar echipamentul tot trebuie instalat, mai ales că nici n-a plouat cine știe ce pe la noi! Apoi trebuie curățate și decolmatate canalele și cîte și mai cîte... Asta-i treabă grea și femeile se vor descurca mai greu. Așa că ne-am gîndit ca duminica asta să le luăm noi locul, deși n-avem nici o obligație.

Primarul și conducerea C.A.P.-ului au fost de acord, inițiativa s-a extins pe mai multe duminici și așa, primăvara aceasta, la Puchenii Mari, este primăvara bărbaților.

...Sediul C.A.P. «Pietroșani» din comuna Puchenii Mari. Zarvă mare: tocmai azi, 6 mai, are loc o ședință a consiliului de conducere. Vorbesc cu unul, cu altul, iar inginera șefă Maria Ștefan îmi trasează cadrul general.

Cooperativă mică, producție valorică mare. Cum s-a ajuns la acest rezultat? Prin folosirea intensivă a pămîntului, prin culturi de mare eficiență economică: 80 ha sfeclă de zahăr și un milion de lei producție planificată, 40 ha legume și 1 300 000 lei producție planificată etc. Suta de hectare și milionul, iată devizia C.A.P. «Pietroșani»!

— Cine n-a efectuat lucrări agricole de calitate în primăvara aceasta înseamnă că habar n-are de agrotehnică — afirmă inginera Maria Ștefan. Știți că 1972 a fost anul de glorie al grîului românesc. Ei bine, în prezent grîul nostru se prezintă mai bine ca în 1972! Și sfecla a răsărit în condiții ideale. Situația celorlalte culturi e de asemenea foarte mulțumitoare. Dar orice s-ar spune, profesiunea noastră — a mea ca inginer agronom și a membrilor C.A.P. ca lucrători în agricultură — presupune riscuri inevitabile. Sîntem, deocamdată, dependenți de starea vremii. În ultimele săptămîni a plouat. Bun! Dar a existat și pericol de brumă. Rău, foarte rău!

— Și pînă la urmă?

— M-a impresionat următorul fapt. În momentul de față parcelele de sfeclă nu au fost încă împărțite pe oameni, conform acordului global. O vom face în curînd. Și iată că timpul s-a răcit brusc: s-a stricat sfecla sau nu? Multe femei ieșeau în toiul nopții și smulgeau plăntuțe de sfeclă, cu pămînt cu tot. Le duceau în casă și așteptau cu sufletul la gură: la temperatura camerei, la 18—20 grade, dacă înghețul s-a produs, plantele se fleșcăiesc, ca și cum le-ai fi băgat în apă fiartă. Noapte de noapte au făcut aceste «experiențe», deși nu era treaba lor și deși sfecla nu era de pe parcela «lor». Dimineața, cînd veneam la sediu, mă întîlneam cu soții lor, care îmi zîmbeau larg: «E în regulă, tovarășă inginer, sfecla n-a pățit nimic.»

Și la solarii sfîrșitul lui aprilie a fost critic: temperatura oscila în jurul lui zero grade și două săptămîni oamenii au tremurat. Nu de frig, ci de teamă să nu înghețe roșiile. S-a aprins rumeguș, s-a făcut tot ce era posibil. Două săptămîni echipa de la ferma de legume n-a dormit acasă.

Lui Grigore Nicolae, șeful echipei, i se zice «neamțul», fiindcă vede totul prin prisma economiei, a rentabilității. Moș Grigore, deși n-a urmat decît șapte clase primare, este «economistul» C.A.P.-ului, cu gîndul permanent îndreptat spre rentabilitate. La solarii, 3 ha înseamnă 550.000 — 600.000 lei și moș Grigore o știe foarte bine.

Două săptămîni a dormit pe lădițe, pe masă, dar acasă nu s-a dus: prea mare era pericolul de îngheț! O singură noapte a mers, totuși, la ai săi lăsîndu-l pe nea Gheorghe, paznicul, cu ochii ațintiți la termometru și cu poruncă strașnică: dacă mercurul se apropie de un grad, alarmă! Mercurul n-a coborît, dar nici Grigore Nicolae n-a avut parte de odihnă. Se trezea din oră în oră sau bolborosea în somn:

— Da, nea Grigore, vin acum...

Deunăzi un vîrtej a dat iama în solarii, a smuls țevi groase, sudate, din lăcașurile lor pe fier-beton, le-a lovit de pămînt și le-a îndoit ca niște scobitori. S-au mirat și bătrînii, dar așa a fost. Grigore Nicolae mi-a arătat, mîndru, țevile cu pricina, de parcă el ar fi jucat vreun rol în această istorie. Și totuși, un rol a avut și încă unul principal: datorită priceperii și hărniciei sale și ale echipei pe care o conduce ferma de legume a trecut cu bine peste hopurile din ultimele zile. Rentabilitatea atît de dragă lui moș Grigore, tuturor cooperatorilor, e salvată!

Acum la ordinea zilei este ierbicidarea.

— De 20 de zile pîndim momentul propice — oftează inginera Maria Ștefan — dar nu e zi fără ploaie. Nu plouă mult, însă destul ca să spele toată soluția de ierbicid. Ca să intrăm în acțiune ne-ar trebui opt ore fără ploaie, dar cu noi ea joacă un fel de polcă pe furate.

C.A.P. «Pietroșani» a demarat bine. Milionul de lei la suta de hectare va fi realizat și poate chiar depășit. Cum spunea inginera Ștefan, «primăvara aceasta cine n-a făcut lucrări agricole de calitate înseamnă că habar n-are de agrotehnică». Și membrii C.A.P. se pricep și îndrăgesc agrotehnica — «n-ați auzit de familia Udreștilor, de familia Dobre, legumicultori din tată în fiu?» — și sînt mîndri de mica lor cooperativă, de producția ei diversificată. Și sînt satisfăcuți de roadele muncii.

Așa merg lucrurile la C.A.P. «Pietroșani».

...Și, în final, un fapt divers, senzațional ca toate faptele diverse încărcate de semnificație: Maria Alexandrescu, șefă de echipă la grădina de zarzavat, șapte clase elementare, vorbește despre van Gogh. Nu cel din film, ci cel din cartea lui Irving Stone, «Bucuria vieții», pe care a citit-o și a îndrăgit-o. Bucuria vieții...

LIONEL NIȚESCU ■

troduce în golurile caroseriei pentru în zgomotelor) s-a tratat cu Ministerul E Forestiere și Materialelor de Construcții. s-au angajat, a fost necesară o activitate cetare, pentru care noi am plătit vreo de lei institutului de cercetări specializ prin 1970. Pînă în prezent nu ne-au pred și sîntem nevoiți să cheltuim anual 1 60 valută pentru importul acestor «cîrpe» xemplele nu se opresc aici».

Iată dificultăți și necazuri aproape.. văzute, care umbresc întrucîtva munc nilor de la Colibași; a eforturilor lor remarcabile, de îmbunătățire a auton românesc, de menținere a lui pe plan titiv. În programul de îmbunătățire peste 4 000 de avize de modificări, din pînă în prezent, au fost aplicate abia

Ar fi destul de multe de spus des ocupările de diversificare a producției turisme la Colibași. Se înscriu aici a mul «Dacia 1301», furgoneta (cambri «mașina de piață») derivată din «Daci «break»-ul (sau «mașina familială», c mai spune), autosanitara tip «Dacia». acestea cel mai aproape de producția (mai multe prototipuri au fost deja într-o serie limitată) este «Dacia 130 nu este decît corespondentul variante a «Renault-ului 12». Oprindu-ne puțin cestui extrem de confortabil și aspectu turism, îmi iau permisiunea de a « faptul că el conține 24 de repere și an diferite față de tipul standard («Dacia Între acestea: dublu circuit de frînar tor electric de geamuri, geam lunetă cu încălzire, volan în varianta «Lux», cu îmbrăcăminte textilă cu o formă a de fotolii, rezemător pentru cap, rac țul, în funcție și de opțiunea asupra a de radio, va fi bineînțeles mai mare de tipului standard. Dar — v-o spun din p recentă experiență — merită!

Mai răsfoindu-mi bloc-notes-ul, mai s nindu-mi în minte, mai cu ajutorul lui Si ță̂uanu, mă apropii încet-încet de fi cestui reportaj. Să nu uit însă nici scur pe la turnătorie, unde în afara unei ga perete pe nume «Turnătorul», gazet fel bine amplasată și bogată în materi mai avut prilejul să admir și noul p

cît de greu se face un autoturism

Nu este pentru prima oară cînd intru într-o unitate industrială, fie ea și de proporțiile întreprinderii de la Colibași. Dar, spre diferență de celelalte — unde se fac mai ales motoare, locomotive, agregate, nave, cazane și alte atîtea și atîtea motive de laudă a industriei românești — la Colibași se modelează un produs mult mai pe înțelesul și priceperea oamenilor de rînd, a nespecialiștilor, de fapt un «obiect» mereu prezent în viața noastră, mereu foarte aproape de noi, din ce în ce mai aproape de omul modern: *automobilul*. Am fost la banda de asamblare, la secția «motor», la turnătorie, la «segmenți», la tăblărie — ba chiar și prin birouri am intrat, am vorbit cu zeci de oameni, și aș mai fi umblat încă, dar însoțitorul meu, Silviu Mățăuanu a fost în stare să mă oprească, probabil numai atunci cînd obosise și el, doar cu o frază foarte scurtă, dar care a căzut între noi cu un sunet mai puternic decît zgomotul produs de uriașele compresoare care dintr-o mișcare dau formă unei capote întregi.

— *La Colibași, întreprinderea se întinde pe 140 de hectare și de obicei este necesară o zi întreagă de mers pe jos pentru a o vizita!*

Asta mă sperie de-a dreptul. Ne retragem într-un birou și încep să-mi revăd notele din carnet. Chiar așa rău, îmi zic, nu stăm. La secția de presaj, unul din șefii ei, inginerul Ion Iliescu, ne-a spus, privindu-ne prin lentilele cu multe dioptrii, o mulțime de lucruri extrem de interesante.

— *În secția noastră, prin profilul ei, se consumă foarte multă tablă* — îmi spunea Ion Iliescu. *Aproximativ 100 de tone pe zi. Socoteala e simplă: în fiecare automobil intră 500 kg de tablă ori 200 de mașini pe zi — care formează producția normală — exact 100 000 kg. Efectiv însă nu foloseam decît 70 la sută din această cantitate — este un lucru determinat de tehnologie — iar restul se arunca. Deci, numai 70 de tone de tablă se regăseau în mașini și 30 de tone erau pierderi. Prea mult, ne-am zis, și imediat ne-am propus îmbunătățirea coeficientului de utilizare a tablei. Și uite așa, am început să facem piesele mai mici din marginile rămase din ștanțarea foilor de tablă și din deșeurile produse de alte operații tehnologice. Și uite, tot așa, am ajuns să realizăm 20 de tone de tablă economie lunar, sau, pentru a fi mai plastic, asta înseamnă că vreo 40 de mașini se fac în fiecare lună din material economisit.*

Am aflat, tot prin gura inginerului Iliescu, că la secția presaj rămîn multe deșeuri: pîslă, aluminiu, tablă de oțel inoxidabilă, buret — adică deșeuri cu care fabrica de mașini nu are ce face, ele fiind aruncate fără nici un regret. Toate acestea, în cazul unei colaborări dublu interesate, ar face bani mulți prin prelucrare în cadrul unor mici întreprinderi de industrie locală. La fel și cu tabla de ambalaj, în care vin învelite foile speciale pentru caroseria mașinilor — asta înseamnă cam 600 kg de tablă excelentă pentru alte lucruri, dar care la uzina de la Colibași nu formează deocamdată decît stocurile pentru aruncat la gunoi!

Tot plimbîndu-mă pe la presaj, mi-aduc aminte, am văzut un autocamion de vreo 7 tone, staționat drept în mijlocul drumului. «Dar cu ăsta ce e?», am întrebat. «Deh, mi s-a răspuns, dar numai după ce am insistat ceva, *de multe ori e mai ușor să faci o piesă decît o hîrtie!*» La noile mele insistențe, Ion Iliescu mi-a răspuns, încercînd însă să mă convingă că «nu e cazul să scriu de așa ceva»:

— *Uzinele «Autobuzul» din București ne-au rugat, acum vreo trei săptămîni, să le facem niște piese și noi aveam disponibilități de producție în acea perioadă. Le-am făcut, iar de vreo două zile urma să le livrăm. A venit și camionul — e ăsta de aici, pe care îl vedeți gata încărcat. Din păcate, formele de «înțelegere oficială», dacă pot să-i spun așa, adică de comandă și angajament de livrare între întreprinderi, nu sînt încă gata!*

Trec la însemnările făcute la secția motor. Aici, inginerul Constantin Necula, șeful secției, a făcut o inovație la fel de simplă, dar care a adus numai pînă acum economii de 2 100 000 lei. Inovația se numește, tehnic, «Instalație pentru scos burghiuri și taroduri deteriorate în procesul tehnologic» și constă de fapt dintr-o mașină destul de simplă care reușește, prin scînteile electrice pe care le scoate, să fărîmițeze resturile de burghiuri și taroduri care, rupîndu-se, rămîn prinse în piese. «*Se strînseseră, acum cîteva luni, cînd mi-a venit ideea, vreo 1 200 de asemenea rebuturi* — îmi spunea Constantin Necula. *Erau acolo blocuri motor, arbori cotiți, volanți, colectori etc. și urmau toate să fie aruncate. Am început, împreună cu un electrician tînăr, pe nume Tudor Voicu, să facem mai întîi niște experiențe cu cutii de conserve. Apoi am făcut mașinuța — și a mers! Asta-i tot*».

Îmi aduc aminte, asta nu scrie în bloc-notes, că pe inginerul Gheorghe Copăescu, șeful sectorului de «pregătirea producției», n-am putut să-l conving să stea de vorbă cu noi decît după ce l-am amenințat că însuși directorul general al întreprinderii mă trimisese la el. Nu spun că omul n-ar fi vrut să fie amabil, dar nu avea nici măcar o clipă liberă, iar eu am văzut asta. În fine, după ce i-am promis că nu-l țin mai mult de vreo jumătate de oră (a fost, totuși, o oră încheiată), a început să-și cheme tot felul de ajutoare, ca într-un adevărat consiliu de război, și cu toții ne-au asaltat cu date. Cifre, informații, denumiri tehnologice, expresii uzuale cădeau asupra noastră, mai ales asupra mea, ca la un adevărat bombardament, sub care nu mai știi pe unde să te ascunzi. Inovații și raționalizări, îmbunătățiri în fabricație, consum de metal, tehnică nouă, asimilare-integrare, deficiențe la produsele furnizate de colaboratori — am fost «îndopat» cu de toate. Era, mă gîndeam, aproape o războunare! Acum, cu notele în față, am să încerc pe cît posibil să sintetizez.

«*S-ar fi făcut pași mai repezi în această direcție*, spunea Gheorghe Copăescu, *însă multe din protocoale nu au fost respectate. Pot da exemplul celui dintre ministerul chimiei și ministerul nostru, al construcției de mașini. Nu s-au respectat în acest fel toate datele reperelor produse de colaboratori, iar multe nici nu au fost trimise pentru omologare. Așa este reperul «corp planșe bord», care costă 70 de franci francezi pentru fiecare autovehicul. Ministerul Industriei Chimice ne-a promis livrarea încă din trimestrul III al anului 1973. Acum sîntem în 1974, dar am fost din nou amînați pentru luna mai 1975, și asta încă cu semnul întrebării! Asemenea procedee pot pune la un moment dat în pericol însăși producția în sine, pentru că — fiind prevăzută sporirea considerabilă a coeficientului de integrare — nu s-au mai alocat fonduri valutare. Pentru asimilarea internă a insonorizanților (produs din mastic și pîslă bituminată, care se in-*

de elaborare a fontei fără cupru și Acest procedeu, pus la punct de șeful d Mihai Ilie, Tudor Rada, Anghel Biță și t Gelu Lopotă, a fost realizat în veder drării în duritatea prescrisă de docum cu scopul asimilării unor repere ale 1300». L-am cunoscut în același timp Constantin Zbarcea, care a reușit n mult nici mai puțin — ni s-a precizat - schimbarea tehnologiei de fabricație l de presiune reper 211. 1 106. 267, lu care îl bănuiesc a fi într-adevăr ceva.

Cum s-ar spune... cam atît. Cer scu torilor dacă acum, după ce am întors filă scrisă a carnetului, nu am reușit să ficient de convingător. Poate voi reuș disculp argumentînd că aceste lucruri, c mai sus — deși nu reprezintă decît fra din munca grea, plină de abnegație, de zi a uriașului colectiv de la Colibași reprezenta situații-exemplu, cu capaci reproducere sau multiplicare de zeci sute de ori: în fiecare sector, fiecare compartiment, uneori chiar loc de m Întreprinderea de automobile Pitești. C că» a celor ce se întîmplă la Colibași a semnat, probabil, pagini întregi de zile în șir petrecute la fața locului, pe c de hectare ale uzinei! Dar, la sfîrșit, m-a extrem de mulțumit dacă cititorilor am să le sugerez măcar ideea de bază a reportaj: cît de greu se face o mașină, eforturi și chiar sacrificii, cu cîtă m sudoare se realizează și se perfecțione tomobilul românesc. Adică mașina as de obișnuită nouă, care a intrat deja c în banalul zilnic al străzii...

DUMITRU GRA

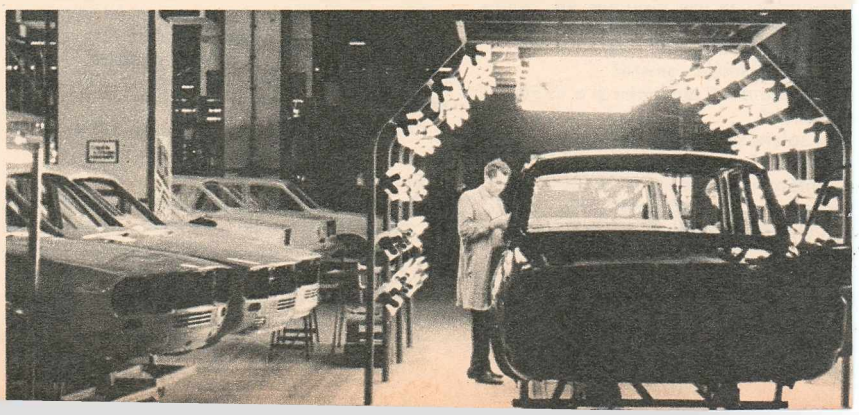

CA DE FOTBAL

zul steaua“

a antrenorului Teașcă la conducerea Steaua a creat, ca totdeauna, o curiozi- nsă. Cea mai bună dovadă în acest sens 50 000 de spectatori veniți la două me- echipei militare pe stadionul **Ghencea.** mulți cred că această afluență de public oriță mai ales frumuseții acestei arene ș numi-o **Bomboniera Bucureștiului,** ă prea este făcută cu gust și prea aduce proape pe spectator de jucător. Prin care s-a pornit, reputația de cea mai echipă din București a «**Rapidule-** ste serios amenințată, întrucît simpatia spectatorilor față de echipa **Steaua** ertiginos, din motive geografice și sen- e. Două cartiere noi își revendică drep- -i susține pe **roși-albaștri:** cartierele și Ghencea, vechi furnizoare de fotba- i, cartiere tot atît de renumite în pa- tru jocul cu balonul rotund ca și **Gran-** ă adăugați la toate acestea și prezența aveți imaginea unei furtuni ce s-a it încet, dar sigur, în jurul controver- soane.

înaintea începerii acestui campionat apt, antrenorul Teașcă a moștenit un e jucători destul de șubred și o și de- m într-o serie de articole. Din neferi- ce a urmat m-a confirmat pe deplin. ă seara, de pildă, pe la orele 17,30 îl m pe antrenorul Teașcă strîngîndu-și și părăsind clubul **Steaua.** Ne aflam de 2—0 pentru **Sportul Studențesc,** echipa **Steaua** începuse meciul, ca una, într-un ritm drăcesc, și ratase cel uă ocazii de gol, mari cît roata carului, are o bară (a patra văzută în București trei «realizate» în partida cu **Steagul** hipă ce putea pleca învinsă de pe **Ghen-** corul de 5—2 fără ca nimeni să fie sur- aceasta). Dar rezultatele ultime ale **Steaua** le cunoașteți mai bine ca mine: meci nul la Reșița, **draw** obținut de u largul concurs al arbitrului, a urmat cu **F.C. Constanța,** una dintre cele ormă echipe din campionatul nostru la față. Au urmat cîteva meciuri nule, inexplicabile, și trei înfrîngeri: un 0-1 cu **U.T.A.,** 0-2 cu Rapid și un 0-2 la cu **Petrolul (echipă care vine,** tînără, vigoare, pentru care bag mîna-n foc ipa de retrogradare). Într-un fel, rezul- uate în comparație cu jocurile lui **Di-** să zicem (echipă care joacă din ce în bătrînește, dar mai bine organizat în par unora lamentabile. Dac-aș aminti că echipa campioană a pierdut la Timi- ice șansă (teoretic vorbind) de a ajunge **Craiova** prin înfrîngerea în fața **Poli-**, atunci parcă înfrîngerea de la Ploiești i fi atît de ridiculizată de detractorii că. Cum spuneam, duminică la 17,30 ra ca și concediat; dar acest om ghinio- ut șansa unei conduceri de club, plină egere și de calm, precum și de faptul u, jucătorul cel mai șters cu care a evo- ipa **Steaua** în ultimele sale meciuri, că aminte ce mare jucător a fost. Și al **Waterloo** al lui Teașcă, dacă nu al pa- după socotelile noastre, sau al zecelea, itat. Cine a privit meciul și este, cît de arțial și-a reamintit extraordinara par- **eliștilor** din meciul cu **F.C. Constanța.** doua oară, în foarte puține săptămîni ătire, ne-am amintit de marele **team** ..-ului, atît era de derutant de nou jocul **aștrilor,** spre uimirea și a celor care, ostentativ, în spatele mesei presei, rohodul și al antrenorului și al puținilor nători, printre care declar că mă număr. în articolul trecut puțină răbdare pen- t năstrușnic antrenor care este judecat t după gesturile sale decît după reali- care le-a avut. Am să mă explic. Celor spun că **Steaua** ocupa locul IV la sfîr- ului, și că acum pendulează între treapta și X, le amintesc că 6 puncte îl despăr- ora aceea pe **militari** și de locul II și de nultim, dacă-mi aduc bine aminte. În uația-i cam aceeași și la ora de față, n capriciu al rezultatelor. Dar cu asta u să mă fac avocatul echipei militare. eva poate să-mi spună cînd a mai avut nevoie de jucători ca în ceasul de față, e silită să aducă, în plin campionat, o stîngă (foarte bună dealtfel) din divizia a jucat cu o extremă dreaptă mereu im- ă, fie Răducanu, fie Ion Ion, fie Tătaru că Pantea este în continuare indispo- mai bine de 6 săptămîni)? Cînd a mai **eaua** în trecut atîtea etape fără Dumi- pendat sau făcînd pe mortul în păpușoi călătorească cu avionul)? Cînd a mai **eaua** o atît de acută lipsă de portari: ovit, Iordache, bolnav de hepatită? În sfîrșit, mai întreb cînd s-a mai întîmplat ca Iordănescu, pus pe picioare atît de bine de către acest antrenor care a făcut din el, la ora de față, pe jucătorul nr. 1 al **naționalei,** să aibă ghinionul de a se îmbolnăvi de o misteri- oasă maladie care nu-i permite să joace mai mult de 45 de minute (vezi ultimele două meciuri)? La toate acestea aș mai adăuga lipsa foarte multor jucători ai **Stelei** de la pregătirea comună a echipei, din motive, să le zicem, obiective (che- mările la lot), care chemări am văzut noi cît sînt de potrivite. Pentru alte echipe care dau foarte puțini jucători echipei naționale, vacan- țele fortuite sînt binevenite, dar pentru un **unsprezece** care se pregătește să treacă de la un stil de joc la altul, cum se-ntîmplă cu **Steaua,** hiatusurile în pregătire sînt fatale. Una li se cîntă jucătorilor la club și alta la națională. De aici, o stupoare care se manifestă vădit în jocul deficitar observat mai ales la cei selecționați. Aș mai zice că stilul **om la om** pe care-l aplică **Steaua** de cîteva săptămîni creează, în special în apărare, adevărate drame. Sameș, Ciugarin, Smarandache, luați individual, pot fi foarte buni. Dar puși să lucreze sincron, se bîlbîie, se-ngînă și se creează mari breșe în fața porții pe unde jucătorii cu experiență pătrund și marchează fără nici un efort. Cît despre fundașii laterali, aici se pare că numai Cristache (cu toate defec- tele lui morale) a prins cel mai bine lecția Piti- cului. La calitățile pe care le are, acest om ar face o mare carieră dacă ar renunța la viața nesportivă. Nae Ionescu, greoi, cu 10 kg în plus, dar plin de bunăvoință, rezolvă și el ce poate. În ce-l privește pe Sătmăreanu, acesta este depășit din toate punctele de vedere și a rămas **oaia neagră** a apărării **Stelei.**

Totuși, de ce lumea se-nghesuie să vadă această echipă? Pentru că jocul ei a început să semene din ce în ce mai mult cu cel al echipelor mari din alte locuri. Aici, la **Steaua,** au dispărut pasa laterală și stopul. Mingea circulă cu o viteză formidabilă și celui din tribună îi place pentru că vede ceva nou. Detractorii lui Teașcă vin și ne pun în față rezultatele slabe obținute pînă acum. Foarte bine, spunem noi, **Steaua** se află în convalescență. Duminică, în disputa directă Angelo Niculescu—Teașcă (temporizarea îm- potriva jocului în adîncime) a cîștigat Piticul de o manieră entuziasmantă. Eu zic că-i prea devreme să credem că la **Steaua** totul merge pe roze. Dacă stăm și judecăm, ce bine i-ar fi prins lui Teașcă un Marcu și un Vigu, dați cu atîta ușurință de către nu știu cine, anul trecut, ca să nu mai amintesc cît i-ar trebui lui Teașcă un Dumitru (de la sfîrșitul anului trecut)! Sînt sigur că, odată terminat acest campionat, **mi- litarii** vor reuși să aducă din divizia B sau C o serie de jucători de tipul acestui Radu de la **Răsăritul Caracal** și nu niște figuranți de genul Agud, Amarandei și Szabados care, pe lîngă faptul că n-au talent, refuză și antrenamen- tele **tari,** urmînd să se-ntoarcă în anonimatul de unde-au venit.

Cel mai dureros din tot ce scriu aici a fost felul în care o anumită parte a presei mai ales și radioul, prin tovarășul Minoiu, a privit munca lui Teașcă la **Steaua.** Ziarul de specialitate se face a nu vedea și a nu înțelege nimic din cele de mai sus. O rea-credință pe care nu pot s-o mai suport m-a îndemnat să reiau această cro- nică pentru a mai opri o dată distrugerea unui om ce poate fi acuzat de orice în afară de faptul că este foarte priceput, muncitor și devotat clubului pe care-l servește. Are un singur mare păcat: vrea prea mult de la niște oameni învă- țați cu prea puțin. Dacă cineva îmi va spune vreodată că am greșit în cazul **Steaua,** îi dau voie să-mi facă demonstrația contrarie. Pînă atunci, eu merg pe barba lui Teașcă!

EUGEN BARBU ■

P.S. Ziaristul Ion Bocioacă ne-a furnizat ști- rea din P.S.-ul articolului trecut în care fără voia mea i-am calomniat pe portarul Coman de la Steaua și pe Olteanu de la Steagul roșu. Cer scuze celor doi pe această cale și regret lipsa de exactitate căreia i-am căzut victimă, a lui Ion Bocioacă; acesta ar trebui să știe că o informație furnizată de un ziarist altui ziarist trebuie să fie întotdeauna adevărată.

POȘTA SPORTURILOR

un velociped pe-un picior de plai

● *Halipli Justin, Buridava 3, Bîrlad.* Împărtă- șim bunele dumneavoastră gînduri despre arbi- trul Nicolae Rainea, reprezentantul nostru la Weltmeisterschaft. Portretul său, fiți sigur, va apărea în publicațiile campionatului. ● *Ion Hatos, antrenor de box, C.S. «Tractorul»-Brașov.* Amărăciunea bărbătească, neumbrită de subiec- tivism, cu care ne vorbiți despre victoria ne- omologată de arbitri — obținută de tînărul dumneavoastră elev Vasile Ionel în fața expe- rimentatului Amăzăroaie — vă onorează. Cît pri- vește afirmația că «Vasile Ion este gata oricînd și pe orice ring să reîntîlnească pe O. Amăză- roaie, pentru a demonstra că este nu numai tînăr, dar și bine pregătit și că merită să fie luat în vederea selecționerilor», mi se pare de-a dreptul romantică, precum o mănușă mușchetărească aruncată la picioarele adver- sarului. O va ridica acesta? ● *Bour Georgeta, Bărăganu — Brăila.* Nu ținem poze de fotba- liști. De cineaști nici atît. ● *Dinu Oprea, Tîrgu Jiu, Popescu Adrian, Ciupercenii Noi; Olah Adrian Olimpiu, Oradea; Gh. T. Buzianu, București; Gh. Pop, Baia Mare; Theodor Gherghian, Drobeta- Turnu Severin* și *mulți alții.* Cinstit: Nu mă simt capabil să conversez cu dumneavoastră despre reprezentativa de fotbal. Plutește în văzduh, în legătură cu aceasta, un asemenea aer lălîu, ne mîngîie asemenea curenți blînd- amenințători care ne invită «să avem răbdare», «să așteptăm să se închege», «să stăm în banca noastră», încît chiar asta facem. Abia dacă în- drăznim, din banca respectivă, să ridicăm două degete și să-ntrebăm: Dar dacă bietul nostru ochi de sufletist vede că n-are cine să-nchege, atunci ce facem, cît așteptăm? ● *V. Livezeanu, elev, Turnu Măgurele.* Prea multe incorectitu- dini gramaticale («a se citii», «zicese», «faceții», «Iea imortalizat» etc.), chiar și pentru un elev atît de mare. ● *V.S.L. Satu Mare.* Respectîn- du-vă dorința, vă semnăm cu inițiale intere- santa știre din baschetul sătmărean: Juniorul Ioan Uglai (format de profesorul Günter Mahller) de la Școala sportivă din localitate a înscris în 15 partide oficiale 743 de puncte (record: 114 puncte într-un singur meci), cu 31 mai multe decît toate punctele înscrise echipei sale de cei 15 adversari». Un Birtalan al baschetului. ● *Gheroiu Mihai, Petrila:* «Mul- țescu: jucător tînăr; dotat fizic, tehnic și inte- lectual (bun student la Electromecanică); om de bază al echipei de club; coordonator *care dă și goluri* (12 în acest campionat); Răducanu l-a îmbrățișat după ce a primit gol de la el; om integru, cumpătat, nu bea, nu fumează; își împarte timpul între sport, școală și fami- lie; este component al echipei naționale de tineret, dar eu cred că ar merita mai mult». Iar eu cred că e ferice de echipele care au ase- menea jucători și de jucătorul care și-a cîștigat asemenea suporteri ● *Olivius-Romulus-Dionisius Dragate, Hațeg, V. Alecsandri 12.* Vă dorim drum bun în călătoria prin țară pe bicicleta dumnea- voastră «confecționată din 7 biciclete vechi și uzate, scoase din circulație, din care a rezultat, după ce mi-am concentrat toate gîndurile iste- ției de mehanic, a opta bicicletă, nouă, modernă, elegantă, silențioasă, cu amortizoare telesco- pice pe față, două oglinzi retrovizoare și ghidon, far, dinam, sonerie, totul corespunzător nor- melor tehnice moderne de circulație pe meri- dianele lumii». Ne scrieți că ați luptat pe front pînă la 9 mai 1945, că ați fost apoi șofer pe di- ferite șantiere, că ați ieșit la pensie, că ați găsit în sfîrșit timp să vă construiți o bicicletă pe placul dumneavoastră și că prima etapă dintr-un șir de călătorii pe care ați vrea să culmine cu turul lumii ați hotărît să fie Hațeg— Sarmizegetusa... Iar noi, însoțindu-vă cu gîndul pe traseul către acest picior de plai, nu putem decît să vă invidiem pentru istețimea de mehanic și pentru tinerețe.

PETRE DRAGU ■

FOTBAL WELTMEISTERSCHAFT '74

Începem prezentarea grupei a IV-a a turneu- lui final cu:

ITALIA

Palmares la campionatele mondiale:

1934 = cîștigă titlul suprem învingînd Ce- hoslovacia cu 2-1, după prelungiri; 1938 = cîștigă al doilea titlu mondial învingînd Ungaria cu 4-2; 1950 = eliminată din primul tur; 1954 = eliminată în optimi după 1-4 cu Elve- ția; 1958 = învinsă în preliminarii de Irlanda de Nord; 1962 = eliminată în optimi după 0-0 cu R.F.G., 0-2 cu Chile și 3-2 cu Elveția; 1966 = eliminată în optimi după 2-0 cu Chile, 0-1 cu U.R.S.S. și 0-1 cu R.P.D. Coreeană!!! 1970 = vicecampioană mondială (1-4 cu Bra- zilia în finală).

După 40 de ani de la cîștigarea primului titlu suprem, Italia speră să egaleze performanța Braziliei, devenind triplă campioană mondială. Neînvinsă de la 13 mai 1972 (!), «Squadra azzura» a dominat fotbalul european în 1973, înregistrînd 7 victorii și un meci egal.

Antrenorul. Sexagenarul Feruccio Valcareggi, cel care i-a condus pe italieni în Mexic a men- ținut în lot pe Burgnich, Facchetti, Mazzola, Rivera și Riva deși toți au peste 30 de ani. Valcareggi, ca și Ramsey, îi apără pe eroii tre- cutului; dintre cei care au luat parte la «expe- diția mexicană», lipsesc doar Rosato, Domen- ghini și Prati.

Formația probabilă: Zoff («portarul care nu zîmbește») – Burgnich («libero», 34 ani) – Spinosi, Morini, Facchetti – Benetti, Capello, Rivera sau Mazzola (veșnica dilemă) – Chi- naglia, Anastasi, Riva.

Cum majoritatea specialiștilor indică echipa vest-germană drept cea mai autorizată pre- tendentă la titlul suprem, este bine să ne amin- tim că această formație nu a cîștigat nici un meci împotriva Italiei!

CRISTIAN ȚOPESCU ■

SĂPTĂMÎNA SPORTIVĂ

CROSUL TINERETULUI, un succes care do- vedește multe. Deplină reușită a ceea ce numim acțiune sportivă de masă, «Crosul Tineretului» ne-a demonstrat cîteva adevăruri greu de infir- mat: 1) Atunci cînd lucrează inteligent și cu tragere de inimă, tehnicienii de la C.N.E.F.S. care răspund de acest sector de activitate pot obține rezultate dorite și așteptate. 2) Succesul real al crosului este implicit o probă la «dosarul sportului de masă» în care, de obicei, vorbele (umflate), cifrele (umflate), rapoartele (umflate) înlocuiesc tocmai... sportul de masă. Iată că se poate să existe și activitate reală, ba chiar meri- torie, care promite, dar mai ales obligă.

DAȘCU, FIUL PIERDUT AL CRAIOVEI. Joi 2 mai ar fi putut să fie o zi decisivă pentru actua- lul campionat de fotbal — în timp ce Universi- tatea Craiova îl «pierdea» la Constanța, Dinamo îl «cîștiga» la Timișoara — golul lui Dumitrache dînd, în clipa înscrierii lui, impresia că are rolul macazului hotărîtor pentru viitorul titlu. Dar iată că un oltean pierdut pe plaiurile bănățene, craioveanul Dașcu, fost jucător la Universi- tatea (care l-a **dat**, ingrată și inconștientă), a învins aproape de unul singur concurenta fra- ților săi de sînge. Nu vrem să spunem vorbe mari, dar nu ne putem opri gîndul că o posibilă victorie finală a Craiovei ar purta la loc de cinste și semnătura fiului său pierdut, Dașcu.

O CURSĂ A MUNȚILOR OCOLIND MUN- ȚII (!), iată formidabila inovație a federației de ciclism care a urmărit, printre altele, pregătirea și verificarea sportivilor români în această com- petiție internă înaintea «Cursei Păcii». Munții au lipsit; cicliștii noștri s-au ilustrat printr-un cu totul remarcabil anonimat, să-i vedem, acum, în marea cursă internațională. Nu de alta, dar parcă auzim obiecția «băieții s-au păstrat pentru cursa cea mare». Să vedem cum s-au **păstrat?**

SATU MARE, REZERVOR CONTINUU DE FLORETE DE ARGINT. Perpetuînd o tradiție care ne uimește și ne stîrnește mereu admirația, Satu Mare continuă să producă în serie florete de argint, de tipul ultimului campion al țării, tînărul Adalbert Kuki, căruia mulți îi prevăd o carieră strălucită.

CAMPIOANA ȚĂRII LA RUGBY A FĂCUT UN NOU PAS GREȘIT. De data aceasta un rezultat egal (4—4) în compania modestei echipe Sportul studențesc. Dacă înfrîngerea suferită în fața grivițenilor ne-a surprins numai prin pro- porțiile usturătoare ale scorului, acest nou simptom de slăbiciune ne pune realmente pe gînduri. Ce nu merge, oare, la această echipă care pînă mai ieri cîștiga în serie?

DUMITRIU II, EXPULZAT PENTRU A DOUA OARĂ DIN GIULEȘTI. După ce Dan n-a fost reprimit la Rapid, e rîndul altui giuleștean din «11»-le de aur al Grantului să ia drumurile pro- vinciei (pribegiei), e vorba de Dumitriu II, pentru a doua oară jignit de funcționari care au toate șansele să ducă această echipă de rîpă. Am mai spus-o, scena cea de mare senzație ar fi ca Dan (F.C. Galați) și Dumitriu II (cu C.S. Rm. Vîlcea) să promoveze în divizia A, iar Rapid să retrogradeze! Atunci cred că am auzi și vestea că la Rapid și-a făcut cineva harakiri...

DERBIUL ÎN CÎTEVA IDEI. M-au impresionat în chip divers următoarele: 1) Închinăciunile cu care Dinu a abordat partida; se pare că au avut efect, de vreme ce Dinamo a cîștigat în ulti- mele 9 minute un joc care părea sortit să se termine cu un scor alb; 2) Ofsaidul imaginar dictat de arbitrul de centru Topan în minu- tul 8 (tușierul — corect — nu semnalizase ni- mic), cînd Oblemenco scăpase singur și existau toate șansele ca echipa oaspete să deschidă scorul; 3) Deși s-a prezentat ca o căruță fără cai (Marcu, Țarălungă), liderul a ținut onorabil piept campioanei, pe care ne așteptam s-o ve- dem mîncînd foc, dar care a vădit o anemie multilaterală surprinzătoare. 4) Cel mai... absent jucător de pe teren, golgeterul Bălan, tip de figurant care scapă pînă și tava din mînă.

În final, o bombă: deși avea drept de joc — hotărît în ziua meciului de Biroul federal — internaționalul Balaci n-a putut fi folosit, el fiind lăsat la Craiova în numele indolenței! (Sau al unei economii de 100 lei!). Chiar și suspen- dat, acest jucător tînăr trebuia adus la Bucu- rești *să trăiască meciul,* să se *călească* la focul unei partide care se anunța foarte dificilă (că n-a fost, e altă poveste) pentru colegii săi.

MARIUS POPESCU ■

RACUL

FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ DE AVANGARDĂ NR. 12

DE CE AȚI RÎS ASTĂZI?

Luchian VIVI, student la A.S.E.: azi în tramvai am auzit o anecdotă spusă de doi elevi.

«Doi pui în fața incubatoarelor. Unul întreabă pe celălalt: hai spune, mămica ta nu s-a defectat niciodată?»

UMOR INVOLUNTAR

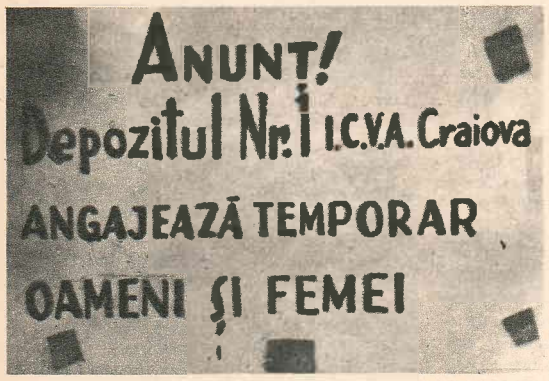

DUMINICĂ 21 aprilie, uitat în Moskvici 408 (județul Ialomița) rochie de seară din lame galben. Recompensă. 21 40 57.

(4798)

CRĂITĂ MÎNDRĂ

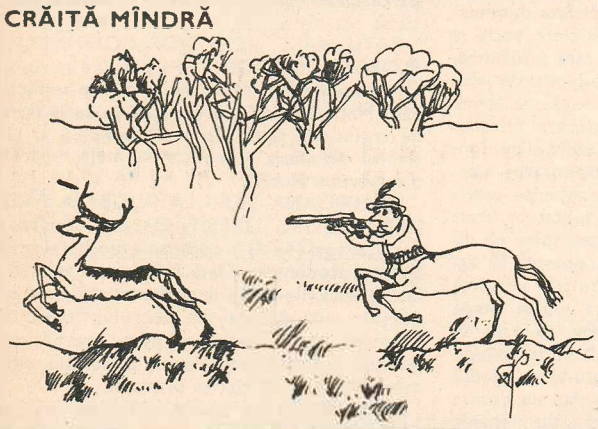

OCTAVIAN COVACI

REPLICI

de ARCADIE DONOS

Se purta atît de tandru cu soția încît odată cu întrebarea îi dicta și răspunsul.

Părîndu-i-se problema prea simplă, a complicat răspunsul.

Trebuie să fii foarte sănătos, dacă o duci cu atîtea boli.

Să ne veselim împreună și să ne întristăm separat, fiecare pentru celălalt.

DAN BUDICĂ

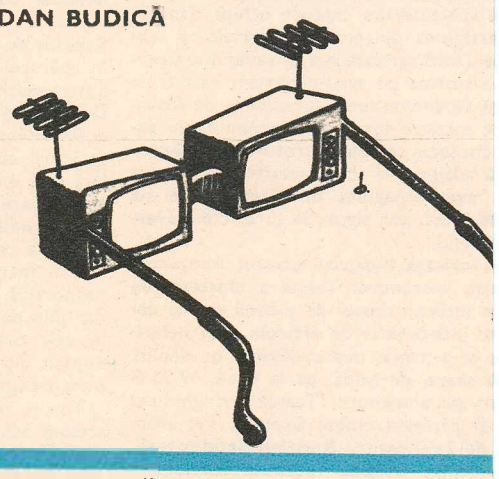

TRAIAN FURNEA

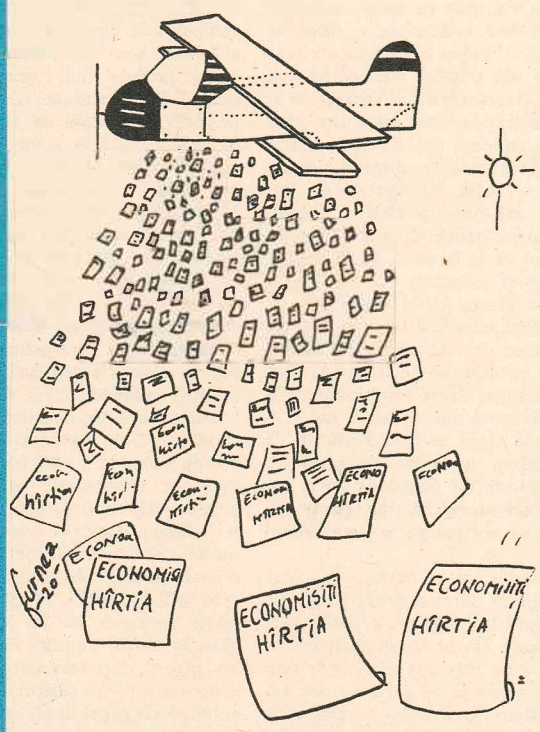

DAN IONITĂ

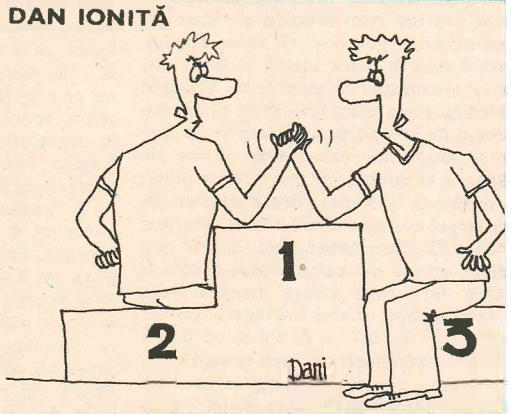

LEGENDĂ FĂRĂ DESEN

— Alo! Vă rog cu domnul William Shakespeare.
— Ce număr ați format, vă rog?

*

Garderobiera: V-am dat paltonul dumneavoastră?
Spectatorul: Nu. Mulțumesc.

*

După o licitație, fericitul cumpărător al unui papagal:
— Sper că vorbește bine, nu?
— Puteți fi sigur. El urca prețurile.

*

În pauza unui spectacol se întîlnesc doi critici în holul teatrului. Un[illegible] ei cască.
— Dă, da!, zise celălalt, mi-ai luat vorba din gură.

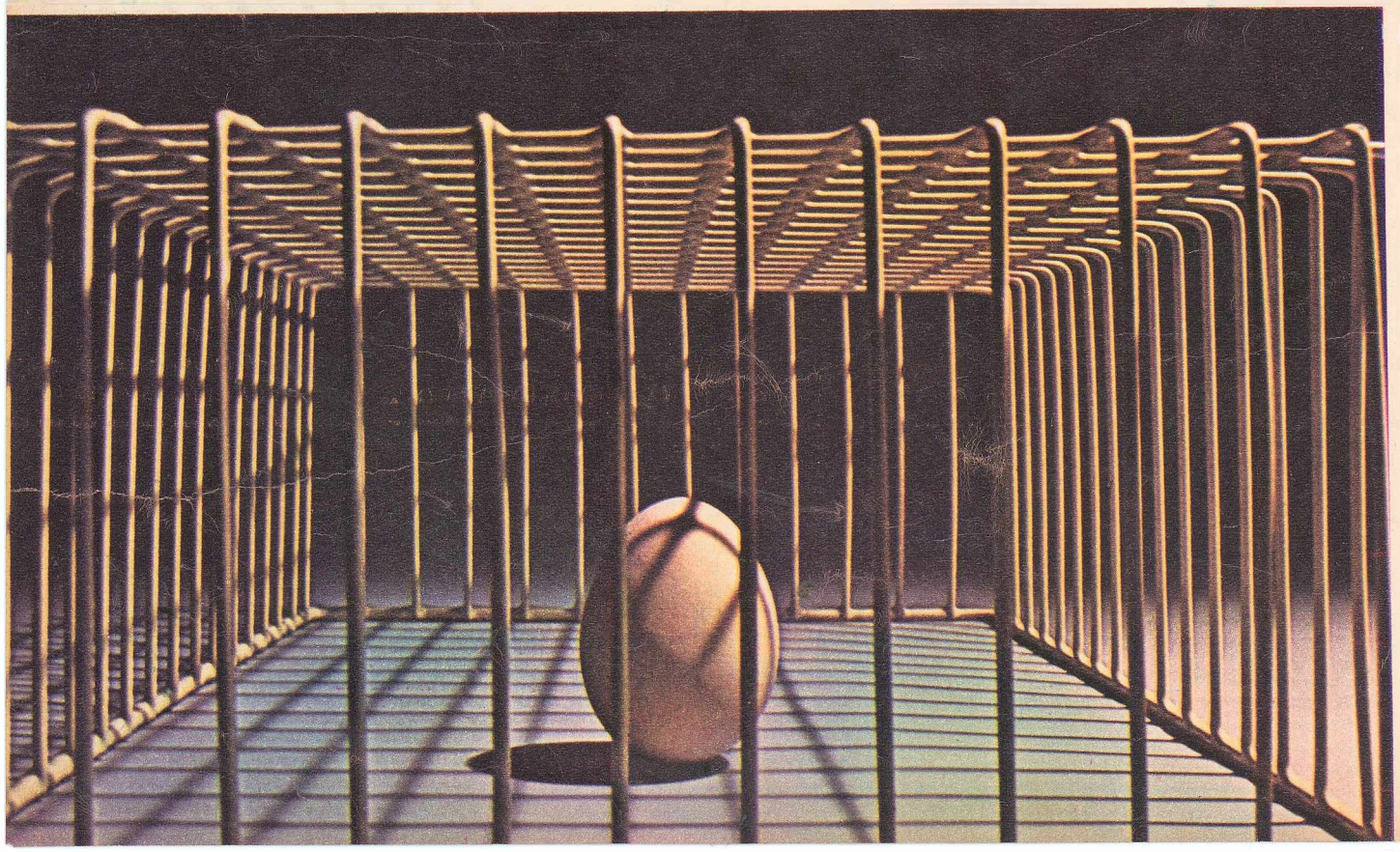

UMOR LA TRIBUNA[illegible]

— Inculpatul este susținut la noi[illegible] de Gheorghe Ioana, sub formă de p[illegible]

●

— Jur să spun tot adevărul și să nu [illegible] nimic decît ceea ce știu.

●

— Ce ne puteți spune despre sc[illegible] petrecut în restaurantul «Izvorul [illegible]
— Știu doar că pe inculpat l-a l[illegible] Hercules, după care Hercules ăsta s-[illegible] cu bocancii pe cap și abia l-am scăp[illegible] gura lumii. Numai așa l-am salvat [illegible] și eu un pumn cînd am ajuns la miliți[illegible] auzind ce a făcut și inculpatul am [illegible] tîmpiți și perplecși. Pe inculpat e[illegible] salvat că altfel se scula mort.

●

— Pîrîtul era alcoolic?
— Da domnule președinte. Era b[illegible] carieră.

●

Avocatul M.E. la un proces a t[illegible] astfel: «Noi vă precizăm că această [illegible] este porcul lui Ion Văduva».

Spicuiri din v[illegible] în curs de pr[illegible]
D-ALE TRIBUNAL[illegible]
de Tudor CRĂ[illegible]

văzut cu ochii mei icule extraterestre

după 25 de ani de cercetare și observații minuțioase, un biolog clujean încredințează „Flacării" aceste confesiuni halucinante

rcetător solitar al fenomenului O.Z.N. noastră a hotărît să-și facă publice . După mai bine de douăzeci și cinci - răstimp în care a fost nu o dată mar- or spectacole fantasmagorice — biolo- an Alexandru Sift se adresează redac- tre punîndu-ne la dispoziție rezultatul ților întreprinse, probele materiale de mărturii fotografice.

rea aventură a vieții mele — ne asigură a — a început încă din anii liceului. mijlocul verii lui 1953 cînd întîmplarea a, într-una din obișnuitele mele dru- duminică, să ajung spre miezul zilei nea unui crîng din apropierea Clujului. prilej am fost martorul și victima unei i cu totul și cu totul neobișnuite, inex- pentru mintea unui licean timid și vi- despre care n-am îndrăznit să vorbesc or persoane foarte apropiate.

p ce se apropia de un cot al pădurii — steşte astăzi Alexandru Sift — a zărit pe cer un corp bizar de consistența găre de ceață, lăptos, translucid și care sa cu viteză mică și la o înălțime de ativ 30 de metri pe direcția sud-vest. obiect s-a oprit deasupra pădurii și eva secunde a coborît lent, dispărînd șul copacilor.

reținut locul aterizării și, înarmat cu am purtat întotdeauna, de teama cîini- ănești) m-am apropiat de locul cu pri- mic. Straniul corp zburător dispăruse armec. Atunci am înaintat cu precauție ia unei tufe — locul «aterizării» — și s bastonul, tatonînd în dreapta și în tunci, de la o clipă la alta, am observat, rit, cum bastonul și brațul drept se zute. Apoi de îndată o boare umedă, rece, ceva nevăzut, inexplicabil a în- exercite o presiune puternică pe în- prafață a corpului meu, îndemnîndu-mă gîndu-mă) să mă retrag cîțiva pași. Am căldură puternică la picioare și apoi au început grețurile și vomismentele. t calea întoarsă și, fugind cît m-au ținut le, am ajuns acasă, iar a doua zi am fost nor senzații neobișnuite. Mi se părea sc paralel cu solul, că obiectele din jur ază, deci o suită de percepții false care unui consult medical au fost apreciate eranjamente psihice, rezultatul unui uternic cu implicații temporare asupra ui neuro-vegetativ.

um anii trec și totul se uită, chiar și dentul și mai apoi biologul Alexandru reluat de unul singur investigațiile, de data aceasta cu mijloace de cerce- ințifică, deopotrivă consultînd și vasta ă consacrată așa-numitelor obiecte zbu- neidentificate. Iată ce ni se povestește în continuare.

Din 1960 și pînă în prezent, presupusele corpuri volante și-au făcut apariția cu o mare frecvență în același perimetru teritorial. După aprecierile biologului clujean, teritoriul vizitat de obiectele zburătoare — aflat în apropierea comunei Baciu — însumează circa 40 de hectare. Ele survolează această zonă pe direcția E-V, au forme diferite, viteza de deplasare este relativ redusă, iar altitudinea zborului nu depășește cîteva sute de metri. În timpul evoluției — ne asigură interlocutorul nostru — ele au forma unui V al cărui vîrf se îndreaptă întotdeauna spre direcția vest. La viteze mari obiectele observate își măresc volumul, întreaga masă își estompează contururile și se înconjoară cu un halou, oferind imaginea unui obiect de consistență gelatinoasă. (interesant de remarcat că descrierea făcută de biologul Sift este foarte apropiată de observațiile unor martori oculari din diferite puncte ale globului și foarte asemănătoare cu cea comunicată de către un grup de școlari din Vălenii de Munte și pe care autorul acestor rînduri a reprodus-o în «Flacăra» din 9 martie 1974).

Alteori, continuă Alexandru Sift, ipoteticele obiecte zburătoare devin abia perceptibile. Ele amintesc vîrtejurile atmosferice, sau turbulențele calorice vizibile în zilele încinse de vară, dar, cu toate acestea, pe pelicula aparatului de filmat ele apar chiar și în această ipostază proeminent conturate, dezvăluindu-și forma și culoarea și sugerînd aceeași masă de consistență gelatinoasă. Zborul a fost urmărit și prin filtru de lumină polarizată și obiectele nu au dispărut.

La întrebarea noastră dacă «vehiculul extraterestru» ne vizitează singur sau apare însoțit și de alți confrați, biologul clujean mi-a încredințat următoarea observație:

— De cele mai multe ori V-ul volant sosește singur, dar cum vă spuneam, obiectele necunoscute nu îmbracă doar această formă. În mai multe rînduri am văzut și am fotografiat corpuri de formă sferică, luminoase, asemănătoare unor globuri incandescente sau, dimpotrivă, palide, fantomatice, greu vizibile. În 1965 a apărut deasupra pădurii un astfel de balon în formă de pară din care s-au desprins alte trei globuri transparente și apoi altele șapte mai mici. După cîteva secunde s-au făcut nevăzute.

— Ce dimensiuni au obiectele «identificate»?

— În timpul zborului a fost greu să fac o apreciere exactă. Le-am observat apoi de la distanțe extrem de diferite. Am efectuat totuși măsurători la locul de aterizare. Da, obiectele văzute de mine au **aterizat** și locul acesta constituie evident cea mai fenomenală constatare. Le-am urmărit în acele momente cînd obiectele, apropiindu-se de sol, își micșorau dimensiunile, își pierdeau conturul și se opacizau. Odată ajunse jos, ele luau o formă piramidală iar poziția de repaus era întotdeauna aceeași: vîrful îndreptat spre nord și baza spre sud. N-am îndrăznit să mă apropii de ele în acele clipe. Am vizitat locurile de aterizare a doua zi și am găsit în iarbă amprentele lăsate de vehiculul necunoscut. Am putut astfel constata că obiectul are formă triunghiulară: iarba tasată și arsă mi-a precizat acest lucru. Deci un corp cu laturile mari de 3,2 m și cu latura mică (baza) de 2,4 m. Înălțimea, deci distanța de la sol și pînă la suprafața superioară a obiectului, aproximativ 1,8 m. Vă rog să notați că iarba atacată nu s-a refăcut în următorii ani.

— Ați constatat perturbații radio sau deranjamente magnetice?

— Niciodată. N-a fost semnalată nici prezența radioactivității. Am făcut în schimb cîteva experiențe care mă determină să cred că straniile apariții sînt propulsate de energie nucleară Astfel, de mai multe ori, am ascuns sub iarbă filme fotografice pe care, în prealabil, le-am vîrît în niște cutii parafinate. După cîteva zile filmele s-au prezentat extrem de voalate. Am așezat apoi un alt sistem de «curse»: cutii cu semințe de brad, știut fiind faptul că acești germeni sînt extrem de sensibili la radiații (doza letală este de 600—900 unități roentgen). Am avut aceeași surpriză: o parte din semințe au fost puternic atacate. Dealtfel, lucrul acesta nu m-a mirat deosebit de mult din moment ce, în apropierea locurilor de aterizare, crengile arborilor și tufelor au apărut arse, de parcă cineva le-ar fi mîngîiat cu flacăra unui aparat de sudură. Nu e o poveste. Vă invit să le vedeți.

...Ceea ce am și făcut a doua zi. Împreună cu colaboratorul nostru Nicolae Savu, care a avut amabilitatea să mă însoțească în acest reportaj de vis, am vizitat «cosmodromul» din apropierea comunei Baciu unde am văzut cu propriii noștri ochi amprentele lăsate de «astronave» și mulțimea arborilor pîrjoliți de jetul radioactiv. Fenomene stranii, care vin să descifreze sau dimpotrivă să adîncească misterul așa-ziselor obiecte zburătoare neidentificate.

Deocamdată atît. După 25 de ani de observații asidue, perioadă în care, singur și aproape neștiut de nimeni, biologul Alexandru Sift a adunat un imens material documentar, a sosit momentul ca cercetarea straniilor fenomene să beneficieze de girul mai multor oameni de știință. Aceasta este dealtfel și dorința biologului Sift, acest veritabil pionier al cercetărilor ufologice din țara noastră. O dorință legitimă la care subscriem din toată inima.

LIVIU TIMBUS ■

ZECE ANI ÎN SLUJBA MAIESTĂȚII SALE, TENISUL ROMÂNESC (28)

ion și ilie au devenit prieteni

Imediat după meciul amical cu americanii, în care doar Ashe a reușit să facă un punct, bătîndu-l pe Ion, o nouă victorie în turul al doilea al Cupei Davis, în fața reprezentativei Greciei. Și Roland Garros-ul. Ilie este primul favorit, Ion al zecelea. Mai participă Smith, Santana, Ashe, Franulovici, Kodes, Richey. Primele tururi decurg normal. Ilie îi elimină pe francezul Proisy și pe australianul J. Fletcher. Ion pe Courcol și pe Di Mateo, iar Petre Mărmureanu pe australianul Keldie și pe vest-germanul Buding. Apoi Ion se califică în optimi de finală, bătîndu-l pe Battrick. Mărmureanu pierde la Goven, iar Richey îl învinge pe Ilie. Finala de dublu reeditează întîlnirea de la București între Țiriac—Năstase și Ashe—Pasarell. Și, în sfîrșit, după patru ani în care se clasase o dată pe locul II și de trei ori pe locul III, dublul nostru cîștigă unul dintre cele mai importante titluri ale întregii sale existențe.

La numai cîteva zile după marele succes de la Roland Garros, o înfrîngere dezolantă la Maribor, care ne spulberă speranțele într-un nou Challange Round. În condiții improprii desfășurării jocului, într-un vacarm infernal, presărat cu greșeli intenționate de arbitraj, Spear îl învinge surprinzător pe Ilie și Iugoslavia se califică mai departe. Și fiindcă după furtună vine și vreme bună, urmează un Wimbledon plin de bucurii. La simplu, Ilie trece trei tururi. La dublu, Țiriac și Năstase ajung în semifinală, unde pierd greu, în cinci seturi, contra lui Rosewall-Stolle. Iar la mixt, Ilie Năstase cîștigă primul său titlu, alături de Rosemarie Casals. Așadar, între marile victorii de la Roland Garros și Wimbledon, înfrîngerea de la Maribor. Înfrîngere a cărei revanșă Năstase și Țiriac și-o vor lua un an mai tîrziu, în același tur. După Wimbledon, seria succeselor continuă. La Atena, Năstase și Mărmureanu cîștigă fără dificultăți Balcaniada. La Washington, Țiriac îl bate pe Smith, iar Ilie pe Hewitt. La Cincinnatti înving în finală cea mai tare pereche din lume, Hewitt—McMillan. Și e rîndul lui Ion să realizeze o mare performanță, cîștigînd turneul de la München, luîndu-și, totodată, o strălucită revanșă în finală contra lui Pilici.

După München, la Hamburg, o nouă finală Năstase–Okker, cîștigată de olandez cu 3–1. În luna septembrie, ca de obicei, Forest-Hills-ul, dar băieții noștri joacă la Vasteras (Suedia) un turneu cu 4 jucători. Cîștigă Ion, cu trei victorii, și-l urmează Ilie, cu două. Urmează naționalele. În absența lui Ion, Năstase este de departe primul favorit. Finala contra lui Petre Mărmureanu începe cu un adevărat recital al campionului, dar la scorul de 6-1 și 2-1 Ilie alunecă și este nevoit să abandoneze. Mărmureanu se oferă să joace finala atunci cînd Ilie se va restabili. Organizatorii aplică însă regulamentul și Petre Mărmureanu cucerește primul său titlu de campion.

Spre sfîrșitul anului, Ion ocupă un merituos loc 2 în Cupa Dewar. Ilie se restabilește treptat și la Wembley joacă împreună cu Ion o splendidă finală de dublu contra lui Rosewall și Smith. Richey iese victorios în primul Grand-Prix și Smith învinge în turneul campionilor de la Tokio. Saltul lui Ilie în ierarhiile anului 1970 este uriaș. Revista vest-germană Kicker și cea engleză Lawn Tennis îl plasează pe locul 6 în clasamentul «Open» iar Lance Tingay, una din marile autorități în materie de tenis, face următoarea remarcă: «...Este un jucător bine clădit, atletic, elegant, unul din sportivii est-europeni prezenți în superclasa tenisului internațional. Dar toți aceștia se simt mai bine pe terenurile roșii cu zgură, singurul care pare a fi acasă pe orice suprafață de joc fiind numai «Nasty». Este un jucător al tuturor felurilor de terenuri. În Europa numai Tom Okker este atît de rapid. Nici unul nu este mai colorat în joc. Cînd face un retur spectaculos plonjînd pe gazon tribunele se ridică în picioare». În clasamentul întocmit de ziarul Sportul, Năstase este primul european și al patrulea din lume. Și pentru a doua oară consecutiv cel mai bun sportiv român al anului. După patru ani, Ion nu mai intră în primii zece, dar nu pentru mult timp. El va reveni în anii următori. Mărmureanu primește premiul Fair-play 1970, acordat de presa sportivă.

Ilie începe anul 1971 cu dreptul. Victorie la Omaha și în fața lui Richey, cîștigătorul Grand-Prix-ului. Săptămîna următoare, la Richmond, o nouă victorie, după o impresionantă suită: Pasarell, Gimeno, Newcombe, Ashe. Apoi două semifinale în turneul Vanderbilt și la Salisbury. La Macon, un meci Năstase-Țiriac, cine mai știe al cîtelea. Cîștigă Ilie 7-6; 6-1. Dar pierde apoi finala cu Franulovici pentru o singură minge, un retur formidabil al iugoslavului.

La Hampton, Ion începe să intre în mînă, eliminîndu-i pe spaniolul Orantes și pe brazilianul Koch. Și o nouă victorie a lui Ilie, care în semifinală își ia revanșa în fața lui Franulovici și în finală întrerupe seria celor cîtorva succese ale lui Graebner. Se fac clasamentele acestui început de an. Pe primul loc, la profesioniști, Laver, la amatori, Ilie Năstase.

La București, revista «Magazin» publică o scrisoare a lui Țiriac. O citesc pe nerăsuflate.

«...Acum e seară la New York... Pe masa camerei noastre de hotel, lumina lămpii cu abajur cade pe hîrtia cu antet... Năstase e culcat pe spate. Are ochii închiși, dar îmi dau seama că nu doarme. Privesc din nou filele albe de hîrtie mată: National Indoor Tennis Ltd.. Și hîrtia mă îndeamnă să scriu despre Ilie Năstase, care încearcă să doarmă, fără să izbutească.

...Despre Ilie Năstase s-a scris mult. Probabil că este cel mai cunoscut sportiv român. Rezultatele tenismenului Năstase au fost recunoscute cum nu se poate mai bine în marele event 1969-70 de «cel mai bun sportiv român». În afara granițelor țării noastre, el este, fără îndoială, figura cea mai cunoscută a sportului românesc. De ce Năstase și nu Iolanda Balaș sau Aurel Vernescu, de pildă? Pentru simplul motiv că aproape toate jocurile lui Năstase sînt televizate la Paris, în Hawaii, la Stockholm sau în Honolulu; pentru că, în fiecare zi, un mare număr de ziare din lumea întreagă îi menționează numele, indiferent dacă a cîștigat sau dacă a pierdut; pentru că, în fiecare seară, la posturile de radio ale Tenisului, noul «imperiu în care soarele nu apune niciodată», toți crainicii rostesc numele lui «Nasty».

Nu vreau să fac biografia lui Năstase și nici să-i prezint palmaresul. Doresc numai să vi-l prezint pe Ilie așa cum este el și sper ca această indiscreție să nu-l supere.

...Se împlinesc șase ani de cînd, timp de aproape 11 luni pe an, împart cu Năstase terenul de tenis, camera de hotel, masa de prînz sau cea de seară. Și astfel am ajuns să-l cunosc pe Năstase mult mai bine decît se cunoaște el pe sine. Așa stînd lucrurile, sper să nu vi se pară curios faptul că Ilie Năstase, cel care, greșind o minge, aruncă racheta în slăvile cerului sau se ceartă cu arbitrul, este una dintre cele mai timide făpturi din cîte am avut prilejul să cunosc vreodată... În același timp însă, el este omul pe care umorul nu-l părăsește niciodată mai mult de cinci minute. Dacă pierde un joc mare, chiar și după ce a avut, să zicem, două match-ball-uri, înfrîngerea îl afectează doar cîteva clipe. Cînd învinge și este asaltat de ziariști, reporteri radio sau tele (și asta se întîmplă de ani de zile), Ilie e mereu speriat, iar răspunsurile lui sînt de o modestie pe care nu o poate bănui nimeni din cei care îl văd jucînd.

Sezonul a început, după cum bine știți. În cîteva zile, Ilie a bătut aproape toată crema tenisului mondial: Richey, Gimeno, Pasarell, Newcombe, Ashe. «New York Times» din 11 februarie spune că, privind în ansamblu, Năstase este astăzi singurul rival al lui Rod Laver. Dealtfel, el este jucătorul după care profesioniștii aruncă lasso-ul în fiecare săptămînă, pentru a-l face să semneze un contract.

Cînd, la Richmond, a trecut greu de Pasarell (5-7, 7-5, 7-5), mi-a mărturisit că e mulțumit că nu a pierdut în primul tur. I-am dat toate argumentele pentru a-l convinge că poate cîștiga concursul, în ciuda prezenței lui Newcombe, Rosewall, Ashe. A rîs cu poftă. După ce, în semifinală, l-a învins pe Newcombe, care, înainte de joc, îi promisese o «lecție de tenis» (nu au fost și nici nu pot fi buni prieteni), i-a strîns mîna și mi-a spus că nu-i prea merge jocul, că e prea lent... În sfîrșit, după ce a cîștigat acest mare concurs open, mi-a șoptit la ureche că a fost «un mare norocos»...

Ilie Năstase este de o modestie pe care nu am întîlnit-o la nici unul din sportivii de talia lui (poate, doar, Rosewall). Astăzi, la noi acasă, popularitatea lui Dinu sau Răducanu e mai mare, dar, în afara țării, Năstase nu are rival.

Sosind în S.U.A., am telefonat unor prieteni din Los Angeles, gîndindu-mă să le fac o surpriză. Dar nu am apucat bine să pronunț «Alo», că am și auzit în receptor: «Ce mai faci, Ion?» Foarte mirat, i-am întrebat cum de și-au dat seama că sînt eu. Răspunsul a fost simplu: «Ieri seara, la TV, l-am văzut pe Ilie jucînd cu Newcombe, și știam că sînteți împreună» (De la Richmond la Los Angeles sînt 5 000 de kilometri).

...Cred că Ilie a adormit. Va trebui să trag storurile. Reclamele luminoase clipesc enervant. Am să trec în vestibul, ca să citesc ziarele. Sper să vă scriu din nou, cît de curînd...»

Nu mai am nici un dubiu, Ion și Ilie au devenit prieteni. După Hampton băieții vin la București și din nou nu reușesc să schimb o vorbă cu ei. Vine și Mărmureanu, care cîștigase mai toate turneele în India. Apoi Ilie și Ion pleacă pe Coasta de Azur, iar Petre în Israel. La Nisa, pe lista favoriților, francezii îl preferă pe Kodes lui Năstase. Dar Ilie pune lucrurile la punct învingîndu-l în semifinală pe Orantes și în finală (3-0) pe Kodes. Năstase și Țiriac cîștigă finala de dublu în fața francezilor Barthes și Jauffret. Istoria se repetă la Monte Carlo, unde Ilie este plasat de data aceasta pe locul celui de-al treilea favorit după Okker și Taylor. Ion pierde în semifinală, dar cîștigă împreună cu Ilie dublul.

În timp ce Ilie și Ion adună victorii pe Coasta de Azur, la București se simte apropierea Cupei Davis. Particip la una din ședințele biroului federal. La un moment dat, colonelul Petrache, vicepreședintele federației, spune: «Așa cum probabil bănuiți, astăzi trebuie să rezolvăm și problema numirii căpitanului de echipă pentru Cupa Davis. Înainte de a trece la discuții, vă rog să-mi permiteți să spun cîteva cuvinte. Ultima oară, cînd băieții, respectiv Ion și Ilie, au fost la București, eu am discutat cu ei și problema căpitanului de echipă. Iar ei m-au lăsat să înțeleg că-l preferă pe profesorul Ștefan Georgescu». Am fost numit căpitan de echipă fără nici o obiecțiune. Am privit fețele celor care cu cîțiva ani înainte votau schimbarea mea și care acum erau total de acord cu numirea. M-am gîndit la perioada care trecuse și nu m-am găsit schimbat. Nu eram nici mai bun, nici mai priceput, nici mai autoritar. Redeveneam antrenorul și căpitanul echipei, dar nu-mi era indiferent cum și, după terminarea ședinței, l-am mai întrebat o dată pe colonelul Petrache cum stau lucrurile. «Exact cum am spus în ședință. Băieții doresc ca tu să fii căpitan de echipă. Ei cred că împreună puteți face treabă bună. Iar noi îți urăm succes.»

Așadar, nu băieții ceruseră schimbarea mea, ei nu aveau nimic cu mine. Și poate de aceea mulți dintre cei care au luat cuvîntul la ședință vorbeau ca și cum ar scăpa de obsesia unei nedreptăți care apăsa și umerii lor.

Am ajuns acasă și am povestit totul nevestei mele, căreia tot nu-i venea să creadă.

— Cum adică? Ești convins că băieții sînt de acord?

— Cel puțin așa mi-a spus colonelul Petrache, și la urma urmei nici motive să cred altfel nu am.

— Și cînd ar urma să aibă loc primul meci?

— Peste vreo două săptămîni. De ce?

— Să-ți dau costumul la curățat și să-ți cumpăr un pulovăr nou... **ȘTEFAN GEORGESCU** ■

(Va urma)

LUPTA CU NECUNOSCUTUL (15)

marele furt din calea victoriei

Dificultățile în acțiunea de identificare a hoțului de bijuterii decurgeau și din împrejurarea nefavorabilă că în evidențele de cazier nu figura vreun infractor care să mai fi folosit un asemenea procedeu.

În pofida faptului că lupta împotriva infracțiunilor respective nu intra în atribuțiile brigăzii noastre, nu ne mai puteam retrage din jocul în care singuri intrasem. Din păcate, toate investigațiile în mediile și locurile ce puteau servi drept piață de desfacere a produsului infracțiunilor n-au dat rezultate, D.B. manifestînd o deosebită prudență, știind să reziste tentațiilor de a vinde prea curînd bijuteriile furate, ori de a face cheltuieli neraționale.

În dorința de a ieși din încurcătură, am hotărît ca împreună cu Ion Olteanu, Adrian Horăscu și șeful grupei speciale să restudiem locul faptelor, discutînd cu acest prilej și cu victimele. Dacă încăperea în care se săvîrșise primul furt nu ne-a oferit nici un indiciu, în schimb discuția cu reclamanta a scos la lumină un amănunt aparent lipsit de valoare, care însă pentru noi avea să fie foarte important. Anume, întrebînd păgubașa dacă simțise vreun miros neobișnuit în momentul observării furtului, ea ne-a relatat că percepuse în acel moment mirosul specific al coloniei «Tabac».

De ce pusesem o astfel de întrebare? Investigațiile noastre fuseseră extinse, urmărind identificarea vreunei familii pe care infractorul ar fi găsit-o acasă cu prilejul primei faze a tatonării prin procedeul «la întrebare». În final, a fost descoperită o martoră care fusese întrebată de către un necunoscut despre o altă familie. Or, descrierea semnalmentelor — chiar incompletă — ne-a ajutat la limitarea cercului de bănuiți, fiind favorizați și de împrejurarea că puțini dintre aceștia aveau — așa cum observase martora — constituție astenică și statură mică.

În plus, numai D.B., care fusese în ancheta noastră de mai multe ori, avea o ținută îngrijită — o altă observație a martorei — și folosea consecvent colonia «Tabac».

D.B. era cunoscut prin preferința lui pentru obiecte de valoare mare și volum mic, ușor de transportat în caz de retragere precipitată. Absolvise cîteva clase de liceu, era inteligent și deosebit de refractar la anchetă. Întrucît relatarea primei martore privind mirosul de colonie a fost ulterior susținută și printr-o altă depoziție, ne-am format convingerea că nu vom greși dacă îl vom aresta pe D.B., ceea ce am și făcut. În mod paradoxal, măsura de prudență luată de infractor, în sensul de a nu vinde, o bună perioadă de timp, din bijuteriile furate, s-a întors împotriva lui, deoarece astfel am reușit să recuperăm toate valorile și să restabilim pentru fiecare caz proveniența, înapoindu-le păgubașilor.

În timpul anchetei D.B. a făcut mărturisiri complete, determinat fiind de valoarea probatorie a corpurilor delicte. Timp îndelungat, el a reflectat asupra greșelilor pe care le-a comis, el, atît de mîndru de ingeniozitatea regizărilor sale! Ne-a mărturisit temerea ce l-a obsedat și anume că vom identifica persoana care i-a deschis ușa prin surprindere, fără a mai avea posibilitatea s-o evite. Singurul amănunt la care nu s-a gîndit a fost însă... colonia pe care o folosea cu consecvență. O dată mai mult s-a dovedit justețea zicalei: orice naș își are nașul.

Episodul poate servi și azi gospodinelor care, puse într-o împrejurare similară, ar trebui să rețină semnalmentele suspectului pentru a putea servi ulterior drept indiciu organelor de miliție.

...Primăvara anului 1949. Casiera Agenției de voiaj din Calea Victoriei sesizează lipsa unei însemnate sume de bani și pe loc cade victima unui șoc psihic. Furtul se consumase într-un interval de numai circa 60 de secunde: abia se umblase la banii așezați pe unul din rafturile în spatele ghișeului și... au și dispărut.

Alarma a determinat blocarea ieșirilor, iar panica inerentă a întrerupt pentru un timp activitatea, cei din conducerea agenției încercînd să desfășoare o așa-zisă primă cercetare pînă la sosirea organelor de miliție, scontînd că autorul va fi rapid descoperit tocmai ca urmare a operativității lor.

Deși polițiști cu experiența a patru ani de activitate, noi debutam, de data aceasta, ca ofițeri ai miliției proaspăt înființate. Am început ancheta conducînd o echipă din care făceau parte Adrian Horăscu și Constantin Stoicescu, colegi cu deosebite calități moral-profesionale.

Misiunea noastră era destul de dificilă, pentru că găsiserăm, «sechestrați» de-a valma în localul agenției, funcționari superiori, femei însărcinate, bătrîni cu diferite afecțiuni cardiovasculare etc. Unii solicitau percheziția corporală cu prioritate în raport cu... mersul trenurilor.

Pentru noi, cazul prezenta caracteristici nemaiîntîlnite; în plus, trebuia să acționăm cu rapiditate și, în același timp, după un judicios plan. Tot în decurs de 60 de secunde, retrași într-un birou, am analizat și hotărît ad-hoc cum să acționăm și care să fie succesiunea operațiunilor. În primul rînd urma să eliberăm persoanele sechestrate în mod oarecum abuziv. Deși «abuzul» nu-l făcuserăm noi, nu aveam dreptul să profităm de această împrejurare sau s-o prelungim, fie chiar și pentru cîteva minute.

După un tur de orizont și o rapidă dar meticuloasă trecere în revistă a persoanelor în cauză, am procedat la ridicarea restricțiilor, toți cetățenii recăpătîndu-și libertatea.

Această hotărîre, culmea, fusese luată fără efectuarea percheziționărilor corporale, renunțînd chiar și la elementara măsură a legitimărilor! Procedeul nostru a reflectat o formă civilizată de ment, nelipsit însă de o doză de risc. N însă pe aprecierea că autorul nu s-ar mai cei sechestrați, pe care îi înlăturaseră goria suspecților printr-o rapidă trie criteriilor fizionomice. Amintesc că int tră echipă era formată din buni cunos fractorilor din Capitală.

În numai cinci minute au dispărut agitația din rîndul salariaților. În sa acum liniștea, iar noi deveniseram ținta salariaților și a celorlalți curioși. Da, am Sentimentul de teamă că ne-ar fi scăp în cazul cînd acesta ar fi fost un infrac sau străin, deci de nerecunoscut de cât echipei noastre, era anihilat de simțul profesionale, de satisfacția resimțită puși în situația neplăcută de a perchez gitima o masă de oameni nevinovați.

În cea de-a doua fază a cercetărilor doar unele discuții cu două femei însărcir o verificare completă, cunoscînd că, fractori versați se foloseau de gravide to ele ieșeau cu ușurință din sfera suspici în cursul aceleiași zile au fost verificați, cret, anumiți salariați pentru a se dete ale antecedente penale. Concomitent și asupra recidiviștilor cu moduri de acț asemănătoare. Timp de zece zile s-au dosarele de cazier ale vechilor infractor rau prin holurile băncilor, schimbînd servieta depunătorului în timp ce aces pleta cuvenitul formular. În finalul ace col se înscria scena cînd victima, care depună banii la ghișeul respectiv, scot vieta infractorului pachețele pline cu

În ciuda acțiunilor întreprinse în medi nu se întrezăreau șansele rezolvării care devenise cunoscut în Capitală.

Lipsa totală a urmelor materiale faptei, loc ce fusese frecventat de nu diferite persoane, ne-a obligat să recu rificarea prostituatelor în compania că puneam că va fi tentat infractorul să din banii furați. Nu după mult timp sc cînd eram în măsură să raportăm șefilc ne apropiam de rezolvarea cazului. În misem știrea că fosta concubină a lui infractor de talie internațională care Italia încă din anul 1946 — ar fi primit 200 000 lei în bancnote noi, «comisic probabil, un infractor italian anume so rești pentru a opera aici nestingherit, fiind de miliția noastră.

Se contura ipoteza că ambii infractori un «pact de alianță», fiecare operînd în lalt — unde nu putea fi recunoscut cu obligîndu-se însă să ajute cu bani familia său, în moneda țării respective.

Fiind vorba de un infractor de talie nală părea puțin probabil că-l vom pr grant delict. Oricum, pentru urmărire sare semnalmentele care puteau facilit «portretului vorbit».

În ziua următoare am obținut noi da nerea ipotezei că autorul furtului din toriei era tocmai **străinul**. În adevăr, se stabilească cu rigurozitate ziua în c mînaseră banii concubinei lui L.P. În rezultatului acestei verificări, resimțe puternice. Dacă s-ar fi dovedit că neci predat banii **înaintea** săvîrșirii marel Calea Victoriei, s-ar fi năruit frumoasa ș noastră ipoteză. Ne-ar fi plăcut ca evenimentelor să fie însă alta, ca actul tropie» față de femeie să se fi consumat dar numai **după** data furtului din Cale

În cele din urmă, investigațiile au con bilitatea primei ipoteze, iar pentru c suplimentară a fost interogată și concu torului, care a declarat că înmînarea b avut loc la o dată **ulterioară** marelui fu anchetam. Deci, toate bune... Cu toate noastre, n-a fost însă posibil să aflăm nu noscutului și a trebuit să ne mulțumi semnalmente despre autenticitatea că puteam pronunța. Totodată, martora a odată cu înmînarea banilor, străinul nu o altă explicație în afara aceleia că ajut trimis din Italia.

La percheziția domiciliară au fost găsi fii, scrisori și vederi din conținutul căr că L.P. era cunoscut la Roma ca... om și filantrop; făcuse donații pentru un azi și un institut de cercetări! Așadar, se jurul lui L.P. lațul se strîngea tot mai

În continuarea anchetei, reținînd și ip descrieri sincere a semnalmentelor necu am încercat să exploatăm acest portret, și pe casieră. Mai precis, am rugat-o să tească fizionomia persoanelor pe care le- în imediata ei apropiere cîteva secun comiterii furtului. În timp ce făcea efortu reconstitui secvențele critice, colega ei aminteasca despre prezența unui bărbat apropierea ghișeului. Ea a evidențiat și aparent minor, și anume faptul că bărb noscut pusese mîna pe capul unui copil.

— Care copil? — am întrebat noi.

— Acela care admira reclamele co vecinătatea rafturilor.

Despre acest fapt nu avuseserăm cu pistă cu totul nouă se deschidea în fa

DUMITRU CEA și LIONEL NI

: țărani (10)

taică, zise moșul, puteam, dar de, ea de bețiv, nu știi dumneata cum e iv, ce-i trece prin cap aia spune.
i, zice ăsta, Dumitru, să faci dum- cum te învăț eu, adică dacă te mai ım te sui pe tarabă să strigi ceva «Așa fac taică, că pe mine nu mă a, dacă e mai bine așa, așa strig». ai bine», a mai zis Dumitru și salut. drumul acasă.
colectivizarea cum a fost?, întrebă Pătru cel scurt, pe care povestea mo- Olteț nu-l mai putea reține într-un moment cînd Năiță nu reușea să facă clară povestea cu colectivizarea.
colectivizarea, oftă Năiță obosit, a , țăranii, ar cam fi cazul să începem ctivizăm.
u să te înscrii primul, interveni și căruia i se stinsese de mult trabucul acăn. Tu să te înscrii primul și noi însă tu să te înscrii pe pămîntul tău neu de ți l-am dat. Năiță se uită la el de ceea ce spunea ca și cînd el i-ar pe toți că s-a și înscris și a și plecat construiască socialismul.
nu vorbeam, domnule, cu omul, nu i-i vorbesc în vorbă?
rbeai tu în vorbă. dar să vezi că el de ce-ați vorbit, nu ți-am spus eu că Difuzor exact în chestia asta?
ă, vorbi și muierea lui, i-ai spus tu lui ăsta că te înscrii?
dracu' să mă înscriu, domnule, se ăiță. Unde să mă înscriu, mai bine meni să bea, nu vezi că stau cu ceașca nimeni dintre ei nu mai avea chef feriră toți cu aceeași ipocrită smere- vitația lui Năiță, care se văzu astfel și pună singur țuică și să bea două

ă plecară destul de repede, strîngîn- erele pe ei și încheindu-le la niște ari cu cheutori necusute. Petrecerea e și erau triști ca și cînd atunci ar fi ce aflaseră deși ei tocmai de-aceea a Năiță, afară de Pătru care încă nu nic, pentru că la urechile lor ajunsese lăiță s-ar fi înțeles la raion cu primul să facă colectivizarea și acum chiar îl la acest raion ca să facă și la ei colhoz. insoarea se potolise, era parcă mai or le era cald pentru că stătuseră lîngă ăuseră țuică, ieșeau aburi cînd răsu- flau și se înșirară unul după altul pe o potecă imaginară, căci zăpada acoperise totul și nu se mai vedea nici urmă de drum. Năiță îi condusese cu o lampă în mînă pînă la poartă apoi se întorsese în casă și se dezbrăcase de haină și de un jerseu de lînă și se așezase cu picioarele la gura sobei. N-avea somn, avea mintea limpede ca dimineața și se uita cum dorm copiii lui, șase, unul lîngă altul, ultimul lîngă sobă fiind Vasilică. Acesta pusese palmele împreunate sub obraz și parcă nici nu răsufla. Femeia se apropie de pat și trase peste toți șase o pătură subțirică de lînă flocoasă.

— Tu nu te culci?, îl întrebă ea pe Năiță.

— Nu, zise Năiță, nu mi-e somn.

— Te gîndești cum să te înscrii în colectivizare?

Năiță nu-i răspunse însă și ea își făcu dugoasă de lucru pe lîngă o masă pe care tot așeza, și iar așeza și pe urmă schimba ce așezase, o strachină cu niște pere coapte și date cu miere.

Cîntară cocoșii, era miezul nopții, liniștea se lăsa peste ei ca niște gheare de uliu și le pătrundea în gît și le tăia răsuflarea. Năiță se ridică și bău niște apă dintr-o vadră de brad pusă lîngă fereastră.

— ...mama lui, înjură Vasilică prin somn, pui eu mîna pe el că boul ăsta eu l-am crescut, și eu l-am adăpat și eu l-am învățat la jug.

— Lasă că-l înscrie tac-to la colectivizare, îi răspunse mamă-sa șoptit, trăgînd pătura și mai mult peste el căci se dezvelise. Dar nici atunci Năiță nu-i răspunse și într-un tîrziu se culcară și ei, el la capătul dinspre fereastră al patului, ea la picioarele copiilor cocîrjată pe o margine de scîndură de pe care fugise cerga și simțea cum îi intră os prin os. Era însă pe de o parte fericită că e cu copiii ei, toți șase și toți șase sînt sănătoși, dar pe de altă parte în sufletul ei pătrunsese frica și se strîngea lîngă picioarele copiilor de parcă pe aceștia urma să-i pască o mare nenorocire. Ofta în somn și Năiță o auzi pînă tîrziu, în noapte, oftînd însă nu o întrebă nimic.

Dimineața ea se sculă pe întuneric și întemeie focul și puse pe plita mică a sobei de mămăligă și o ulcică cu fasole o vîrî în gura sobei, iar cînd se sculară toți ea luă de după ușă măsuța cu trei picioare, o rostogoli pînă în mijlocul încăperii și răsturnă pe ea mămăliga fierbinte. Nu vorbeau nici unul, nici copiii între ei nu vorbeau, erau toți încruntați, și fiecare își luă scăunelul și se așeză lîngă măsuță trăgînd pe nări, pe furiș, aburul fierbinte și gustos al mămăligii. Ava fiecare în mînă cîte o lingură de lemn și o tot freca cu palma și o tot ștergea. Nu îndrăznea însă nici unul să se atingă de mămăligă fiindcă Năiță încă nu se așezase la masă, ieșise pe sală și își făcea de lucru nu se știa cu ce. Femeia veni apoi cu o strachină adîncă și răsturnă ulcica cu fasole în ea și iar se ridicară aburi fierbinți, dar nimeni nu se atinse nici de fasole. Pe plită sfîrîia o tigaie și în mijlocul ei se prăjea un ou cu un gălbenuș ca un ban sîngeriu. Cînd se prăji bine și marginea albușului se roși și ea, femeia luă tigaia și o puse și pe aceasta pe masă. Atunci intră și Năiță și Vasilică nu mai răbdă.

— Hai, mă, tată, că se răcește.

Dar nu întinse lingura nici spre mămăligă, nici spre fasole, nici spre oul prăjit din tigaie.

Năiță se așeză și el pe un scăunel și cînd femeia se rezemă de sobă ostenită de trebăluiala iute, se uită la ea, fără să-i zică nimic, numai așa ca să se vadă că s-a uitat și că n-a uitat-o apoi dădu să se închine. Vasilică nu fu însă atent la gestul lui Năiță și simțind că frate-său din dreapta îl împinge încet ca să apuce el mai înainte cu lingura în strachina cu fasole, se răsti la el. Stăi mă, n-ai mai avea ce mînca. și Năiță rămase cu mîna dusă la frunte. Nu se mai închinară, Năiță atinse cu buza lingurii marginea străchinii și ștergînd-o apoi cu grijă gustă nițel din ea. Cu stînga făcea mototol o bucată de mămăligă. În clipa aceea șase linguri se întîlniră în strachină și șase guri se deschiseră odată fericite. Năiță însă nu mai mînca fasole. Cu boțul de mămăligă desfăcea tacticos pielița de pe gălbenușul însîngerat al oului.

Oul era pentru el, untura pentru ceilalți și nimeni nu făcea altceva decît să urmărească hipnotizat cum se mînjea mămăliga din mîna lui Năiță cu gălbenușul de ou.

— Apă ai?, întrebă Năiță femeia care îi urmărea rezemată de sobă.

În curte se auzi cîinele dîndu-se rău ca la un om strain și nemaivăzut de el. Femeia sări la fereastră. Se lumina încet și tot încet începuse să ningă din nou.

CAPITOLUL V

valea cu pietrele

— Oameni buni — zise Craina, răspunzînd se pare unei întrebări puse de nevasta lui Năiță Lucian care ieșise în pridvor și gonise cîinele iar Năiță avu o tresărire căci glasul îi părea cunoscut. Era un glas de om căruia îi lipsea ceva din ceea ce nu trebuie să-i lipsească unui bărbat. Un glas uscat și subțiratic, cum au unele văduve cînd trec de cincizeci de ani dar tot le mai dă în gînd cîte ceva și se uită la copilandri la horă cu baticul la gură.

— Ăsta — zicea Pătru cel scurt — seamănă la glas cu Veta lui Haralambie din pripor, aia de semăna și cu maimuța noastră. Vorbește ca Veta, nițel pe nas și parcă îi curge mereu ceva din gură că mereu se șterge cu o batistă, de unde mama dracului o fi luat-o că dacă te uiți mai bine la el e clar că nu s-a încălțat cu bocanci de mai mult de un an-doi.

— Om și el, năcăjit — zicea Dumitru lui Dincă — ce să-i faci, crezi că de bine a plecat el de unde dracu'o fi plecat ca să vie primar aici, la noi, la Cornu Caprei?

— Da — dar e al dracului de felul lui, nu se arată amărît, omul amărît mai dă și el bună ziua, mai întreabă de sănătate, nu trece ca vulpea cu botul în pămînt pe după gard și cu ochi furioși prin casele oamenilor. Nu era chiar atît de rău cum credeau ei, care îl socoteau venetic și pus pe capul lor să-i iscodească și să-i jumulească la cote, însă nițică dreptate aveau și ei fiindcă acest Craina nu-i privea cu încredere și chiar nu avea încredere în ei, așa fusese și el învățat, să nu aibă mare încredere, căci țăranul e șovăitor, nu se poate pune cine știe ce bază pe el atîta timp cît el este proprietar, oricît de mic proprietar ar fi, mentalitatea tot aia este. Fusese, în urmă cu numai doi ani, lucrător la o moară cu valțuri, undeva prin Lunca Dunării, în acele locuri mirifice pentru țăranii de aici de la poalele Măgurii pentru care raiul se confunda cu ceea ce ei numeau «La vale», adică acele locuri nemaipomenite unde cîmpul nu se mai termină și unde porumbul crește pînă la cer, iar grîul e ca aurul. Și ori de cîte ori povesteau ei ceva care să arate că sînt umblați spuneau că au fost cu carul «La vale».

— Am plecat odată — zicea Năiță Lucian — cu carul «La vale» și m-am dus pînă dincolo de Corabia și eram eu și cu Pătru ăsta cel scurt — că el și zicea — Unde dracu' ne mai ducem Năiță, că se termină pămîntul și atunci eu, care eram și cam făcut, am zis: — Mă Petre, am ambiție să văd și eu Dunărea, să mă uit la ea. Și ne-am dus, domnule, pînă la Dunăre, în marginea ei, am dejugat lîngă o moară cu valțuri unde slujea unul țigănos, unul Craina.

— Ăsta de e primar la noi, te pomenești?, întrebaseră oamenii în Mat unde povestea Năiță.

— Ăsta — zicea Năiță — ăsta de e acum primar la noi și atunci am vorbit eu cu el prima dată, însă cine putea să știe că ajunge el, tocmai de la Corabia, primar la noi?

— Și tot așa al dracului era? — întrebă cineva — din cei de față.

DINU SĂRARU ■

(Va urma)

EELE ALIMENTAȚIEI PUBLICE (4)

n welles. bucur, . chivu. ence harvey. ntat, ion chivu

tombrie 1967, restaurantul *Botoșani* intră uă etapă a condiției sale: mandatariatul. ru că își propun o fantezie cît mai bo- repertoriul aprovizionării, preparării și rații Chivu vor să se lipsească de orice mprovizații» în ceea ce privește legali- uror actelor întreprinse în unitate. Cu nte, personalul Botoșanilor devine din nent unul format din certitudini. «I-am pe toți cei care urmau să încaseze bani. mulă de organizare a unității putea oferi iar eu cu Nicu vroiam să fim asigurați surprizelor. In afara celor care lucrau sau a personalului auxiliar am început oameni pe care îi cunoșteam: Nicu Dănilă, Dobre, cumnata Niculina, Roșioară, Ani- ivu și Gheorghe Dănilă.

ii, în vremea aceea, realiza o medie de vînzare pe zi, în timp ce pesimiștii breslei la gura sobei (citește în localurile cenușii gătoare) «falimentul» celor doi «intruși». xistă o părere comună a celor care au Botoșani în perioada aceea ea este ur- : «Am învățat de la Nicu Chivu lucrul important. Să-i respectăm pe clienți». o și făceam, îmi spune Ion Chivu, clienții tratat niciodată ca pe niște chelneri, ci te prieteni. Și ne-am bucurat în vremea prețuirea unor clienți de seamă. Nu numai , ci și ca buni consumatori, pricepuți, Oameni de la care am învățat foarte ulți ne-au dat rețete de mare rafinament, nța lor în restaurant ne-a ajutat să ridicăm normelor de civilizație pe care le instaura- ea dimineața la ora 10, aveau n-aveau a masa numărul 2 se-ntîlneau scriitorii. nul nostru Ștefan Bănulescu, Constan- ță, Pop Simion, Fănuș Neagu, Vlad Mușa- lecu Ivan Ghilia, Traian Iancu petreceau i ore de discuții amicale. Șuetele lor fă- ceau farmecul acelor începuturi de săptămînă. De lăudat, dac-aș vrea să mă laud, este și faptul că i-am cunoscut la Botoșani pe clienții Orson Welles ori Laurence Harvey. Stăteau acolo la mesele lor, între clienții noștri din Lizeanu, Drumul Taberei ori mai știu eu de unde. Laurence Harvey în cele patru luni petrecute în București a mîncat la noi. Ba îi trimiteam mîncare la platou și la hotel. Sînt și acestea satisfacții care nu se uită, cum n-o să pot uita noaptea în care împreună cu familiile Fred Ghenădescu și arhitect Grand am stat pînă dimineața la taclale timp în care șase oameni am băut un kilogram de vin! Vă spun toate acestea nu numai pentru că sînt niște amintiri plăcute, ci și pentru că, în afara faptului că Botoșanii reprezenta în acel timp un local în care oamenii puteau să se simtă bine, restaurantul condus de noi reînvia tradiția unor bune localuri în care se pot petrece și ore de spirit. Mîncarea bună, vinul bun pot constitui pretextul unor întîlniri de bună ținută. Așadar, cred că la Botoșani am reușit să demonstrăm că din client poți să-ți faci un prieten. Dealtfel, noi, Nicu și cu mine, nu concepem altfel relația noastră cu clienții decît astfel: să ne respectăm, să ne simțim bine, adică să colaborăm. Restaurantul ideal va fi acela în care, de comun acord, cel ce vine și cel care-l primește vor înlocui raportul anacronic și stînjenitor, client-chelner, cu altul mai potrivit, mai puțin crispant, mai propice unei întîlniri plăcute: gazdă-oaspete. Bineînțeles, gazda urmînd să fie partea care, prin știința de a ieși în întîmpinarea dorințelor oaspetelui, să transforme caracterul actual de «comandă» într-unul de «sugestie», să imprime întîlnirii un curs cordial și plăcut».

bucur — o retragere fără a face un pas înapoi

Într-o discuție cu reprezentanți ai Direcției generale comerciale, fraților Chivu li se propune preluarea Bucurului, marele restaurant care era în construcție («Citisem prin ziare despre noutățile arhitectonice pe care avea să le aducă Bucurul în peisajul restaurantelor bucureștene. Ne-am gîndit că vom avea posibilitatea să facem acolo lucruri extraordinare. Am primit. Nicu a fost angajat imediat, iar eu am mai lucrat două luni la *Budești*, după care am intrat în concediu. În iunie m-am prezentat la noul serviciu la Bucur» – Ion Chivu). («Bucurul a însemnat pentru mine cea mai tristă dar și cea mai mare experiență din activitate. Mi-am dat seama de-abia aici ce greșeli se fac în alimentația publică» – Nicu Chivu). («Cînd am sosit la Bucur am constatat consternat că restaurantul nu avea spații suficiente de depozitare și de preparare. Nimeni nu se gîndise că pentru un local cu aproximativ 3 000 de locuri era nevoie de multiple și adecvate astfel de spații». – Ion Chivu).

(«Scopul era construcția și nu asigurarea unor condiții bune de servire a clientului. Dar nici așa construcția nu era decît o hală imensă, nefuncțională și arbitrar împărțită în salon medieval, salon spaniol, salon brîncovenesc etc. Am întrebat la ce folosesc aceste saloane «diverse», în mobilarea cărora intraseră sume imense, dacă nu ai posibilitatea să asiguri pentru fiecare în parte alte mîncăruri. Era absolut ridicol să nu vezi cît de gratuit era totul. Adică să faci salon medieval în care să mănînci mici, ca și cei din salonul brîncovenesc? Adică să faci salon maur în care să primești comenzi pentru sarmale? Mi s-a spus că nu se mai putea face nimic și că nu m-oi fi pricepînd eu mai bine ca arhitecții. De parcă aceștia urmau să conducă restaurantul» – Nicu Chivu).

(«Venisem acolo cu niște idei mari. Din păcate, Bucurul a însemnat un adevărat cimitir al ideilor noastre. Ne gîndisem, de pildă, ca mașinile clienților să fie luate de un șofer al nostru care să le ducă la parcaj. Făcusem și costumul pentru acest om dar ideea a căzut din motive de neînțeles. Am stabilit că e bine ca, încă de la ușă, clienții să fie primiți de cineva care să facă oficiile de gazdă. Să-i însoțească la garderobă, să-i întrebe cam ce-ar dori să consume, să-i introducă în sală și să-i conducă la mese, să recomande clienților lucrurile deosebite ce se puteau prepara în ziua respectivă. Ne gîndisem că era bine ca persoana respectivă să cunoască și cîteva limbi străine, fiindcă Bucurul urma să constituie aproape un loc turistic. Din păcate nu am fost lăsați noi să alegem omul care urma să îndeplinească acest rol complicat.» – Ion Chivu).

(«La Bucur mi-am dat seama cît de mult depinde ceea ce vrei să faci de bătrînețea unor puncte ale regulamentelor. Iată: clientul nu vrea peștele prăjit ci fiert. Eu îi spun bucătarului dar el refuză să-mi execute comanda. După lege, el are dreptate. Dar tovarăși, diferența între coacere și fierbere nu există, ea este inventată de niște făcători de regulamente care nu știu că nu se pierde și nici nu se cîștigă nimic dacă fierbi sau prăjești peștele!» – Nicu Chivu).

(«Atîta vreme cît tu, șeful restaurantului, nu poți îndeplini o comandă care nu presupune săvîrșirea vreunei infracțiuni, șmecherii, cum vreți să-i spuneți, iar bucătarul te sfidează din spatele unor paragrafe bătrîne, nu poți face meserie. Adică nu-i poți satisface clientului dorințele cele mai neînsemnate. De exemplu, vechii noștri clienți de la Botoșani, veniți la Bucur pentru unele din preparatele noastre, au avut neplăcuta surpriză de a afla că aici, la Bucur, nu li se poate satisface comanda. Asta pentru că bucătarul ne spunea senin: «Așa ceva nu există. Unde scrie?» Am vrut să introducem și un grătar cu cărbune, căci toată lumea știe că altul este gustul grătarului preparat pe cărbune și altul cel al grătarului preparat la «noile minuni moderne». Bucătarul s-a dus la direcție și s-a plîns c-or să-l usture ochii iar direcția ne-a interzis introducerea grătarului cu cărbune» – Ion Chivu).

(«Greșeala cea mai mare a direcției a fost aceea că nu ne-a lăsat să ne alegem oamenii potriviți. Așa, teoretic, Bucurul era un insectar de mari vedete. Lucrau aici, Zidaru, Petricică, Gherman, Cristea, meșteri mari. Se duceau între ei discuții savante despre gastronomie dar în practică nu se făcea nimic. Hotărîri, dispoziții, regulamente, toate vechi, anacronice, făceau din acești oameni niște sclavi ai unor hîrtii și nu niște oameni care să-și facă meseria, adică să satisfacă onorabil cererile consumatorilor» – Nicu Chivu).

(«Într-un fel era normal să se ajungă în asemenea situație, cînd toată atenția fusese acordată aspectelor de suprafață, clădirii și mai puțin formării unui colectiv ca lumea. Personalul a intrat în muncă neinstruit, fără nici o pregătire. Ba mai mult, cu două zile înaintea deschiderii restaurantului personalul nu era stabilit în vreme ce Bucurului i se făcea în presă. la televiziune și radio o reclamă imensă. Cînd au năvălit clienții, pas de a face față. Și apropo de «față». Din 100 de oameni din personal, 70 erau de «față», adică nu cei care trebuiau să facă lucrurile de căpătîi» — Ion Chivu).

Nu știu cîți oameni din cei apropiați lui Nicu Chivu știu astăzi că după a doua zi de funcționare a Bucurului omul acesta s-a închis în birou pentru a se sinucide. Lucrurile însă s-au terminat mai puțin tragic. Prin înțelegerea unora din conducătorii direcției comerciale fraților Chivu li s-au aprobat, după 10 luni, adică la 17 iulie 1970, demisiile.

(«Nimeni din cei obligați să o facă nu se gîndea la viitorul restaurantului. Îi interesa doar «succesul» de moment. De la Bucur ne-am retras fără a face nici un pas înapoi în ceea ce privește concepția noastră despre ceea ce înseamnă o unitate de alimentație publică» – Nicu Chivu).

DORIN TUDORAN ■

(Va urma)

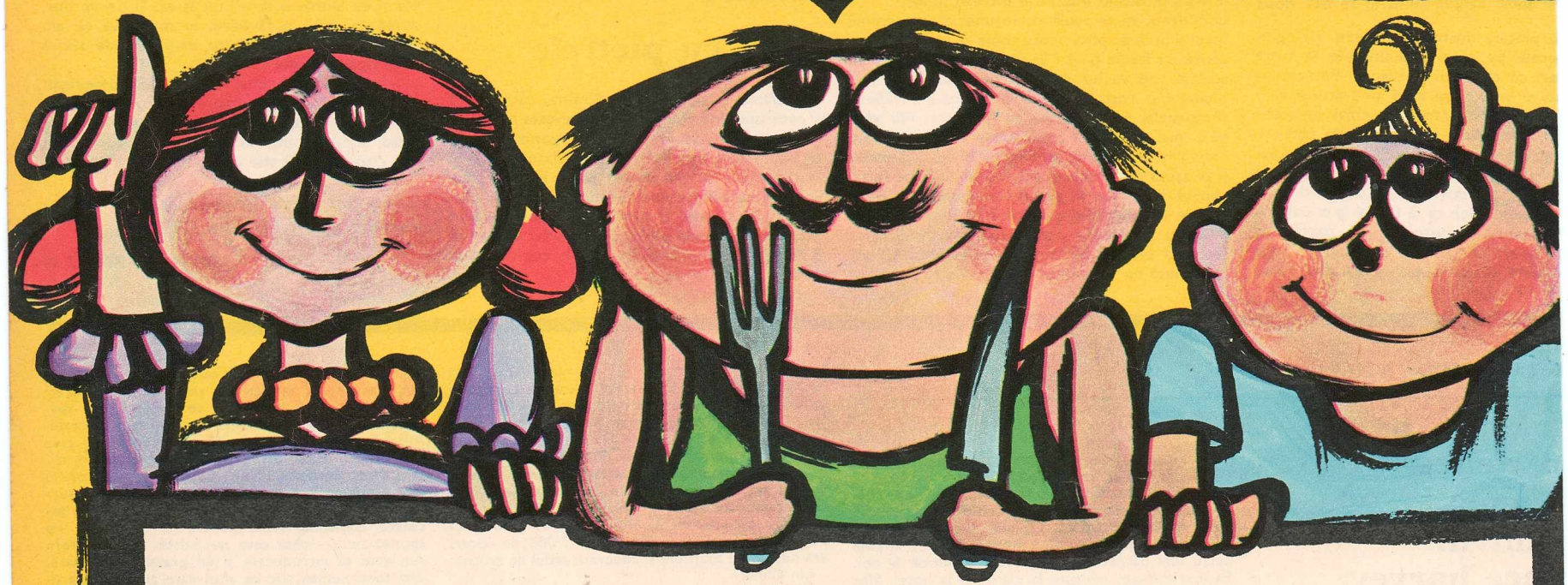

I.A.P.L. Cotroceni, sectorul 7, București a deschis localul familial «Tismana», str. Berzei nr. 2, București. Zilnic între orele 8—23, localul oferă următoarele specialități:

— caș proaspăt de oaie
— salată de crudități gorjenească
— gustare à la Tismana
— jambon afumat fiert în vin
— trandafiri de Gorj garni
— frigărui à la Tismana
— cotlet haiducesc cu cartofi țărănești
— păstrăvi la comandă

Rețineți mese la telefon 16 31 74

Aceeași întreprindere a deschis și braseria «Novaci» în cartierul Drumul Taberei, zilnic între orele 8—23.

d te uitai, duios, ochii mei albaștri, îi aveam, naștere, căprui

put să aflu despre mine lucruri ciu-
ate spun, surprinzătoare și noi. Dar,
a urma urmei, cine poate afirma că se
perfect pe sine însuși? Știm noi ce
s; știm ce sînt presimțirile, ce e tele-
chiar admițînd că știam despre mine
puțin, parcă prea erau ciudate cele
ntîmplau.

i a fost povestea cu nota de plată.
tras la o parte și mi-a șoptit la ureche
să merg la restaurant și să achit con-
ieri. Fiindcă nu prea înțelegeam de
să plătesc eu o anumită consumație
l, de cîte ori încercam să mă explic,
că ieri tocmai am... (asta nu mai tre-
șeful, adică ce am făcut), îmi spunea
și iertător: «Se mai întîmplă, dar să
t...», ba chiar s-a oferit să mă împru-
ni, așa că, fără să reușesc să mă explic,
furios. Ajuns la local, culmea, după
rezentat responsabilului, acesta mi-a
ctuos: «Ah! Dumneavoastră sînteți
procuror?» și mi-a întins o notă de
l de încărcată, precizînd: «Poftiți,
s că veți veni astăzi.» Aș fi vrut să
dar de față mai erau cîțiva angajați,
a de presupus rău platnic era peni-
plus, mi-a trecut prin minte că o fi
ia dintre colegii mei, așa că am plătit
at furios.

at peste șef într-o ședință și, arătîn-
de plată, am vrut să-l întreb de ce
o achit, dar m-a expediat cu un «Lasă,
e așa!»

aflat că de vreo două-trei ori am fost
re la fabrica de mezeluri unde, după
tratat cu tot felul de fripturi, la ple-
ai băgat în servietă cîte ceva, ca amin-
am încercat să-i explic colegului, care
atenția cu multă diplomație și pre-
nu e cazul să repet asemenea gesturi,
știu exact unde este fabrica aceea,
și el părintește pe umăr cu «Lasă,
ule, ești tînăr, se mai întîmplă...»
iba o mai fi și asta?, mă întrebam. Își
mine? Mă pun la încercare?»)

ezentat apoi cu o treabă la directorul
erii de transporturi. După ce i-am
legitimația, m-a tot măsurat, s-a
ine, la fotografie, iar la mine, iar la
ca și cum aș fi fost un marțian («Mi-au
ii că nu am mutră de procuror», îmi
n gînd), dar prea prelungea exami-
oi prea s-a codit pînă să-mi înmîneze
ute. La despărțire, parcă ar fi vrut
nă ceva, cumva discret, dar apoi a
Mai ciudat mi s-a părut faptul că
birou șeful mă și aștepta să primească
: «Mi-a telefonat directorul că mi-a
(«Bun!, mi-am spus. Are și directorul
ilă încredere în mine, de l-a și pre-
fonic pe șef că mi-a dat actele.»)

urmat scrisorile. În prima, o fată
că îi vine foarte greu să așeze acele
hîrtie, că a auzit despre mine că sînt
stins, înțelegător și drept («Ei bine,
s, cu asta sînt de acord!»), că nu știe
e îndrăzni să-mi ceară o întîlnire etc.
ște», îmi spuneam în gînd, dar cum,
plic nu era trecut decît numele mic,
deci cum era să îi răspund?

iteva zile, a doua scrisoare. Nela îmi
pentru amabilitatea de a-i fi oferit
ne cunoaștem («Dar, despre asta
i fi știut și eu!», mă gîndeam), îmi
a că dorința ei de a se apropia de mine
opul mărturisit, că spera că o înțeleg
ii ce te mai pot înțelege!», mă gîn-
trebuie să iert intenția ei, fiindcă
rtată dorința unei fete de a se jertfi,
scria fata — la început a venit numai
dorința de a face totul pentru scopul
că apoi a fost încercată de sentimen-
dictorii, că indiferent de faptul dacă
ea ajuta sau nu, întîlnirea cu mine nu
eta.

scrisoare era duioasă. Îmi vorbea
crederea în viață pe care i-am oferit-o,
ăcerea ce a avut-o în ceasurile petre-
eună, despre faptul că îmi este recu-
noscătoare, teribil de recunoscătoare, cum a
și dorit să își dovedească recunoștința.

A patra scrisoare era mai tristă și mai ciudată. Mă ruga să iert intenția ei inițială, dorința ei interesată care a îndemnat-o spre mine, indiferent ce se va întîmpla cu tatăl ei, ca să rămînă între noi numai acele sentimente care s-au născut ulterior, să o asigur că îi voi permite să păstreze toată viața senzația de liniște pe care i-au conferit-o cuvintele mele, sentimentul de seninătate pe care îl desprindea privind în ochii mei albaștri...

Aici m-am oprit și m-am uitat în oglindă. Ciudat! Așa cum îi știam de la naștere, ochii mei erau tot căprui!

Era prea de tot! Nu mai putea fi bănuiala unei glume a colegilor. Am citit scrisoarea pînă la capăt și am aflat ceva și mai interesant. Fata mă ruga să nu intru mîine ca procuror de ședință în procesul tatălui ei. Să uit adică faptul că mă rugase tocmai acest lucru, fiindcă e mai bine așa, să fie între noi numai sentimentele frumoase ce s-au născut ulterior.

(«Gata!, mi-am spus, trebuie să fac imediat un raport șefului. Un raport scris și înregistrat, să fie obligat să îl ia în serios!»)

Nici nu am început bine să scriu că a pătruns Bogdan cu militărosul său «Să trăiți!», și pocnet de călcîie, amintindu-mi că programasem pentru ora aceea o cercetare.

— Șezi, te rog, i-am spus. Vreau să îți povestesc ceva. Să nu rîzi, dar de la o vreme parcă trăiesc fenomene de dedublare. Te-am prevenit să nu rîzi! În timp ce am o vizită acasă, aflu că am consumat la restaurant; fac vizite la fabrica de mezeluri fără să știu măcar unde este clădirea acelei fabrici; în timp ce sînt cu tine după anchete aflu că farmec o fată duioasă și sensibilă, care găsește senzații bizare privind ochii mei albaștri, care, totuși, te rog să observi, sînt căprui... Ți-am spus să nu rîzi de mine și văd că mustăcești ca un motan!

— Iertați-mă... Să vedeți. Am aflat și noi că există cineva care se dă drept dumneavoastră și care face tot felul de năzbîtii, împrumută bani de la directorii de fabrici, promite sprijin în procese și altele de acest gen. Are și o legitimație de procuror.

— Cu numele meu?! Imposibil! Uite! A mea e la mine!

— O fi falsificat-o! Sînteți sigur că dublura dumneavoastră are ochi albaștri?

— Așa rezultă din scrisorile unei fete, dar, după cum bănuiești, tipul nu mi s-a prezentat. Oare de ce m-a ales tocmai pe mine?

— Explicabil. Sînteți procurorul cel mai puțin cunoscut după figură. S-a documentat omul înainte de...

— Așa, deci! Știai, și nu mi-ai spus nimic! Halal prieten!

— Știți, șeful ne-a ordonat să fim discreți.

— Aiurea! De cînd faci numai ceea ce îți spune șeful? Și apoi, de ce mă rog să fie secretă chestia asta tocmai față de mine, care, oricum, sînt primul prejudiciat?! Nu de numele meu se folosește escrocul, nu...

— Nu vă enervați. Tipul și-a făcut rost de o legitimație de procuror. De unde se poate presupune că a fost în stare să-și facă rost și de o armă. Or, nu e bine ca, furios că vă folosește numele în tot felul de chestii, să porniți în căutarea lui.

— Ce vorbești?! Să stau și să asist ca la teatru cum îmi murdărește numele în tot felul de...

— Lăsați-l în seama noastră! Vă promit că în trei zile...

— Care trei zile, căpitane?! Care trei zile?! Îți promit eu că mîine pun mîna pe el. Știu o fată care va veni la procesul tatălui ei, o să o oblig să mă ducă la el și vi-l aduc legat chiar dacă are în dotare mitraliere și tancuri ca bandiții din filmul acela românesc cu zece pușcături pe sfert de oră.

— Să fiu sincer, chiar astă-seară am întîlnire cu el.

— Întîlnire?! Vorbește clar, altfel îți torn în cap tot ibricul ăsta cu cafea și nu ai decît să mă reclami pentru huliganism!

— Am vorbit și eu așa... Cum ne dăm întîlnire noi, milițienii, cu infractorii... Dacă vine, chiar dacă o avea în dotare un tanc, tot vi-l servesc...

*

Țîrîitul telefonului m-a sculat din somn.

— Să trăiți, strigă Bogdan vesel. Pot să vă prezint pe cel de al doilea procuror Poenaru. Trimit mașina după dumneavoastră.

Era un tip înalt, cu ochi mari, albaștri. Nu arăta însă tocmai bine.

— Ce s-a întîmplat?, l-am întrebat pe Bogdan.

— Să vedeți. Chelnerii au fost preveniți că procurorul care a reținut masa prin telefon nu e procuror. Ca de obicei, tipul nu a plătit consumația, de aici discuții și altercație cu chelnerii. Noi îl așteptam la ieșirea din local și, așa cum arată, ni l-au furnizat chelnerii... Poftiți legitimația lui. E falsificată. Nu s-a documentat bine. A scris Ion Poenaru.

M-am dus spre tip cu mîna întinsă.

— Să mă prezint, i-am spus. Sînt procurorul Poenaru, Emil Poenaru.

A avut bunul-simț să nu îmi dea mîna și să rămînă cu privirile în pămînt.

— Nu te voi ancheta eu, i-am spus. E firesc. Aș avea motive să nu te simpatizez. Dar te rog să spui procurorului căreia îi vei da declarația tot ce ai făcut, așa, măcar să știu și eu ce ai «realizat» în contul meu...

Dimineața, înainte de începerea ședinței de judecată, mă învîrteam prin curtea tribunalului fumînd. Am văzut o fată frumușică, sfioasă, necăjită, îndreptîndu-se cu capul în pămînt spre sala de judecată. Am oprit-o.

— Sînteți domnișoara Nela?

A tresărit, m-a privit mirată, uitîndu-se curios la roba mea neagră, de procuror de ședință.

— O să vă spun ceva ciudat. Aproape de necrezut. Eu sînt procurorul Emil Poenaru...

— Dumneavoastră?...

— Da, eu! Văd că nu mă credeți. Să mă legitimez?

— Nu...

— Aveți dreptate. Poate un alt om, la rîndul lui, v-a arătat o legitimație cu același nume. Întrebați pe oricine din clădirea asta și va confirma cine sînt... Vă înțeleg și uimirea și tulburarea. Am doar o mică rugăminte. Să nu asistați la procesul tatălui dumneavoastră. Ar fi penibil pentru dînsul și trist pentru dumneavoastră. Îmi promiteți?

— Da...

— Vă promit și eu că voi fi cît se poate de cumpănit și de drept în rechizitoriul meu.

A năpădit-o plînsul cînd s-a smuls din fața mea și a plecat grăbită. **EMIL POENARU** ■

SCRISORI CU ADRESĂ

soarta vorbei

Cînd guvernul laburist a cerut renegocierea termenilor aderării Marii Britanii la Piața comună, ceilalți opt parteneri comunitari au făcut ochii mari, unii și-au mărturisit surpriza, alții dezacordul.

Renegociere? Solicitat să-și exprime părerea, ministrul de externe al Franței, Michel Jobert, a declarat că «acest cuvînt sună rău în franceză».

Și iată cum șeful diplomației franceze invită la o amplă investigație lingvistico-politică. Bănuiai, parcă, mai demult, dar acum descoperi cu adevărat că și cuvîntul **supranațional** sună rău în limba franceză, ca și cuvintele **integrare, concertare, atlantism;** pricepem că francezii se îneacă încercînd să pronunțe corect «**lidership**», așa cum unii americani devin furioși dacă-i inviți să rostească, fie și în șoaptă, **partenerism. Embargo petrolier** sună foarte rău în olandeză, iar **Fond comunitar de dezvoltare regională** este — în limba germană — insuportabil. **Etalon-aur** sună groaznic pe Wall Street, așa cum **devalorizare** sună rău în franceză, engleză, daneză, germană și chiar în dialectul flamand. **Balanță** sună rău în italiană, atît de rău încît guvernul de la Roma a întreprins măsuri de redresare a termenului atît de drastice, încît a făcut ca expresia «**comunitari, comunitari, dar fiecare pe cont propriu**» să sune rău în celelalte limbi vest-europene. **Piața comună** sună rău în engleza vorbită de americani, însă foarte frumos în germană, așa cum **Commonwealth** sună splendid în engleză, dar iritant în alte limbi vorbite la Bruxelles.

Se spune că în engleza vorbită la Washington **consultare obligatorie** ar suna minunat, că formula s-ar pronunța cu modulațiuni patetice, în timp ce în franceză ea ar suna echivoc și s-ar pronunța cu modulațiuni dramatice, nervozitate și reproș. Formula ar suna frumos și în germană — se spune — chiar dacă modulațiunea e cam guturală; se așteaptă experimente speciale pentru pronunția în olandeză și daneză.

Se pare însă că deosebiri atît de flagrante nu provin din diferențele lingvistice, din specificitatea și originalitatea limbilor respective, ci din mentalitatea vorbitorilor.

N-ar fi vorba, prin urmare, de **soarta vorbei**, cît de **povestea vorbei.**

Dar despre aceasta, în numărul viitor...

ION CARJE ■

CRONICA DE TREI SECUNDE

beethoveniană

Din tot ce-am citit în ultimele două zile, din tot ce-am auzit, din tot ce-am văzut, din toate cele care au solicitat în cavalcadă cele cinci simțuri ale mele, din fertilele ploi de primăvară de afară și dinăuntrul sufletului meu, din oazele și din grădinile suspendate prin care am trecut în galopul telexurilor și al știrilor externe, din tot ce-a bubuit bine și sănătos în imaginația mea străbătînd strîmtori spre mări care se deschideau în oceane și oceane care se închideau în golfuri — căci vă mărturisesc că mintea mea plecase prin lume să vadă cum se aniversează cei 150 de ani de la prima audiție a Simfoniei a IX-a, aceea cu oda sfîntă a bucuriei și a înfrățirii între popoare, la cea de a o suta aniversare, în 7 mai 1924, eu nefiind încă pe pămînt, părinții mei abia logodindu-se, închipuirea dîndu-mi bice sălbatice dar și vînturi prielnice ca să pot cuprinde mapamondul într-o singură privire, generoasă, fraternă, care detecta și fiecare tun în funcțiune dar și fiecare lăstun neintimidat de tun și mitralieră, fiecare speranță, fiecare fior, fiecare fiord ocrotitor, fiecare port dar și fiecare act ilogic și trist de port-armă, ah, am realizat o călătorie fastuoasă în jurul lumii, aflată la 150 de ani distanță de Simfonia a IX-a — din această cursă mai mult decît transoceanică,

eu unul, o declar curat și cu toată modestia, m-am întors cu o imagine care a valorat cît toată lumea din adîncul oceanelor și simfoniilor omenești, aceea relatată de reporterul de la «Le Monde», aflat la Lisabona în mulțimea frenetică de oameni care se masase în fața clădirii odioasei poliții a foștilor dictatori salazariști, în așteptarea eliberării din beciuri a nenumăraților deținuți, chinuiți acolo de ani și ani de zile. Martorul susține că a văzut bătrîni care închideau și deschideau ochii — atît: «închideau și deschideau ochii» — fiindcă nu le venea să creadă că acea clipă unică a libertății, e realitate, e adevăr, nu e vis, nu e nebunie. Și atunci închideau și deschideau ochii, lăsînd doar să le curgă lacrimi pe obraji.

I-am luat pe acești bătrîni în iahtul meu fratern, întorcîndu-mă beethovenian acasă, ancorînd la masa mea de lucru, însoțit de coruri, alămuri, valuri și sentimente tumultuoase.

RADU COSAȘU ■

furt fiasco

Cel mai mare furt de obiecte de artă din lume, semnalat în Anglia de presa occidentală acum circa trei săptămîni, s-a dovedit a fi fost o încercare nereușită a celor care l-au săvîrșit, întrucît ei n-au putut să valorifice tablourile furate. Pusă în alarmă, poliția din întreaga rețea a Scotland Yardului și din rețelele Interpolului a reușit să descopere toate cele 19 tablouri în districtul Cock din Irlanda. Poliția a dat peste ele într-o casă închiriată din localitatea Glandore, situată la circa 20 de kilometri depărtare de orașul Colonakily. Proprietarul celor 19 pînze, care valorau imensa sumă de opt milioane de lire sterline, s-a bucurat cu atît mai mult cu cît, după opt zile de la dispariție, aceste valoroase picturi de Goya, Franz Hals, Vermeer, Rubens și alții au fost readuse într-o stare perfectă în castelul său de lîngă Dublin, de unde au fost furate.

Poliția nu este însă mulțumită numai cu descoperirea și recuperarea tablourilor, ea continuă cercetările pentru a descoperi pe făptașii nenorocoși. Pînă în prezent nu au nici o pistă pe care să meargă spre cei care le-au furat cu excepția unei femei ce se crede doar că ar fi membră a bandei de tîlhari și că ea însăși ar fi participat la furt.

FLOREA ȚUIU ■

PERTA NOASTRĂ
rcașul» de Ion Jalea — fotografie
V. MOLDOVAN (medalion).
tinile», fotografie de Radu CON-
ANTINESCU

FLACĂRA — revistă săptămînală ilustrată a Consiliului National al FRONTULUI UNITĂȚII SOCIALISTE
București, Piața Scînteii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12, of. 33.
Telefon: 17 60 10. int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744.
Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41505

Prezentarea artistică:
MIRCEA FODOREANU ■

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Elie Carafoli, născut la 15 septembrie, 1901, în orașul Veria, lîngă Salonic, studii: școala primară românească în orașul natal; primele trei clase ale școlii comerciale a României din Salonic, cîteva luni la liceul românesc din Bitolia, apoi în țară, liceul «Gh. Lazăr» și «Mănăstirea Dealu». În 1919 începe școala politehnică din București; obține diploma de inginer în 1924. Continuă studiile la Sorbona, devine acolo licențiat și doctor în științele fizico-matematice. Lucrează la Institutul Aeronautic Saint-Cyr, în colaborare cu Albert Toussaint. Activează și la catedra de mecanica fluidelor, condusă de Paul Painlevé. În 1928 revine în patrie. Este numit conferențiar de aeronautică la Școala politehnică din București, inginer șef al Serviciului studii și construcții, apoi director la Industria Aeronautică Română din Brașov. Profesor provizoriu în 1931; profesor titular definitiv în 1933. Membru fondator al Academiei Republicii Populare Române, în 1948. Înființează și organizează Institutul de mecanică aplicată al Academiei (1949), din care avea să derive Institutul de mecanica fluidelor, apoi, recent, Institutul de mecanica fluidelor și construcții aerospațiale. Redactor responsabil al revistelor «Studii și cercetări de mecanică aplicată», «Revue roumaine des sciences techniques»,«Série mécanique appliquée». Membru al Academiei Internaționale de Astronautică; membru de onoare al Academiei Regale de Aeronautică din Londra; membru al Academiei de Științe din Toulouse și al altor academii străine; membru în Biroul executiv, vicepreședinte, apoi președinte al Federației Internaționale de Astronautică, membru în Consiliul Internațional al Științelor Aeronautice; președinte al Secției de Științe Tehnice a Academiei Republicii Socialiste România; profesor șef de catedră la Institutul politehnic București; director onorific al Institutului de mecanica fluidelor și construcții aerospațiale; președinte al Comisiei de Astronautică a Academiei. Premii, ordine, distincții: Premiul «Louis Bréguet» și Bourse d'Etudes «Guynemer» (1927-1928); «Médaille d'Honneur argent» (1928); Diploma «Paul Tissandier» a Federației Internaționale de Aeronautică (1956); «Médaille Argent» conferită de Société d'Encouragement pour la Recherche et l'Invention (1967); Medalia «Carl Friedrich Gauss» (1970), Medalionul «Apollo 11», decernat de NASA (1970); Premiul de stat clasa I; Ordinul Muncii clasa I; Om de știință emerit; Ordinul Meritul Științific clasa I; Ordinul Steaua Republicii Socialiste România clasa II; Medalia Jubiliară «A 50-a Aniversare a Partidului Comunist Român». Peste 150 de lucrări, precum și un mare număr de articole cultural-științifice. Tratate și monografii (în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, chineză): «Aerodinamica subsonică», «Aerodinamica vitezelor mari», «Teoria aripii în regim supersonic» etc.

locul său e pe aceeași linie cu vuia, vlaicu, coandă

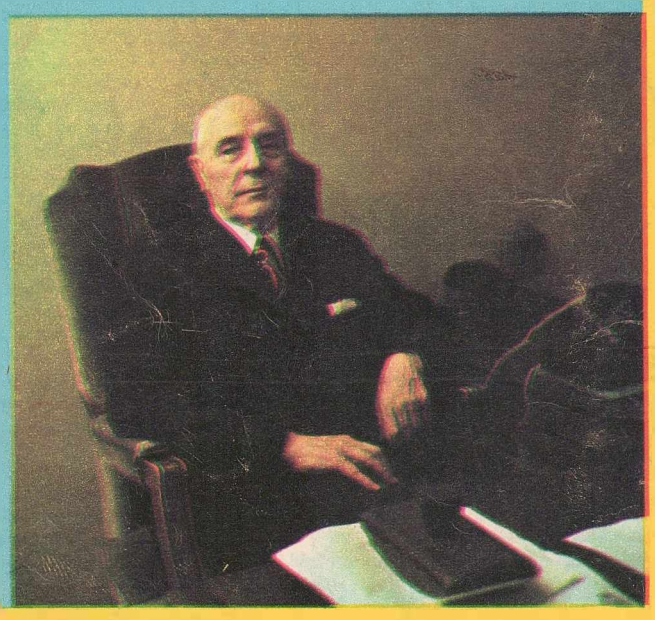

Teoriile aerodinamice fundamentale ale marilor savanți Jucovski și Prandtl erau contestate în 1927 de către cartea unui profesor din Europa. Li se imputa o inconformitate cu principiile mecanicii raționale. Erau contestate concepții devenite clasice. Pentru lămurirea acestui lucru care începuse să stîrnească un interes deosebit,apare un studiu. Se încinge o polemică științifică internațională. Apărătorul lucrărilor lui Jucovski și Prandtl descoperă fisuri, erori în teoria acelui profesor, punînd-o în discuție publică. Două nume prestigioase, Maurice Roy și Th. von Kármàn arbitrează, dînd dreptate partizanului unor adevăruri științifice în realitate de neclintit. Învingătorul era un român, se numea Elie Carafoli, avea 26 de ani, venise în capitala Franței la specializare. Născut lîngă Salonic, din părinți luptători pentru drepturile, limba și cultura românilor din sudul Dunării. Mîndru de această «*frîntură de neam românesc*», denumită aromâni (litera A așezîndu-se înaintea tuturor cuvintelor care încep cu R în limba română), pomenită în cronici încă din secolul X, care avea să joace un rol deosebit în Peninsula Balcanică și să dea țării oameni care au iubit-o și servit-o cu maximă devoțiune. Cîteva nume cu ascendență aromânească: St. O. Iosif, P. Vulcan, D. Anghel, Mitropolitul Dosoftei, D. Bolintineanu, Gh. Asachi, Th. Aman, Al. Djuvara, G. Murnu, Papană, Danielopolu ș.a. Carafoli frecventează școala comercială românească din Salonic, înțelege însă că alta-i e vocația și pleacă la liceul românesc din Bitolia. Era în toamna lui 1915. Serbia este ocupată chiar atunci de către armatele Puterilor Centrale. Rămas fără școală și despărțit de familie pornește spre București, traversînd teritorii aflate în stare de război. Odiseea se încheie cu bine. «*Școlile acelea, din străinătate, erau focare de spiritualitate românească. Istoria, limba română, geografia le învățam de parcă ne-am fi aflat în țară. Prima noastră preocupare era să ne apărăm. Acum privesc trecutul cu seninătate, dar am trecut prin foarte mari greutăți*». Absolvă liceul, devine inginer electromecanic în țară. În timpul celor patru ani de specializare la Paris realizează lucrări teoretice și experimentale necesare constructorilor de avioane. Prezintă comunicări la Academia de Științe din capitala Franței, publică studii în periodice, precum și cărți tipărite în edituri franceze, considerate încă de pe atunci fundamentale pentru domeniul aerodinamicii. Revenit în țară, inaugurează,la Politehnică, primul curs de *Aerodinamică și mecanica avionului*. Este actul de întemeiere a școlii românești de aerodinamică și care va fi condusă de atunci și pînă azi de către Elie Carafoli. În perioada 1928-1933 este și directorul Industriei Aeronautice Române de la Brașov. «*Aviația m-a fascinat, pe vremea aceea era un mijloc foarte periculos. D-aia m-a fascinat. Ceva doar la îndemîna eroilor, acesta-i sentimentul pe care-l aveam. Accidentele frecvente îmi spuneau că în aviație există încă multe taine. În ultimul an de facultate, am zburat (botezul aerului) cu un avion din timpul primului război mondial. O arătare, numai sîrmăraie, care vibra și scîrțîia din toate încheieturile! Pentru mine, însă, mare bucurie, cîștigasem dimensiunea văzduhului. A doua zi, tot un entuziast, a zburat și el exact la aceeași oră, pe un timp excelent, cu același avion. Avea să se prăbușească. Tragedia m-a ambiționat. Simțeam că aviația e sortită totuși unui destin strălucit. Cursul început de mine în 1928 s-a dezvoltat și transformat treptat, pe baza propunerilor pe care le-am făcut în timp într-o secție cu numeroase discipline, ajungînd după 43 de ani facultate de construcții aerospațiale*». Personalitate proteică, în trei ani și jumătate cît stă la specializare în Franța, devine savant recunoscut în aeronautica mondială și se întoarce încărcat de onoruri științifice. Ca profesor a pregătit pînă acum 43 de serii ingineri specialiști în aeronautică, realizînd o școală prestigioasă, atît pentru valoarea celor pe care i-a format, cît și pentru capacitatea ei de cercetare științifică și de realizare practică. Inginerul Carafoli e dinamic și inventiv. Concepe și construiește, împreună cu Ion Stroescu, tunelul aerodinamic al Politehnicii. Primul din sud-estul Europei (1931) el avea să servească lucrărilor de cercetare, pregătirii studenților, încercărilor pe machete ale avioanelor concepute și construite în țară. În 1910 începe fabricarea de avioane în România. Se construiau, în special, aparate străine în licență. Carafoli încearcă și altceva decît se făcea mai înainte. În toată lumea se căutau atunci noi forme și profiluri de aripă pentru avioane mai rapide, mai rezistente. Profilurile realizate de către el se impun. Vor fi denumite de către englezi pentru toată lumea «profiluri Carafoli». Prin 1929-1930, aviația română voia să adopte un aparat de vînătoare. La concurs, cinci tipuri de avioane străine, cele mai faimoase din vremea aceea. Toate aveau să fie întrecute de către avionul de vînătoare românesc imaginat de către Carafoli și colectivul său de la Brașov. Forma îndrăzneață, monoplan, printre primele aparate cu aripă joasă («*Piloții nu erau dumeriți, obișnuiți cu asemenea forme*» își amintește Carafoli), performanțe excepționale pentru vremea aceea. Aparatele IAR 14, IAR 15 și altele sînt creațiile sale. Capitalul științific original sporește. Studii privind aripa de anvergură infinită, trasarea profilurilor aerodinamice, instalații de vizualizare (denumită Toussaint-Carafoli) și altele din perioada de început sînt sporite cu teoria aripii de anvergură finită, cu studiul interacțiunii aripă-fuselaj, aripă-sol, teoria biplanului etc. Carafoli pătrunde în galeria creatorilor aerodinamicii clasice. Încă un român căruia aviația mondială îi datorează foarte mult. Să ne amintim. 1906. Traian Vuia zboară, primul în lume, cu un avion ridicat de la pămînt prin mijloace proprii. 1910. Coandă creează întîiul avion cu reacție din lume. 1910-1913. Aurel Vlaicu realizează și pilotează cu măiestrie avioane originale. În aceeași perioadă, George de Bothezat și Traian Vuia construiesc elicoptere printre primele din lume. George Constantinescu inventează sonicitatea (sistem permițînd mitralierei să tragă prin elice, sincronizat, atunci cînd există loc liber între palele elicei). Prima companie de aviație din Europa a fost franco-română. Prin realizările întregii sale cariere de om de știință, Elie Carafoli stă în aceeași linie cu Vuia, Vlaicu, Coandă. «*Românii au făcut enorm pentru științele aeronautice. Avem cotă foarte mare. Românul este de o inteligență sclipitoare. Fire meditativă, intuiește ușor, e hotărît. Cînd nu ia lucrurile «à la légère», uimește cu mintea și cu fapta. Mă întreb, nu cumva spațiul nostru geografic are ceva anume în stare să determine miracolul inteligenței românești? Miracol acela care ne-a ajutat să rezistăm și să depășim atîtea împrejurări potrivnice*».

Numărul problemelor de aerodinamică rezolvate de către Carafoli este mare. Numărul căilor deschise de către el, la fel. Inteligență puternică, minte suplă, capabilă să treacă ușor de la o direcție de cercetare la alta, orizont științific foarte întins, curiozitate și entuziasm continue. «*Lucrez dacă mă entuziasmează ceea ce fac. Entuziasmul e starea și condiția mea. Dacă intuiesc într-o parte rezultate interesante, entuziasmul apare*». Viața, mai ales la început, nu l-a răsfățat. Acest spirit senin, dinamic, acest bonom a fost și a rămas un luptător. «*Toată viața e un moment greu. Am luptat pentru fiecare lucru. În copilărie și adolescență pentru supraviețuire. Mai tîrziu, cînd am făcut avioane, am luptat pentru aviație. Nu se îngrămădea nimeni să te ajute. Să-ți dea în cap da, invers, nu. Am luptat ca profesor al unei discipline noi. Am fost profesor din entuziasm, sper că mi-am îndeplinit misiunea de dascăl, odată ce atîția dintre foștii mei elevi sînt ei acum profesori, recunoscuți pentru capacitate în țară și în străinătate*». Un corp întreg de excelenți specialiști în aerodinamică a ieșit din școala lui Elie Carafoli. Om viguros. «*Am moștenit poate o cherestea bună*, zice. *Am făcut și puțin sport în timpul liber, nu cum se face acum cînd sportul tinde să acapareze toată vremea și energiile unui tînăr*». La 72 de ani, se impune prin energie. Prin voința de a face. Prin robustețe spirituală. «*Am trăit ca toată lumea, n-am fost un auster, am trăit pentru știință, am trăit pentru viață. Eram un bun dansator. Sfătuiesc pe toți, viața trebuie trăită. Nu cu exagerări, nici fără să-i cunoști deliciile. Regimul meu de lucru, liber consimțit. Am muncit mereu atît cît dura starea de plăcere, activitatea însă mi-a fost continuă. Am învins mereu demoralizarea. N-am coborît steagul niciodată. Ca om de știință am trăit numai pentru adevăr*». Cîndva, demult, cînd se putea întîmpla așa ceva, lui Carafoli i s-a cerut să spună că nu românul Vuia s-a ridicat primul în lume cu un avion avînd mijloace proprii de înălțare. Profesorul a duelat elegant o noapte întreagă și n-a capitulat, riscînd. «*Sînt om de știință, dați-mi dovezi că acel altcineva a făcut asta, și-am să recunosc*». În schimb, cînd s-a încercat acreditarea unui alt neadevăr și anume că Vuia ar fi fost primul om care a străbătut văzduhul cu un a zburat, Carafoli a făcut să se evite e care ar fi micșorat în realitate uriașa a lui Vuia. A rămas de partea adevărul «*Frații Wright se ridicaseră primii în un avion lansat pe o pantă înclinată. Vu în schimb, avionul trebuie să aibă via proprie nu prin paleative (plan înclinat, re etc.)*». Carafoli însuși e uimit de p fantastice ale științelor și tehnicii aer «*În 1906, Vuia abia se desprindea de mijloace proprii, astăzi există avioane culă cu 6 000 de kilometri la oră. Pl micșorat. În curînd, vom avea televizii acasă. Tot ceea ce se întîmplă pe pămîn în spațiul fiecărui om, fără relee, dir sateliții geostationari. E posibil încă de aparatele de recepție ar costa însă scu va sta acasă și va urmări studii de tot versitățile vor transmite iubitorilor de cultură prin sateliți de aplicație, cursu mai mari specialiști din lume. La Toky asemenea universitate, este pe cale să și altele în America Latină. Avionul tinde mijloc de transport particular. Viteza tare a astronauticii i-a surprins chiar care lucrau direct în astronautică*».

Numele și lucrările lui sînt prezente bibliotecile științifice ale lumii. Spe citesc, îl citează ca pe un clasic. De lui Carafoli, numeroși cercetători r străini au pornit mai departe. Cărțil fost traduse sau editate direct în Federală Germania, Uniunea Sovietic blica Populară Chineză. Înaintează descoperă mereu, scrie mereu, anim Are fler în detectarea noilor linii de în tehnica aerospațială modernă. To într-o stare de adînc respect față d personalități românești ale aerodina trecut și din prezent. Trăiește în cult Vuia-Vlaicu-Coandă. A făcut enorm realizările lui Coandă să nu ajungă, trecute pe nedrept în patrimoniul șt altor națiuni. A vorbit despre el, cînd îndrăzneau să-i pomenească numele, a din însărcinarea statului român «Coandă», cu participare internațional timp de 6 ani în conducerea Federației ționale de Astronautică. Doi ani, vicepr doi ani președinte, doi ani pastpr În 1968, vizitează Statele Unite. Der și alți cinci savanți americani se adres demiei de Științe din Washington r profesorul Carafoli să viziteze și Inst tehnologie din Massachusetts. «*Carafo mai proeminent român în științele me aeronautice; noi am dori să-l vedem...*» Internațională de Aeronautică îi confer Diploma «*Paul Tissandier*» pentru co deosebite la dezvoltarea aerodinami diale, pentru crearea unei școli de micieni români și a unei întinse mișcă teres științific în România. În 1970, av mească din partea societății științifice B weig (R.F. Germania), medalia «*Carl Gauss*» distincție oferită anual unui si de știință din lumea întreagă. O au numai 25 de savanți. Anul trecut, «*Aeronautical Society*» l-a inclus pe Cara tre cei 33 de membri de onoare pe c astăzi. S-a întîlnit cu Neil Armstrong Aires în 1969. A fost invitat în prezi a condus atunci Conferința de presă o cu primul om care a pășit pe Lună. de la Neil, următoarea scrisoare,prima adresată unui român de către erou nantei aselenizări: «*Dragă Dr. Carafoli, colegilor mei de echipă și al meu person să acceptați sincerele mele mulțumir amabila dv. telegramă de felicitare în cu efectuarea cu succes a zborului A Sîntem încurajați să credem că obiecti au apropiat și mai mult oamenii din toa*

Cele mai bune urări de succes pentr nea de luna viitoare din Argentina. desigur, ca itinerarul să ne permită să fim cu dv.; totuși acest lucru nu pare să fi

Vă rog să transmiteți cele mai since moase urări Federației Internaționale nautică și tuturor membrilor ei.

Cu s

Neil A. Ar

Carafoli se duce la teatru, la ciner a citit multă literatură clasică rom vizitat principalele muzee ale lumii,e nat amator de cărți care povestesc trăit marii oameni din toate timpurile. «*să văd frumusețea cu ochii mei de nesp*

ROMULUS BALA

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 79 500 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU